

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ВУЧЭННЕ АДКБ
ПАЧАЛОСЯ

4

СІГНАЛ
З 41-ГА ГОДА

12

ЗВЯЗДА

2

ВЕРАСНЯ 2023 г.

СУБОТА

№ 170 (30050)

«ДЛЯ БЕЛАРУСІ ТАЛЕНАВІТЫЯ ЛЮДЗІ, ІНТЭЛЕКТ НАЦЫІ — САМАЕ ВЯЛІКАЕ БАГАЦЦЕ»

У Дзень ведаў Прэзідэнт асабіста пазнаёміўся
з інтэлектуальнай будучыняй краіны

Фота В.П.Т.

У Беларусі з Днём ведаў звязана шмат традыцый. Адна з іх — сустрэча Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з галоўнымі героямі свята — школьнікамі ці студэнтамі. Сёлета кіраўнік дзяржавы пачаў новы навучальны год у Нацыянальным дзіцячым тэхнапарку. Сустрэлі кіраўніка дзяржавы гаспадары тэхнапарка, самыя адораныя школьнікі краіны. Яны расказалі аб працэсе навучання, сваіх уражаннях. Вучоба маладым людзям падабаецца, а пачолькі ў тэхнапарку сабраныя школьнікі з усёй краіны, гэта яшчэ і магчымасць знайсці новых сяброў. «Вы наша будучыня, вы малайцы», — пахваліў навучэнцаў Аляксандр Лукашэнка.

Які Дзень ведаў без урачыстай лінейкі? У навучэнцаў тэхнапарка яна была асаблівай — з удзелам Прэзідэнта. «Ніякія вы не дрэці. Вы ўжо дарослыя людзі, а вашы веды і нават досвед — усё гэта разам сведчыць аб тым, што вы людзі дарослыя», — звярнуўся Прэзідэнт да навучэнцаў тэхнапарка падчас урачыстай лінейкі. Таму і размова з ім ішла як з дарослым.

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што ідэя стварэння гэтага тэхнапарка з'явілася падчас наведвання падобнага цэнтра «Сірыус» у Сочы. Таму, па словах Прэзідэнта, яна лягла ў падрыхтаваную глебу. Аляксандр Лукашэнка расказаў, што неаднаразова бываў у расійскім «Сірыусе», дасканала пазнаёміўся з яго работай.

Гідам быў Прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Уладзімір Пуцін, які стаў ініцыятарам стварэння «Сірыуса» ў Сочы. «Тады я яму сказаў, што ў Беларусі было б ядрэнна стварыць падобны тэхнапарк. Трэба, каб «Сірыус» аказаў тут падтрымку. Ён тут жа даў распрадэжэнне. І вось так мы, вывучаючы досвед Расіі, перш за ўсё, а потым і ўвесь суветны досвед, прыступілі да стварэння тут гэтага цэнтра, — расказаў Аляксандр Лукашэнка гісторыю стварэння дзіцячага тэхнапарка. — Павінен вам сказаць, што гэта толькі пачатак. Я ведаю, што ахвотных тут вучыцца значна больш, атрымліваць больш высока, прасунутыя веды значна больш, чым мы запрашаем і прымаем тут на навучанне».

«Каб вы працавалі на сваю краіну»

Кіраўнік дзяржавы заўважыў, што калі яшчэ засталіся таленавітыя людзі, якія пакулі не вучацца ў тэхнапарку, то гэты тэхнапарк трэба развіваць да такіх межаў і магчымасцяў, каб усе, хто імкнецца атрымаць больш сучасныя і веды на больш высокім узроўні, мелі такую магчымасць. «Адзінае, скажу шчыра, што мяне заўсёды стрымлівае ў прыняцці падобных рашэнняў. Каб вы працавалі на сваю краіну. Каб на сваёй зямлі жылі, на зямлі, якая вырасіла вас, на якой (упэўнены на сто працэнтаў) жывуць вашы бацькі. Гэта мяне, канешне, хвалюе. Хаця я разумею, вы — людзі будучыні, вы — людзі навукі. А навуча не можа сёння замыкацца ў рамках нават самай вялікай і прасунутай дзяржавы, — сказаў Прэзідэнт. — Але, дзе бы вы ні былі, павінны памятаць, што гэта ваша зямля, што гэта зямля зрабіла ўсё, каб вы выраслі адукаванымі, прасунутымі і маглі працаваць у любой краіне».

СТАР. 2

СВЯТА ДРУКАВАНАГА СЛОВА І БЕЛАРУСКАЙ ДУХОЎНАСЦІ

Удзельнікам і гасцям
Дня беларускага пісьменства
Шаноўныя сябры!

Сардэчна віншую вас з Днём беларускага пісьменства — святам нацыянальнай культуры, друкаванага слова і беларускай духоўнасці, якое сёлета адзначае 30-годдзе.

За гэты час яго сталіцамі былі многія славетныя культурныя і асветныя цэнтры Беларусі, сярод якіх Полацк, Тураў, Навагрудак, Нясвіж, Пінск, Заслаўе, Шклоў. З ім звязаны імёны найлепшых айчынных твораў сучаснага мастацтва: Ефрасініі Полацкай, Кірылы Тураўскага, Францыска Скарыны, Пятра Мсціслаўца, Спірыдона Собаля, Сімяона Полацкага.

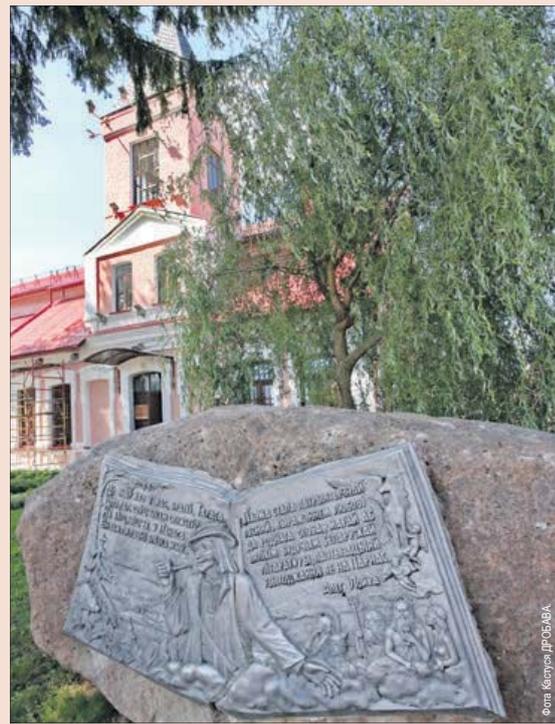
Сімвалічна, што юбілей прыішоўся на Год міру і стваральнай

працы і святкуецца на гасціннай Віцебшчыне, дзе нараджалася беларуская дзяржаўнасць і знаходзіцца найстарэйшайшы цэнтр кнігадрукавання.

Родная мова, веды і традыцыі продкаў заўсёды яднаюць людзей, натхняюць іх на плённую працу, дазваляюць пераадоляваць цяжкасці і перашкоды, з'яўляюцца невычэрпнай крыніцай сілы і мудрасці народа, апорай у выхаванні патрыятызму і любові да Бацькаўшчыны.

Шчыра жадаю ўсім удзельнікам і гасцям свята здароўя, шчасця, жыццёвай мудрасці і творчага плёну на карысць Радзімы.

Прэзідэнт
Рэспублікі Беларусь
Аляксандр Лукашэнка.

Фота Ксютка ДРСОБА

КОРАТКА

• Вучні мегашколы ў Варонежы атрымалі ў падарунак аўтобус ад Прэзідэнта Беларусі. Самая вялікая ў Расіі школа пабудавана з удзелам Беларусі.

• Беларусы пабудуюць у Варонежскай вобласці завод па перапрацоўцы шын.

Дзяржаўны інтарэс

Селекцыя і насенняводства сёння — тая сфера, ад якой найпрост залежыць харчовая бяспека. Перад беларускімі селекцыянерамі стаіць задача максімальна знізіць залежнасць сельскай гаспадаркі нашай краіны ад імпарту, паскорыць тэмпы замяшчэння замежнага пасяўнога матэрыялу айчыннымі распрацоўкамі для вырашчвання асноўных сельскагаспадарчых культур — ад рапсу і азімага ячменю да яравой пшаніцы і кукурузы.

Над якімі праектамі ў сферы імпартазамяшчэння насення сёння працуюць навукоўцы, мы спыталі ў першага намесніка генеральнага дырэктара па навуковай рабоце РУП «НПЦ Нацыянальнай акадэміі навук па земляробстве», доктара сельскагаспадарчых навук, прафесара, члена-карэспандэнта НАН Беларусі Эромы УРБАНА.

Трывалы падмурак будучых ураджаяў

Перспектывы імпартазамяшчэння ў беларускім насенняводстве

На ўласнай глебе

— Эрома Пятровіч, раскажыце аб бягучай сітуацыі з імпартазамяшчэннем у насенняводстве. Колькі ў цэлым складае доля насення беларускай селекцыі ў агульнай структуры пасаваў сёлета?

— Айчыныя сарты ў 2023 годзе займалі звыш 70% пасяўных плошчаў у Беларусі (азімыя трыцкале — 83%, жыта — 88%, яравая пшаніца — 84%, ячмень — 81%, авёс — 98%, грэчка — 75%). Заўважу, што

дасягненні беларускіх селекцыянераў атрымалі становіцца ацэнку не толькі ў нашай краіне, але і за яе межамі. У Дзяржаўны рэестр селекцыйных дасягненняў, дапушчальных да выкарыстання ў рэгіёнах Расійскай Федэрацыі на 2023 год, уключана 46 сартоў па 15 культурах селекцыі РУП «Навукова-практычны цэнтр НАН Беларусі па земляробстве», з іх арыгінальнае насенняводства падтрымліваецца па 24 сартах. Сарты збожжавых, яравога і азімага рапсу, шматгадовых траў беларускай селекцыі займаюць у Расійскай Федэрацыі больш за 2 млн га.

СТАР. 5

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

«ДЛЯ БЕЛАРУСІ ТАЛЕНАВІТ'Я І ЛЮДЗІ, ІНТЭЛЕКТ НАЦЫІ — САМАЕ ВЯЛІКАЕ БАГАЦЦЕ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Прэзідэнт звярнуў увагу на камерцывілізацыю вынікаў работы тэхнапарка. «Вы ўжо не маленькія дзеці. Вы ствараеце нейкі прадукт. Я кажу «нейкі», таму што не ведаю, як ён прыжыўся б на рынках, ці прадалі б вы яго. Але мы будзем рабіць усё і дапамагач вам, калі вы нешта прудумаеце, вынай-дзеце карыснае для вытворчасці, для нашай краіны. Будзе гэта прамысловасць, сельская гаспадарка, транспарт, сувязь і гэтак далей. Мы з задавальненнем у вас у першачарговым парадку набудзем гэты тавар», — запэўніў ён.

«Мы, беларусы, ганарымся тым, што зрабілі немагчымае магчымым»

Прэзідэнт нагадаў, што пасля набывання суверэннасці з першых даручэнняў кіраўніка дзяржавы было створанае фонду па падтрымцы адоранай і таленавітай моладзі. «Я кажу шмат разоў і паўтарыў яшчэ раз: для Беларусі таленавітыя людзі, інтэлект нацыі — самае вялікае багацце. Калі ёсць такія людзі, мы справімся з любымі выклікамі», — сказаў беларускі лідар. Ён звярнуў увагу, што літаральна праз некалькі гадоў гэтым маладым людзям прыдзецца кіраваць нашай краінай, абараняць яе, гадаваць дзяцей на гэтай зямлі. «І нават калі хтосьці на нейкі час з'едзе за межы краіны, як гэта часта бывае, ён вернецца сюды з новымі ведамі», — упэўнены кіраўнік краіны.

Паводле яго слоў, у Беларусі жывуць вельмі працавітыя, дысцыплінаваныя і мэтаакараваныя людзі. Аляксандр Лукашэнка пры-вёў прыклады з гісторыі. У 1944 годзе, калі яшчэ палала вайна, трэць насельніцтва загінула, знішчаны гарады, вёскі, дарогі і масты, у Мінску ўжо ішла праца па аднаўленні. У гэты час будоўля аўтамабільнага завода, які ўжо ў 1947 годзе выпусціў першыя грузавыя МАЗы. А праз два гады з канвеера Мінскага трактарнага завода сышоў першы трактар «Беларусь». Каласальны нармаганні спатрэбіліся для гэтага. Прэзідэнт таксама нагадаў, што менавіта ў Мінску стварылі першую серыю электрамагнітна-вылічальную машыну. Ён расказаў, што яму яшчэ даялося вучыцца на ёй. І гэта быў не той камп'ютар, які сёння ў нас на стале, — гэта вялікая пабудова, у якой стаялі магутныя машыны, якіх было вельмі шмат. Тады беларусы ўпершыню сутыкнуліся з лічбавізацыяй. І першая была створана тут, што для пакалення, якое яшчэ памятала жахі вайны, было інтэлектуальным і працоўным подзвігам.

«І мы, беларусы, ганарымся тым, што тады зрабілі немагчымае магчымым. Вы робіце пакуль яшчэ нясмелыя крокі ў захапляльны свет ведаў і адкрыццяў», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, заўважыўшы, што ўсе ведаў унікаюць не на роўным месцы, яны не прыйшлі з віртуальнага свету. «Вы стаіце на плячах гігантаў, вы стаіце на плячах тых, хто калісьці засвоіў і здзейсніў новыя адкрыцці. І мы можам назваць такіх, як Жарэс Алфэраў, Павел Сухі, Міхалі Высоцкі, і многі многіх іншых нашых славу-

тых на ўвесь свет землякоў. Няхай усё прыведзеныя мной прыклады стануць для вас жыццёвым арыенцірам. Яны змаглі, і вы абавязкова зможаце стаць першымі, упісаўшы сваё імя ў гісторыю навукі і гісторыю сваёй Айчыны, калі будзеце верныя пакліканню і навуковай ісціне», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Па яго словах, дзякуючы маладым людзям, якія дэманструюць выдатныя здольнасці, у Беларусі з'явіўся сапраўдны маладзёжны навуковы цэнтр. Прэзідэнт прызнаў, што верыць у іх, і выказаў упэўненасць, што гаворыць сёння з будучымі беларускімі акадэмікамі, вынаходнікамі, стваральнікамі новых прадуктаў, якія знойдуць сваё месца на сусветных рынках. «Стаўце перад сабой вялікія мэты. І стварайце. Але стварайце ў імя міру. Вы павінны бачыць галоўную мэту перад сабой — мір і светлае будзе над галавой», — пажадаў беларускі лідар.

«І памятайце, яшчэ раз паўтарыю: вы вельмі патрэбныя сваёй краіне!» — сказаў Прэзідэнт.

«Гэта храм ведаў»

Асобна Аляксандр Лукашэнка звярнуўся да педагогаў і яшчэ раз нагадаў, што навучальная ўстанова — гэта храм ведаў. «І ў гэтым храме заўсёды павінен панаваць парадок. Там не павінна быць ніякага бязладдзя», — падкрэсліў ён.

«Гэта самая строгія законы. Ты прыйшоў вучыцца, атрымліваць веды. Вучыся і атрымліваць веды, каб потым у 30—40 гадоў ты не хадзіў па вуліцах і не крычаў: "Даўце мне зарплату, як у іх!" Устае заўсёды пытанне: а давай паглядзім, як ты вучыўся ў школе, як асвойваў і атрымліваў новыя веды, як ты ўвогуле пражыў гэтыя жыццё? І калі паглядзіш на чалавека, які больш за ўсё крычыць на вуліцы, а казавецца, ён і ў школу не хадзіў. А калі хадзіў, то не кожны дзень. І не па ведаў ён туды прыходзіць, а для таго, каб пацешыцца, пакрычаць, пашумець», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка папярэдзіў навучэнцаў, што вучоба — гэта цяжка праца. Ён падкрэсліў, што цяжэйшага перыяду ў жыцці не будзе. «Потым усё будзе значна лягчэй, калі вы вызначыцеся правільна ў жыцці. Вы будзеце хадзіць на працу як на адпачынак, калі правільна вызначыцеся ў жыцці. Далей будзе лягчэй. Цяпер вельмі цяжка. І вельмі важна, як ты пражыў гэты цяжкі перыяд жыцця. Гэта шмат у чым залежыць ад нас — бацькоў, педагогаў. Але больш за ўсё залежыць ад вас. Вы малайцы, вы рызыкнулі. Я вас віншую і жадаю поспехаў на гэтым цяжкім шляху», — сказаў ён.

Аляксандр Лукашэнка прызнаў, што яшчэ Прэзідэнт хоча, каб за тымі, хто сёння вучыцца ў тэхнапарку, пайшлі іншыя. Па яго словах, гэта яшчэ важная, чым тое, што ўжо сёння ёсць першаадкрывальнікі. «Я хачу, каб вы выраілі дастойнымі грамадзянамі нашай Беларусі», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Ён адзначыў, што нам гісторыя нечакана і ў нечым выпадкова падарыла Беларусі і яе народ суверэннасці, які цяпер неабходна берагчы. Прэзідэнт растлумачыў, што незалежнасць — паняцце адноснае, бо няма сёння ў свеце абсалютна незалежных дзяржаў. Па яго словах, нават самая буйная, магутная

і развітая краіна так ці інакш маюць патрэбу ў падтрымцы і супраціўленні. «Але мы маем гэтую незалежнасць і маем суверэннасці. Нам трэба гэта захаваць, каб мы ніколі больш не паставілі тую пакаленні, якія прыдуць за намі, і вас пад бізун. Калі ў нас будзе паболей такіх людзей, як вы, мы дакладна ніколі не пойдзем пад бізун і не абумем лапці», — канстатаваў беларускі лідар.

У падарунак Нацыянальнаму дзіцячаму тэхнапарку Прэзідэнт уручыў сертыфікат на мікрааўтобус. Дырэктар Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка Сяргей Сачко адзначыў, што гэта вельмі карысны падарунак, паколькі навучэнцы тэхнапарка актыўна наведваюць розныя культурна-масавыя мерапрыемствы, падпрыйемствы, выязджаюць для работ у лабараторыі мінскіх універсітэтаў. Прэзідэнт паабяцаў, што калі тэхнапарк сам заробіць хоць бы палову на яшчэ адзін такі аўтобус, то з другой паловай абавязкова дапаможа дзяржава.

Аляксандр Лукашэнка таксама расказаў, што калі знаёміўся з матэрыяламі аб тэхнапарку, то знайшоў дзіўную і прыемную для сябе рэч. У гэтай установе навучаецца значна менш мінчан, чым дзяцей з рэгіёнаў. «Я не хачу прынізіць ролю Мінска і мінчан. Вядома, яны жывуць у зусім іншым горадзе, у іх магчыма больш значна, чым у рэгіянальных цэнтрах і школах, дзе вы вучыцеся. Але тое, што вы, рэгіяналы, падняліся да ўзроўня Мінска і перасягнулі Мінск, мяне радуе. Перамагайце мінчан. А мінчане няхай супраціўляюцца», — сказаў беларускі лідар.

«Стварайце, працуйце! Калі гэта патрэбна краіне, то будзем падтрымліваць»

За час работы Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарку ў ім прайшлі навучанне 1930 навучэнцаў 9—11-х класаў, адбылося 25 адукацыйных змен працягласцю 24 дні кожнай. Конкурс на навучанне — у сярэднім тры чалавекі на месца. У тэхнапарку дзейнічаюць веды на 15 найбольш перспектывіўных для эканомікі кірунках, сярод якіх «Зялёная хімія», «Нанатэхналогія і нанатэхналогія», «Віртуальная і дапоўнена рэальнасць», «Інжынерная экалогія», «Авіякасічныя тэхналогіі». Для выкладання ў тэхнапарку прыцягваюць вядучых вучоных і спецыялістаў універсітэтаў, перспектывіўных маладых вучоных. У новым навучальным годзе ў тэхнапарку плануецца ўкараніць навукавыя праграмы па кірунках навуковых даследаванняў Ваеннай акадэміі Беларусі. Найбольш перспектывіўныя праекты навучэнцаў, напрыклад «Экапаўкоўка», «БелБіяПак», будуць запатэнтаваны. У планах таксама правядзенне заняткаў аб'яднанняў па інтарэсах для вучняў 5—8-х класаў.

Не на словах, а на справе Прэзідэнт убачыў, як працуе тэхнапарк. Кіраўнік дзяржавы наведваў вучэбныя лабараторыі і знаёміўся з юнымі вучонымі. Але найперш — даклад дырэктара аб дзейнасці Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка. Сяргей Сачко расказаў аб структуры ўстановаў, куды ўваходзяць школа, вучэбна-лабараторны корпус і інтэрнат. Асабліва правілы прыёму дзяцей

у тэхнапарк. Спачатку навучэнцы падаюць заяўкі анлайн, затым праходзяць сумоўе ў вочнай форме і выконваюць тэставае заданне. Кіраўнік дзяржавы даручыў выкарыстоўваць вопыт тэхнапарка для прапаганды механізмаў паступлення навучэнцаў ва ўніверсітэты. Міністр адукацыі Андрэй Іванец расказаў, што мэтай у гэтым годзе набралі менавіта такім чынам. «Астатніх — не?» — удакладніў Прэзідэнт. «Астатніх — не, але мы будзем глядзець і ўносіць прапановы па гуманітарных напрамках», — сказаў міністр. Аляксандр Лукашэнка яшчэ раз падкрэсліў, што трэба выбраць аптымальны механізм прыёму ў ВНУ — тэст, сумоўе ці экзамен. Прэзідэнт зрабіў акцэнт на тым, што выпускнікі тэхнапарка, якія атрымалі каштоўныя веды і вопыт, былі здзейнічаны на карысць сваёй краіны. «Глядзіце, дзе не прапалі. Гэта ж унікальныя дзеці», — падкрэсліў ён.

Сёлета падчас уступнай кампаніі для навучэнцаў дзіцячага тэхнапарка ўжо былі асабліва ўмовы пры прыёме ў ВНУ: па новых правілах прыёму 23 выпускнікі тэхнапарка залічаны ў ВНУ без уступных іспытаў па рэкамендацыі наглядальнага савета тэхнапарка. Сяргей Сачко расказаў, што адміністрацыя парка ставіць перад сабой задачу ў найбліжэйшы час наладзіць сістэму суправаджэння сваіх выпускнікоў да першага працоўнага месца ў цесным супрацоўніцтве з ВНУ.

Выпускнікі і навучэнцы тэхнапарка прадставілі кіраўніку дзяржавы самыя цікавыя напрацоўкі і праекты, якія могуць быць запатрабаваны ў самых розных сферах. Напрыклад, праект «Сістэма дыстанцыйнага маніторынгу стану сельскагаспадарчых культур у маштабе асобнай гаспадаркі» стане добрай дапамогай для аграрыяў. Дрон узлятае, знаходзіць месцы на палях, дзе трэба падкарміць культуры, і лакальна распырсквае неабходныя рэчывы. Прэзідэнт заўважыў, што гэта вельмі перспектывіўна і запатрабавана, паколькі ў сілу кліматычных асаблівасцяў на палях бываюць месцы, дзе трэба падкарміць культуры. Ён падкрэсліў, што гэту напрацоўку для пачатку трэба выкарыстаць у адной гаспадарцы. «Трэба іх «крутануць» у якім сельскагаспадарчым сектары. Няхай бяруць свае дроны, глядзяць палі. Так што бярыце свае апараты, усё забяспечыце», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

У лабараторыі электронікі і сувязі кіраўнік дзяржавы папрасіў выкладчыка і яго падпечынага пратэсціраваць беларускія сродкі сувязі і акрэсліць самыя вузкія месцы. «Патрэбны самыя сучасныя віды сувязі. Вы зможаце нам дапамагчы? Гэта не толькі ў ваеннай сферы. Таму вы — перспектывіўныя», — сказаў ён.

Выпускнік тэхнапарка Сяргей Орскі, які сёлета паступіў у БДУІР, прадэманстравалі Прэзідэнту сваю напрацоўку — сістэму распазнавання эмацыянальнага стану персаналу. «Гэта мне вельмі важна. Я павінен гэтым валодаць», — пажартаваў кіраўнік краіны. Малады вучоны, якога Аляксандр Лукашэнка назваў самым прасунутым на першым курсе БДУІР, паказаў, як працуе яго сістэма. Праграма адсочвала эмоцыі хлопчыкаў і дзяўчынак на лінейцы падчас уступлення Прэзідэнта. І паказала, што большасць з іх адчувалі гонар,

шчасце, зацікаўленасць, павагу. У некаторых было і здзіўленне. Юныя вучоныя таксама прасканавалі эмоцыі гасцей непасрэдна ў лабараторыі. На твары кіраўніка дзяржавы, у прыватнасці, было шчасце. На твары прысутных службовых асоб таксама чыталіся шчасце і цікавасць. Сярод распрацавак вучоных — і разумныя акулеры, якія, па словах распрацоўшчыка, могуць быць прыслонены, напрыклад, для інвалідаў і розным спецыялістам. «Стварайце, працуйце! Калі гэта патрэбна краіне, то будзем падтрымліваць», — паабяцаў Аляксандр Лукашэнка.

Вывучаючы ў тэхнапарку і атамную энергетыку. Школьнікі распрацавалі праект на мадэрнізацыю атамных станцый, які даць магчымасць знізіць затраты на яе абслугоўванне і павысіць эфектывіўнасць АЭС. «Гэта вельмі цікава, калі атрымаецца. Спяшайцеся. У навуцы, калі паспяшаешся, хутчэй за іншых зробіш, эфект будзе большы», — адзначыў Прэзідэнт. Для таго каб удасканаліць свой праект, юныя вучоныя хочуць наведваць атамную электрастанцыю, убачыць на свае вочы работу гэтага аб'екта, пазнаёміцца з дарослымі калегамі. Але трапіць на такі аб'ект дастаткова цяжка. «Пытанне вырашана. Лічыце, што я вам даў допуск», — адзначыў Прэзідэнт.

Займаюцца навучэнцы тэхнапарка інфармацыйнай бяспекі. Адна з напрацовак — прылада абароны маўленчай інфармацыі. Дзеці, якія заняты інжынернай экалогіяй, прапанавалі выкарыстоўваць адходы льновытворчасці ў энергетычных мэтах. Папулярны сёння кірунак «зялёная хімія» таксама развіваецца ў тэхнапарку. У прыватнасці, адна з напрацовак — «БелБіяПак» як альтэрнатыва Tetra Pak. Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што сёння гэта вельмі запатрабаваная напрацоўка і трэба тэрмінова запусціць яе ў вытворчасць. Прэзідэнт паказаў і разнастайныя рэбаты, створаныя навучэнцамі тэхнапарка. Напрыклад, рабатызаваная сістэма хуткаменных захопаў і зборачных інструментаў прамысловых рэбаты ці транспарціроўка рабатызаваная сістэма «Квадраход». Адна з ідэй узнікла непасрэдна падчас гутаркі з Прэзідэнтам — рабатызаваная сістэма, якая будзе дапамагач сабакам, здзейнічаным у службах бяспекі. Напрыклад, падчас праверкі аб'ектаў сабака не можа падняцца на вышыню, каб правярць аб'ект на наяўнасць выбуховых рэчываў. Спецыяльная рабатызаваная сістэма можа акуртана падняць жы-вёлу.

У кожнай лабараторыі, кожнаму маладому вучоному і іх выкладчыкам кіраўнік дзяржавы паўтарыў свой асноўны пасыл: з гэтымі навуковымі напрацоўкамі неабходна не проста ўдзельнічаць у навуковых канферэнцыях, а прапанаваць іх на прадпрыемствах і пры магчымасці ўкараняць у вытворчасць. Заняцця гэтым пытаннем ён даручыў ураду.

«Вы ўбачылі сапраўдных прасунутых людзей, у якіх гараць вочы? Галоўнае, каб гэтыя вочы не патухлі. А каб не патухлі, мы іх праектам павінны сказаць ці так, ці не. Але ўсё патрэбнае», — звярнуўся Аляксандр Лукашэнка да журналістаў, падводзячы вынікі наведвання тэхнапарка.

Валерыя СЦЯЦКО.

«АД СТАЎЛЕННЯ ДА ВУЧОБЫ БУДЗЕ ЗАЛЕЖАЦЬ ДАЛЕЙШЫ ЖЫЦЦЁВЫ ШЛЯХ»

Ігар СЕРГЕЕНКА правёў Дзень ведаў у Аўсянкаўскай сярэдняй школе Горацкага раёна

Сёлета за парты ў Аўсянкаўскай сярэдняй школе селі больш за сто вучняў. Школа ў Аўсянцы сустрэла дзяцей абноўленай — да новага навучальнага года тут правялі касметычны рамонт. Капітальны рамонт быў зроблены два гады таму. Тады тут замянілі дах, усталявалі новыя вокны, абнавілі ўваходную групу. Акрамя вонкавых работ, у школе замянілі электраправодку і вентыляцыю. Асобная ўвага была ўдзелена спартыўнай зале, у якой выкладзена новае гаммагеннае пакрыццё, адрамантаваны раздзявалкі і ўстаноўлены абноўленыя душавыя. У школе працуе сучасны басейн.

Гэта сведчыць аб тым, што вы ўсе разам сваёй працай на такім годным узроўні падтрымліваеце стан школы. Менавіта з такога стаўлення да школы, роднага дома, пасёлка, сваёй малой радзімы фарміруецца стаўленне да краіны». Асабліва ўвага — першакласнікам. Упершыню за школьныя парты ў Аўсянцы селі восем дзяцей. Звяртаючыся да іх, Ігар Сергееў заўважыў, што яны робяць свае першыя крокі ў свет ведаў, у дораслае жыццё. «Пачынаецца першы клас, які будзе напоўнены ведамі, сяброўствам, уражаннем і клопамі педагогаў, — канкрэтызаваў ён. — Ад вашага стаўлення ў першую чаргу да вучобы будзе залежаць ваш далейшы жыццёвы шлях».

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта падзякаваў педагогічнаму калектыву школы за добрасумленную працу, цяпленне, нестандартныя падыходы да навучання і выхавання. «Жыццё сёння няпростое, — канстатаваў Ігар Сергееў. — У стагоддзе інфармацыйных тэхналогій, вядома ж, патрабаванні прад'яўляюцца павышаныя. І клопат аб педагогах і педагогічных кадрах у нас у краіне таксама на самым высокім узроўні. І таму, як бы ні мяняліся тэхнічныя ўмовы, але на чале заўсёды застаецца чалавек, педагог».

Прагучалі словы і ў адрас бацькоў. Па перакананні кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта, фарміраванне будучага грамадзяніна — гэта сумесная адказнасць бацькоў, педагогаў і дзяржавы. «Дарагія бацькі, хацелася б сказаць, каб вы былі ў гасцях у гэтай школе не толькі сёння ў святочны дзень, але і ў любы іншы, — выказаў пажаданне ён. — Бо мы з вамі вырашаем агульную задачу: каб нашы з вамі дзеці былі здаровымі, адукаванымі і раслі сапраўднымі патрыётамі нашай краіны. Гэта асабліва актуальна і важна ў Год міру і стваральнай працы».

Ігар Сергееў канкрэтызаваў усіх школьнікаў са святкам, пажадаў пспехаў і стараннасці на шляху да ведаў. А каб працэс навучання быў яшчэ больш цікавым і якасным, кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта перадаў школе новы мультыборд, затым азнаёміўся са школьнымі класамі і матэрыяльна-тэхнічнай базай установы адукацыі.

Гарадское асяроддзе

ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ СТАРАЖЫТНЫХ БУДЫНКАЎ

Мэр Гродна Андрэй ХМЕЛЬ расказаў аб галоўных інвестыцыйных праектах абласнога цэнтра

У першую чаргу, акцэнт зроблены на рэканструкцыю былога піўзавода пад шматфункцыянальны турыстычны комплекс. Гэта адзін са 116 інвестпраектаў, якія рэалізуюцца малым і сярэднім бізнесам. Адным з перспектывіўных кірункаў турыстычнага Гродна з'яўляецца развіццё гасцінічнага і рэстараннага сэрвісу.

Падчас прэс-тура старшыня Гродзенскага гарвыканкама Андрэй Хмель запрасіў журналістаў на самы грандыёзны ў горадзе будаўнічы аб'ект — комплекс былога піўзавода, дзе цяпер вядуцца маштабныя работы па рэканструкцыі. Доўгі час стан заводу выклікаў вельмі сумнае ўражанне. Аб'ект папросту разбураўся. Між тым ён мае гістарычную каштоўнасць з пункту гледжання прамысловай архітэктуры. Летас тут пачаліся работы па яго ўзнаўленню, і справа ідзе. Інвестары маркуюць здаць адноўлены турыстычны комплекс у будучым годзе.

— Лічу, што роўных яму не будзе нават у СНД, бо аб'ект, па-першае, цікавы сваёй гісторыяй, па-другое, знаходзіцца ў малюўнічым месцы на беразе Нёмана, амаль у цэнтры горада, і, па-трэцяе, тут будзе сапраўдны гаспадарчы цэнтр горада, дзе размясцяцца 15 фудкортаў з рознымі кухнямі. Аб'ект стане месцам прыцягнення як мясцовых жыхароў, так і турыстаў, у тым ліку з пункту гледжання сямейнага адпачынку, — зазначыў Андрэй Хмель.

Комплекс таксама прадугледжвае будаўніцтва гасцініцы. І гэты кірунак сёння вельмі важна развіваць, лічыць мэр. У Гродне не хапае нумароў, каб прыняць усіх ахвотных. Мэр звярнуў увагу на высокі рост колькасці турыстаў у Расіі. Нават у буднія дні запанялянасць перавышае 90 %, застаюцца толькі самыя дарагія нумары. Таму некаторыя інвестары набылі гістарычныя будынкі менавіта для арганізацыі гасцінічнага сэрвісу.

Літаральна нядуна прададзеныя гістарычныя аб'ект на вуліцы Замкавай, гэта цэнтр горада, каля Нёмана, былы медыцынскі інтэрнат. І я ўпэўнены, што атрымаецца вельмі прыгожы аб'ект гасцінічнага бізнесу. Побач знаходзіцца былы Дом быту, вядзецца размова аб яго продажы. Ён таксама будзе абсталяваны пад гасцініцу, — паведаміў мэр.

Ёсць надзея, што справа з гасцінічным фондам палепшыцца пасля ўводу ў эксплуатацыю дзвюх вялікіх гарадскіх гасцініц «Беларусь» і «Гродна». Абадва аб'екты знаходзяцца ў стадыі рэканструкцыі. Праўда, па гасцініцы «Гродна» ёсць праблемы з інвестыцыямі, ёе фінансаванне прыпынена з-за недахопу сродкаў. Пытанне з уласнікамі будзе вырашацца ў найбліжэйшы час.

На думку старшыні гарвыканкама, інвестыцыйны клімат у горадзе спрыяльны. Толькі за апошнія гады рэалізавана пустых аб'ектаў на суму 30 мільянаў рублёў. Гарадскім бюджэтам таксама ўкладваюцца сродкі ў развіццё культуры і турыстычнага патэнцыялу горада.

— Нядаўна ў нас быў няўдалы вопыт продажу басейна «Лазурны», які затым доўга прастаяў, але мы знайшлі сродкі як у абласным, так і ў гарадскім бюджэце для яго аднаўлення, — расказаў мэр горада. — Сёння вядзецца рэканструкцыя басейна пад аквацэнтр для сямейнага адпачынку, гэта будзе ўльтрасучасны аб'ект, мы яго ўвядзём у 2025 годзе як прыклад інвестыцыйнага горада.

Намаганні гарадскіх улад скіраваны на падрыхтоўку да знамянальнай даты. Праз пяць гадоў Гродна будзе адзначаць 900-гадовы юбілей. Многія аб'екты плануюцца завяршыць за гэту пяцігодку. У прыватнасці, ёсць планы прывесці ў парадак, а дакладней, поўнасцю абдываць гарадскую набярэжную, якая злучыць адноўлены піўзавод і старажытны гродзенскі замак. Мэр Гродна ўпэўнены, што гэта тэрыторыя стане яшчэ адным месцам прыцягнення турыстаў і прыемным падарункам гораду да юбілею.

Маргарыта УШКЕВІЧ,
фота аўтара.

«БУДУЧЫНЯ ЗАЛЕЖЫЦЬ ТОЛЬКІ АД ВАС»

Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА прыняў удзел ва ўрачыстай лінейцы ў сярэдняй школе ў Лёзне

Кожны першакласнік атрымаў з рук старшыні Палаты прадстаўнікоў, які з'яўляецца ўраджэнцам Лёзненшчыны, падарунак Прэзідэнта — кнігу «Беларусь — наша Радзіма». Школе ў якасці падарунка быў уручаны сертыфікат на мультымедычныя навучальныя трэнажоры. Пасля капітальнага рамонта ўведзены ў эксплуатацыю стадыён.

акцыя, а ўжо ўвайшло ў сістэму, — адзначыў Уладзімір Андрэйчанка. — Кожны год кожная школа нешта дадае. У гэтай школе летась зрабілі спартыўную, актывую залу, сёлета харчоблок прыведзены ў парадак, адкрылі стадыён пасля рэканструкцыі. Набыты новыя аўтобусы, цалкам забяспечаны падвоз дзяцей. Гэта ўсё дзякуючы ўвазе і падтрымцы дзяржавы. Але гэта абавязвае і нашых дзяцей адгукнуцца на гэтую ўвагу і клопат добрай вучобай, стараннасцю. Ад гэтага залежыць будучыня нашай краіны. Хацелася б, каб гэтыя дзеці выраслі патрыётамі сваёй краіны, патрыётамі сваёй малой радзімы».

Віншуючы землякоў з Днём ведаў, пачаткам новага навучальнага года, старшыня Палаты прадстаўнікоў падкрэсліў, што гэта вельмі важны дзень у жыцці кожнага дзіцяці, у жыцці дарослых. «У нашай краіне дзякуючы ўвазе з боку Прэзідэнта робіцца ўсё, каб нашы дзеці раслі здаровымі і атрымлівалі годную адукацыю», — удакладніў спікер.

Звяртаючыся да будучых выпускнікоў, Уладзімір Андрэйчанка адзначыў, што, нягледзячы на іх малады ўзрост, лёзненская зямля можа ганарыцца іх справамі і ўчынкамі. «Пасля заканчэння школы нехта будзе паступаць у вышэйшую навучальную ўстанову, нехта пойдзе працаваць на фабрыку, заводу, у сельскую гаспадарку, ахоўваючы граніцы, стане дэпутатам або дыпламатам, — заўважыў ён. — Хачу пажадаць адно: каб вы ведалі, што будучыня залежыць толькі ад вас. Тое, што вы на сённяшні дзень атрымалі і маеце, — гэта часцінка працы вашых бацькоў, настаўнікаў, дарослых. Далей усё залежыць толькі ад вас, таму што старт, атрыманы ў школе і сям'і, ва ўсіх аднолькавы. А як вы распарадзіцеся гэтым багажом, залежыць толькі ад вашай працавітасці, стараннасці. Кім бы вы ні былі ў будучыні, заўсёды памятаеце пра сваю краіну, малую радзіму».

Звяртаючыся да будучых выпускнікоў, Уладзімір Андрэйчанка адзначыў, што, нягледзячы на іх малады ўзрост, лёзненская зямля можа ганарыцца іх справамі і ўчынкамі. «Пасля заканчэння школы нехта будзе паступаць у вышэйшую навучальную ўстанову, нехта пойдзе працаваць на фабрыку, заводу, у сельскую гаспадарку, ахоўваючы граніцы, стане дэпутатам або дыпламатам, — заўважыў ён. — Хачу пажадаць адно: каб вы ведалі, што будучыня залежыць толькі ад вас. Тое, што вы на сённяшні дзень атрымалі і маеце, — гэта часцінка працы вашых бацькоў, настаўнікаў, дарослых. Далей усё залежыць толькі ад вас, таму што старт, атрыманы ў школе і сям'і, ва ўсіх аднолькавы. А як вы распарадзіцеся гэтым багажом, залежыць толькі ад вашай працавітасці, стараннасці. Кім бы вы ні былі ў будучыні, заўсёды памятаеце пра сваю краіну, малую радзіму».

АДУКАЦЫЯ — АДЗІН З ГАЛОЎНЫХ ПРЫЯРЫТЭТАЎ

Прэм'ер-міністр Беларусі Раман ГАЛОЎЧАНКА прыняў удзел ва ўрачыстым адкрыцці новай школы ў гродзенскім мікрараёне Грандзічы.

ў эксплуатацыю 1 верасня. Гэта вельмі нязначная колькасць, менш за два дзясяткі па ўсёй краіне з 2 тысяч 866 школ сярэдняй, якія ў нас ёсць. Гэта тым установам, дзе па нейкіх прычынах яшчэ не завершаны ўсе работы. Былі прапановы пайсці на нейкія кампрамісы і здаць, як ёсць, а потым паціху дараваць. Але на такое мы, зразумела, пайсці не маглі. Таму ў 18 школах прадаўжэцца капітальны рамонт, які будзе завершаны да канца бягучага года», — сказаў Раман Галоўчанка, дадаўшы, што пры гэтым для ўсіх вучняў арганізаваны ўмовы ва ўсіх школах, для таго, каб навучальны працэс адбываўся бесперапынна. Галоўчае — гэта бяспека вучняў, таму ўсе ўмовы для іх створаны.

«Усе астатнія ўстановы прыведзены ў належны выгляд. Ліквідаваны тая парушэнні, якія былі выяўлены па дарожнай бяспецы. Гэта разметка, пераходы,

дарожныя знакі, аглядаюцца. Паліні МНС — сістэмы папярэджання аб узгараннях, сістэмы аўтаматычнага дымавыдалення і гэтак далей. На гэтым рабіваю асноўны акцэнт», — адзначыў Раман Галоўчанка.

Прэм'ер-міністр Беларусі расказаў, што быў праведзены паўторны кантроль устаноў, якія ўжо мелі сертыфікат гатоўнасці, у некаторых з іх былі выяўлены пэўныя рэчы, якія выпалі з-пад увагі першапачаткова. «Пераважная большасць школ гатовы да навучальнага года, яны адкрыліся сёння, праводзяць першыя ўрокі. Астатнія работы будуць завершаны без усялякіх кампрамісаў. Шэраг школ пойдуць на рамонт у 2024 годзе», — адзначыў прэм'ер-міністр.

На пытанне, якую ацэнку Раман Галоўчанка паставіў бы гатоўнасці ўстановаў адукацыі, ён адказаў, што цвёрдуо чацвёрку па пяцібальнай шкале.

Паводле БЕЛТА.

Інфармацыя о проведении аукциона по продаже земельного участка в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома				
Номер лота. Местонахождение земельного участка	Площадь, га	Кадастровый номер	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена, рублей
Лот № 1. РИЗ «Аэропорт» к. п. Нарочь, У-13	0,1316	624056300001000441	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (для размещения объектов усадебной застройки (строительство и обслуживание многоквартирного (блокированного) жилого дома)) с объектами обслуживания)	16000
Дата, время и место проведения аукциона	6 октября 2023 г. в 11.00, Нарочский сельский исполнительный комитет, аг. Нарочь, ул. Первомайская, д. 49, зал заседаний			
Извещение опубликовано	Официальный сайт Минского облисполкома www.minsk-region.gov.by (http://minsk-region.gov.by/ekonomika-i-finansy/zemelnye-uchastki-01/zemelnye-uchastki-v-chastnuyu-sobstvennost-01/) Официальный сайт Государственного комитета по имуществу г.г.г. (https://aiu.nca.by/search) Официальный сайт Мядельского райисполкома http://myadel.gov.by/ru/stormirovan-ru/			

В газете «Звязда» № 154 (30034) от 11.08.2023 (стр. 14) ООО «Фрондера» было размещено извещение о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ». Аукцион по лотам №№ 1, 2, назначенный на 13.09.2023, отменен по решению продавца.

Узаемадзеянне

Гарантаваць бяспеку — сумеснымі намаганнямі

Пачалося вучэнне АДКБ «Баявое братэрства — 2023»

Цырымонія адкрыцця вучэння адбылася ў Брэсцкай крэпасці. Ваеннаслужачыя нацыянальных войскаў кантынентаў Рэспублікі Беларусь, Рэспублікі Казахстан, Кыргызскай Рэспублікі, Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Таджыкістан, якія прымаюць удзел у манеўрах, ушанавалі памяць абаронцаў гераічнай цытадэлі хвілінай маўчання і ўсклалі кветкі да Вечнага агню.

Генеральны сакратар АДКБ Імангалі ТАСМАГАМБЕТАУ, які таксама прыняў удзел ва ўрачыстым мерапрыемстве, прывітаў удзельнікаў вучэння і выказаў удзячнасць Міністэрству абароны Беларусі за вялікую падрыхтоўчую работу, стварэнне ўмоў для правядзення гэтага важнага мерапрыемства. Ён адзначыў, што «Баявое братэрства — 2023» праводзіцца ў складаным міжнародным становішчы. Асабліва важна вучэння ў гэтым годзе з'яўляецца яго комплекснасць.

«Сёння для паспяховай рэалізацыі аперацый недастаткова выкарыстання ваеннага кампанента: неабходны сістэмны падыход, які прадугледжвае цесную сувязь і ўзаемадзеянне цэлага спектра сіл і сродкаў, — перакананы генсек АДКБ. — Новая выклікі і пагрозы бяспекі шмат у чым абумовілі фармат мерапрыемства. Ва ўмовах нарастання геапалітычнай напружанасці намаганні калектывных сіл аперацыйнага рэагавання з'яўляюцца найважнейшай умовай абароны жыццёва важных інтарэсаў і забеспячэння бяспекі дзяр-

жаў — членаў Арганізацыі, выбудоўвання сістэмы адзінай, непадзельнай бяспекі на рэгіянальным узроўні».

Сумеснае аперацыйна-стратэгічнае вучэнне «Баявое братэрства — 2023» праходзіць на тэрыторыі Беларусі з 1 да 6 верасня.

Генеральны сакратар АДКБ Імангалі ТАСМАГАМБЕТАУ падчас ускладання кветак.

Яно праводзіцца ў адпаведнасці з Планам сумеснай падрыхтоўкі органаў кіравання і фарміраванняў сіл і сродкаў сістэмы калектывнай бяспекі Арганізацыі Дагавора аб калектывнай бяспекі на 2023 год. У яго рамках спланавана правядзенне чатырох вучэнняў: «Узаемадзеянне-2023» (сумеснае вучэнне з Калектывнымі сіламі апера-

Генеральны сакратар АДКБ Імангалі ТАСМАГАМБЕТАУ падчас ускладання кветак.

цімнай, біялагічнай аховы і медыцынскага забеспячэння АДКБ).

Начальнік Генеральнага штаба Узброеных Сіл — першы намеснік міністра абароны Беларусі Віктар ГУЛЕВІЧ назваў сімвалічным, што ўрачыстая цырымонія адкрыцця сумеснага аперацыйна-стратэгічнага вучэння праходзіць у «Брэсцкай крэпасці-героі». «Тут кожны метр зямлі на поены крывёй, — нагадаў ён. — Абарона крэпасці — гэта легендарны подзвіг сыноў народа, якія бязмежна любілі сваю Радзіму і аддалі за яе жыццё. Мы памятаем і ніколі не забудзем, якой цаной сумесных намаганняў нашы дзяды і прададзены заваявалі магчымасць жыць і працаваць пад мірным небам. Таму вельмі важна ў цяперашніх няпростых ваенна-палітычных умовах, якія складаюцца вакол нашых

краін, захаваць гістарычную памяць, нашу агульную гераічную гісторыю і сумеснымі намаганнямі гарантаваць бяспеку нашых дзяржаў».

гэта ключавое пытанне для любой групы войскаў. Да таго ж зводным фарміраваннем войскаў РХБ-абароны медыцынскага

Старшыня Брэсцкага аблвыканкама Юрый ШУЛЕЙКА падчас ускладання кветак.

Па словах кіраўніка вучэння генерал-маёра Андрэя МАЦІВЕЧА, «Баявое братэрства — 2023» уваходзіць у актыўную фазу. «Штабы прыступілі да планавання сумеснай аперацыі, войскі працягваюць удасканальваць сваю баявую вывучку, — паведаміў ён. — У ходзе актыўнай фазы вучэння мы мяркуем адпрацаваць шэраг спецыяльных задач, якія ў папярэднія гады не адпрацоўваліся. У першую чаргу гэта пытанні ўсебаковага забеспячэння аэрадромнага ўчастка дарогі па падрыхтоўцы да паўторнага прымянення авіяцыі. Разгрупаванне авіяцыі, захаванне яе жывучасці —

забеспячэння будучы адпрацаваны пытанні па арганізацыі раёна каранціну. Тэма дастаткова актуальная з улікам павышэння рызыкі біялагічных пагроз. Для вырашэння гэтых задач прыцягваюцца не толькі ваенныя спецыялісты, але і спецыялісты цывільных вышэйшых навуковых устаноў».

Акрамя таго, падраздзяленнямі будучы адпрацаваны пытанні правядзення антытэрарыстычнай аперацыі на адным з аб'ектаў жыццядзейнасці насельніцтва. Усе пастаўленыя падчас вучэння задачы плануецца выканаць у поўным аб'ёме.

Паводле БелТА і Мінбароны.

Урачыстае

Суворавец — гэта гучыць!

Выхаванцы Мінскага сувораўскага ваеннага вучылішча атрымалі першыя ў жыцці пагоны

Прыгожы рытуал уручэння гэтага найважнейшага атрыбута сувораўца адбыўся падчас Дня ведаў. 104 хлопцы з усёй краіны атрымалі пунсовыя пагоны з рук генералаў, у тым ліку кіраўніка абароннага ведамства. Па традыцыі выхаванцы вучылішча вымавілі клятву сувораўца — гэтае высокае званне яны пабяцалі пранесці праз усе жыццё.

Віншуючы хлопчыкаў з найважнейшай падзеяй, а таксама пачаткам новага навучальнага года, міністр абароны Віктар ХРЭНІН адзначыў, што за спінай у тых, хто сёння стаіць у сувораўскім страі, — сур'ёзнае выпрабаванні, уступная кампанія. «Вы паспяхова пераадолелі яе і сталі выхаванцамі вучылішча, якое мае славу 70-гадовую гісторыю і традыцыі, — звяртаючыся да сувораўцаў, заўважыў кіраўнік абароннага ведамства. — Традыцыйнае навучанне і выхаванне тых, хто стаіць у страі на абароне Айчыны. Перад вамі адкрываюцца найшырэйшыя магчымасці: цудоўная адукацыя, найлепшыя педагогі і выхавальнікі, трывалая культурная аснова і спартыўная загартоўка. Упэўнены, што навучанне ў вучылішчы дазволіць вам развіць у сабе самыя лепшыя якасці, стаць год-

Фота Віктара ІВАНЧЫКА

нымі грамадзянамі нашай краіны, сапраўднымі патрыётамі і абаронцамі сваёй Радзімы».

Міністр звярнуў увагу на тое, што сёння беларуская армія — гэта сучасная армія, узброеная магутнай зброяй. «А ў аснове маральнага духу ляжыць патрыятызм, падмуркам якога з'яўляецца Вялікая Перамога, — нагадаў Віктар Хрэнін. — Вы — новае пакаленне, якое ў хуткім часе зойме шэрагі абаронцаў Айчыны. Мы ўскладаем на вас вялікі надзеі. Менавіта вам трэба будзе забяспечваць суверэнітэт і незалежнасць Беларусі.

Любіце і абараняйце сваю краіну так, як гэта робіць наш Галоўнакамандуючы — Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка. Будзьце вартымі пакалення пераможцаў».

Конкурс у Мінскае сувораўскае ваеннае вучылішча традыцыйна высокі. Сёлетна на адно месца прэзідэнтавалі больш як тры чалавекі. У парадным шэрагу — найлепшыя з найлепшых. У распараджэнні будучых абаронцаў Радзімы — сучасная вучэбна-матэрыяльная база, шматфункцыянальны спартыўны комплекс і спартыўныя залы,

унікальныя аб'екты для набывання навыкаў будучай прафесіі. Магічымасці, якімі валодае вучылішча, дазваляюць арганізоўваць і праводзіць адукацыйныя працэсы на самым высокім узроўні, фарміраваць прафесійныя інтарэсы і навыкі будучых афіцэраў.

Па словах начальніка Мінскага сувораўскага ваеннага вучылішча Дзмітрыя КУЧУКА, з кожным годам усё больш маладых людзей краіны хоча звязаць свой лёс з гэтай навучнай устаноўвай. «Галоўная задача, якую перад нашым вучылішчам паставіў кіраўнік дзяржавы, — выхаванне сапраўдных патрыётаў краіны, тых людзей, якія ў далейшым зоймуць адказныя пасады не толькі ва Узброеных Сілах, але і ў дзяржаўных органах кіравання і будучыя весці нашу краіну далей, — адзначыў ён. — Вучылішча з'яўляецца важным этапам для становлення будучага афіцэра. Выхаванцы становіцца тут самастойнымі, упэўненымі ў сабе маладымі людзьмі, якія здольныя адэкватна думаць, аналізаваць сітуацыю і прымаць адзінае правільнае рашэнне. Таксама юнакі становяцца ў сценах вучылішча ўнутрана дысцыплінаванымі і свядомымі».

Як раскажаў Максім Бярозкін, які сёлетна паступіў у сувораўскае,

з дзяцінства ён марыць стаць афіцэрам. І ўсё дзякуючы старэйшаму брату, які праходзіў навучанне ў Мінскім сувораўскім ваенным вучылішчы і сёлетна паступіў у адну з ваенных устаноў Расійскай Федэрацыі. «Мне здаецца, што тут я навучыўся шмат чаму, — лічыць хлопец. — Дысцыпліне, вучэбным прадметам, якія выкладаюцца на павышаным узроўні. Разумею, што, магчыма, будзе няпроста, але вучоба ў вучылішчы загартае мяне, сфарміруе мяне як мужчыну».

Дзямід Кайко падзяліўся, што на яго выбар працягнуць навучанне ў сувораўскім вучылішчы ніхто не уплываў. Звязаць жыццё са службай — самастойнае рашэнне. Да гэтага ён ішоў мэтамі кіравана: добра вучыўся ў школе, таму праблем з паступленнем не было. Як заўважыла маці хлопца, такое жаданне нельга было не падтрымаць, нават калі гэта адзінае дзіця ў сям'і. «Усе прададзены сыны служылі, таму, можна лічыць, пагоны з дзяцінства прымяраем, — раскажала Ірына Вядзёрка. — Вядома, мне як маці няпроста адпусціць адзінага сына з дома, але гэта яго будучыня і толькі яму выбіраць, які яна будзе».

Вераніка КАНЮТА.

Трывалы падмурак будучых ураджаяў

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.)

Практычна па кожнай культуры створана сістэма ўзаемадапаўняльных айчынных сартоў, якая дазваляе максімальна выкарыстоўваць генетычны патэнцыял прадукцыйнасці культуры і знізіць патрэбу ў матэрыяльна-тэхнічным забеспячэнні пры іх вырошчванні за кошт паспявання ў розныя тэрміны, устойлівасці да розных расаў узбуджальнікаў хвароб, дыферэнцыраванай патрабавальнасці да ўмоў вырошчвання. Усе зарэгістраваны сарты, створаныя ў нашым навукова-практычным цэнтры, маюць высокі ўзровень ураджайнасці: у збожжавых больш за 100 ц/га, у рапсу, зернебабовых культур — да 65 ц/га. Яны паспяхова канкуруюць з найлепшымі дасягненнямі замежнай селекцыі. Хачу дадаць, што працаваць нашым селекцыянерам прыходзіцца ва ўмовах жорсткай канкурэнцыі з замежнымі селекцыйнымі фірмамі. Па збожжавых культурах у Дзяржаўным сортавыпрабаванні прадстаўляюць свае сарты 15 замежных кампаній, па кукурузе — 52, па цукровых бураках — 11, па рапсе — 13, па шматгадовых травах — 15. Але канкурэнцыя — гэта, у прынцыпе, не дрэнна: яна не дае зніжаць планку. А галоўная ацэнка нашай селекцыйнай работы — выбар практыкаў-аграрыяў. І, як паказвае жыццё, яны сталі часцей выбіраць айчыныя сарты і гібрыды.

— **Якія кірункі работы цяпер у прырытэце ў селекцыянераў?**

— Беларусія селекцыянеры ў апошнія гады зсяродзілі намаганні на спецыялізаваных сартах. Практычна па кожнай збожжавай культуры ствараюцца і ўкараняюцца ў вытворчасць як сарты для хлебапячэння, так і кармавыя сарты, а таксама прызначаныя для тэхнічных мэт (спірт, крухмал, амінакіслоты). Селекцыйныя даследаванні па збожжавых, зернебабовых, алейных, кармавых і тэхнічных раслінах накіраваны на фарміраванне сістэмы высокаўраджайных сартоў, адаптаваных да глебава-экалагічных умоў краіны, з улікам кірунку іх гаспадарчага выкарыстання. Створаны першыя гібрыды F1 азімага жыта, кукурузы, цукровых і кармавых буракоў. Разгорнуты селекцыйны працэс па 19 відах шматгадовых бабовых і злакавых траў. У РУП «Навукова-практычны цэнтр НАН Беларусі па земляробстве» ажыццяўляецца вытворчасць арыгінальнага і элітнага насення ўласнай селекцыі. Штогод вырабляецца і рэалізоўваецца не менш за 1,5 тыс. т збожжавых, 150-200 т зернебабовых, 100-120 т рапсу, каля 5 т шматгадовых траў.

У цэлым беларуская селекцыя сёння перажывае этап актыўнага развіцця. У выніку рэалізацыі селекцыйных праектаў напрацоў-

ваецца новы зыходны матэрыял для стварэння высокапрадукцыйных сартоў сельскагаспадарчых раслін. Распрацоўваюцца новыя метадыкі стварэння зыходнага матэрыяла на аснове выкарыстання бялковых і ДНК-маркераў. Шукваюцца новыя і ўдасканальваюцца існуючыя метады ацэнкі і адбору селекцыйна-каштоўных генатыпаў на ранніх этапах селекцыі з зададзенымі параметрамі для паскарэння і павышэння эфектыўнасці селекцыйнага працэсу сельскагаспадарчых раслін.

У прырытэце — азімыя

— **Да якіх канкрэтна сельскагаспадарчых культур сёння ў найбольшай ступені праяўляюць увагу вучоныя-селекцыянеры?**

— Прырытэтай я б назваў селекцыйную работу па азімых збожжавых культурах (азімыя жыта, пшаніца, трыцкале). У апошнія гады мы аднавілі селекцыю азімага ячменю, створаны сорт «Буслік», які запатрабаваны ў вытворчасці, з высокай зімаўстойлівасцю і патэнцыяльнай ураджайнасцю больш за 80 ц/га. Таксама ў цэнтры ўвагі яравыя (ячмень, авёс, пшаніца) і зернебабовыя (гарох палявы, гарох пасяўны, лубін вузкілісны, лубін жоўты, віка ярава). Важны кірунак селекцыйнай работы — па крупяных (грэчка, проса) і алейных культурах (рапс яравы і азімы, гарчыца белая, свірэцкія азімыя). А таксама па 8 відах бабовых і 11 відах злакавых траў.

— **Калі разважаць пра найбліжэйшую перспектыву, наколькі хутка магчыма зніжэнне колькасці імпартнага насення па меры росту ўласнай вытворчасці?**

— Селекцыйны працэс па любой культуры ўключае цыкл работ (ад правядзення гібрыдызацыі да конкурснага сортавыпрабавання) і займае прамежак не менш за 10—12 гадоў, а па шматгадовых культурах (шматгадовыя бабовыя і злакавыя травы) — да 15—18 гадоў. Па кожнай вышэйназванай культуры закладаецца штогод 15—20 селекцыйных гадавальнікаў, у якіх прапрацоўваецца ад 50 да 100 тысяч асобных генатыпаў, нашчадкаў, сортаўзораў. Зразумела, селекцыя патрабуе часу. Але мы ўсведамляем неабходнасць зрабіць нашу работу ў максімальна сціснутыя тэрміны — зразумела, без страты ў якасці.

— **Ці не даб'ецца негатыўна поўнае замыццэнне імпартнага пасяўнога матэрыялу айчынным на ўраджайнасці асобных культур?**

— Каб адказаць на гэтае пытанне, пералічу прычыны, якія з'яўля-

юцца асновай нашай селекцыйнай работы. Прыярытэтай селекцыі сельскагаспадарчых раслін у нашай краіне, як і ў цэлым у свеце на сучасным этапе развіцця земляробства, з'яўляюцца павышэнне адаптыўнага патэнцыялу ўстойлівасці да абіятычных і біятычных фактараў у спалучэнні з высокай прадукцыйнасцю, якасцю прадукцыі, рэсурсаэнегазанічнасцю і экалагічнай бяспекай. Рэалізацыя гэтых прычынаў грунтуецца на стварэнні сістэм адаптыўных ўзаемадапаўняльных сартоў па на-

Трыцкале «Слаўко».

ступных асноўных кірунках селекцыі: адаптыўных да ўмоў змены клімату з шырокай нормай генатыпічнай рэакцыі; з высокай патэнцыяльнай прадукцыйнасцю для ўмоў інтэнсіўнага раслінводства і сістэмы дакладнага земляробства; экалагічна бяспечных для арганічнага земляробства. Дадам, што час дыктуе неабходнасць стварэння па кожнай культуры шырокага набору разнастайных сартоў мэтавага выкарыстання для вытворчасці спецыялізаваных відаў прадукцыі. Відавочна, што калі ў новыя сарты закладзены ўсе гэтыя якасці, яны будуць дэманстраваць высокую ўраджайнасць і стануць запатрабаванымі. Скажу без непатрэбнай сціпласці: практыка паказвае, што беларуская навуца гэта ўдаецца.

Час выбіраць айчыннае

— **Раскажыце, калі ласка, пра найбольш цікавыя надаўна створаныя сарты.**

— У 2022—2023 гадах Дзяржаўны рээстр Беларусі папоўніўся больш чым 30 новымі сартамі. Гэта, у прыватнасці, азімая пшаніца «Асіма», «Вара»; азімае трыцкале «Звяно», «Слаўко», «Мядзю»; гібрыд F1 азімага жыта «Белгі»; сорт азімага дыплоіднага жыта «Забавя»; яравая пшаніца «Знамя»; яравы ячмень «Мажор», «Венед»; яравое трыцкале «Дело»; авёс «Люкс», «Квант», «Зеніт»; азімы рапс

«Фёдар», «Віцень», «Медзй», «Маўр»; яравы рапс «Фенікс», «Ізумруд», «Ягуар»; грэчка «Амега», «Менка», «Дэліва»; буракі кармавыя «Галіяда».

Адна з найважнейшых культур для беларускай сельскай гаспадаркі сёння — рапс. Пашырэнне плошчаў яго вырошчвання ў апошнія пяць гадоў дазволіла цалкам забяспечыць краіну раслінным алеем беларускай вытворчасці. Без дасягненняў айчынай селекцыі гэта было б немагчыма. На працягу апошніх трох гадоў у Дзяржаўны рээстр ўключана 11 сартоў і гібрыдаў рапсу беларускай селекцыі. Да высокапрадукцыйных сартоў (гібрыдаў), якія спалучаюць у сабе высокую ўраджайнасць і добрыя якасныя паказчыкі, варта аднесці «Анікс», «Буян», «Мікалай», «Фёдар», «Віцень», «Медзй», «Маўр», «Верас», «Віхор», «Фенікс», «Ізумруд», «Ягуар».

Значныя намаганні айчынных селекцыянераў накіраваны на вырашэнне праблемы дэфіцыту кармавога бялку. Для гэтага разгорнутыя работы па стварэнні высокапрадукцыйных сартоў зернебабовых культур і шматгадовых бабовых траў. На працягу двух папярэдніх гадоў у Дзяржаўны рээстр унесены сарты гароху палёвага «Спрынт», «Капрал», «Стымул»; лубіну вузкіліснага «Ярык», «Купец»; шматгадовыя траў — баркун жоўты «Мядзюль», канюшына гібрыдная «Балотны прыгажун», канюшына лугавая «Яцвяг», эспарцет пясчаны «Караневіцкі», аўсяніца трысняговая «Жытніца», райграс пашавы «Хутарскі», фестулоліум «Метэор», цімафеўка лугавая «Забавя». У дзяржаўным сортавыпрабаванні знаходзіцца яшчэ пяць сартоў, створаных у РУП «Навукова-практычны цэнтр НАН Беларусі па земляробстве».

— **Якія праблемы існуюць сёння ў сферы айчыннага насенняводства?**

— Нягледзячы на відавочныя дасягненні айчынных селекцыянераў, не па ўсіх культурах яшчэ беларускія сарты дамінуюць на палях краіны. Гэта ў першую чаргу датычыцца азімай пшаніцы і азімага ячменю, рапсу, кукурузы, цукровых буракоў. І калі па цукровых бураках і кукурузе перавага замежных сартоў цалкам тлумачыцца адсутнасцю магчымасці вырабляць неабходную колькасць насення ў краіне па бягальных і тэхнічных прычынах, то з азімай пшаніцай і рапсам сітуацыя тлумачыцца іншай прычынай — недастатковай маркетынгавай прапрацоўкай і недастатковай дзейнасцю суб'ектаў насенняводства на этапе вытворчасці і рэалізацыі элітнага насення. Прадэманструем

гэта на прыкладзе азімай пшаніцы. Па-першае, усе сарты пшаніцы і айчынай, і замежнай селекцыі, уключаючы ў рээстр Рэспублікі Беларусь, прайшлі трохгадовае выпрабаванне з захаваннем усіх умоў аб'ектыўнай ацэнкі ў сістэме дзяржаўнага сортавыпрабавання і паказалі дакладную перавагу перад сортам-кантролем (найлепшым па характарыстыках) па ўраджайнасці, якасці збожжа і, адпаведна, па сваіх паказчыках былі найлепшымі за гады выпрабавання. Напрыклад, сорт нямецкай селекцыі «Бананза», прадэманстраваны ў Камянецкім раёне, быў раянаваны з 2018 года адначасова з айчынным сортам «Амелія». За тры гады выпрабаванняў абодва сарты паказалі сярэднюю ўраджайнасць 77 ц/га і перасягнулі кантроль на 7 ц/га. Ні па адным паказчыку сорт «Бананза» не мае перавагі перад айчынным сортам «Амелія». Шырокараспаўсюджаны польскі сорт «Маркіза» быў уключаны ў рээстр з дадаткам да кантролю 0,2 ц/га. Адначасова з ім раянаваны айчыны сорт «Капэла» з дадаткам 3,4 ц/га. Тым не менш айчыны сорт застаўся менш запатрабаваным.

Такім чынам, можна канстатаваць, што найноўшыя айчыныя сарты азімай пшаніцы і іншых сельскагаспадарчых культур не саступаюць, а ў многіх выпадках перавышаюць замежныя аналагі па прадукцыйнасці і якасці атрыманай прадукцыі, і пытанне перавагі замежных сартоў ляжыць у іншай плоскасці. У прыватнасці, сартавы склад залежыць ад эфектыўнасці функцыянавання сістэмы насенняводства, асабліва элітнага. Чым больш яна будзе арыентавана на айчыныя сарты, тым больш краіна стане незалежнай ад замежнай селекцыі. Прысутнасць на палях краіны сартоў замежнай селекцыі можа быць у межах 15—20%. Эфектыўная сістэма насенняводства, створаная ў РУП «Навукова-практычны цэнтр НАН Беларусі па земляробстве», спрыяе забеспячэнню элітавытворчых гаспадарак неабходнай колькасцю насення гадавальнікаў разнажэння, хуткаму ўкараненню новых сартоў айчынай селекцыі ў вытворчасць і поўнаму імпартазамыццэнню. Напрыклад, штогод, у РУП «НПЦ НАН Беларусі па земляробстве» вырабляюць больш за 2000 т насення гадавальнікаў разнажэння другога года ўсіх раянаваных айчынных сартоў. Гэтай колькасці дастаткова для забеспячэння вытворчасці элітгаспадаркам трох-пяціразовай патрэбы краіны ў элітным насенні. Між тым элітавытворчымі гаспадаркамі насення «эліты» вырабляецца значна менш. То-бок, на мой погляд, сістэма насенняводства ў дадзеным выпадку працуе недастаткова эфектыўна.

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦА

Лаўроў: у Расіі няма жадання «загубіць» долар

Міністр замежных спраў Расіі Сяргей Лаўроў на сустрэчы са студэнтамі і прафесарска-выкладчыцкім складам Маскоўскага дзяржаўнага інстытута міжнародных зносін заявіў, што ў РФ няма жадання «загубіць» долар, паведамляюць СМІ.

«Безумоўна, мы выбудуем сваю лінію не супраць ЗША, не супраць Захаду. Не мы жадзем загубіць долар. Уключаць Штаты перастаюць забяспечваць ролю долара, якая ўсім была прымальна», — цытуюць міністра «Ведомости».

Лаўроў таксама адзначыў, што курс Захаду, які спрабуе «затармазіць ход гісторыі», можа прынесці «толькі дадатковыя канфрантацыйныя сітуацыі» і складанасці для сусветнай супольнасці. Міністр заявіў, што імпульс

устаанаўлена «справядлівасці і шматпалярнасці» надала ваенная аперацыя ва Украіне, якая праводзіцца Расіяй з лютага 2022 г. Лаўроў таксама заявіў аб гатоўнасці РФ да развіцця адносін з іншымі краінамі, якія гатовы да гэтага на аснове раўнапраўя і пошуку сумленнага балансу інтарэсаў.

Міністр адзначыў, што працэс дэдаларызцыі як самастойная мэта не вылучаецца пры стварэнні ЕАЭС, аднак дзеянні Штатаў вымуслі РФ забяспечыць сваю абарону ад «самаўпраўнасці і гэтых капрызаў».

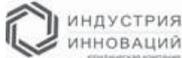
Такаеў прапанаваў правесці рэферэндум па пытанні будаўніцтва АЭС у Казахстане

Прэзідэнт Казахстана Касым-Жамарт Такаеў у ходзе пасланнага народу рэспублікі 1 верасня прапанаваў вынесці

на агульнанацыянальны рэферэндум пытанне аб будаўніцтве АЭС у краіне.

Кіраўнік Казахстана адзначыў два асноўныя пункты гледжання на гэтае пытанне. Па адным з іх рэспубліка, будучы найбуйнейшым сусветным вытворцам урану, павіна мець сваю АЭС, а па іншай — «ёсць асцярога датычна бяспекі атамных станцый». Шэраг спецыялістаў прапанаваў будаваць АЭС з малымі рэактарамі, дадаў Такаеў. Ён рэзюмаваў, што трэба прадуючыць грамадскай слуханні і шырокае абмеркаванне гэтага пытання.

У працяг тэмы прэзідэнт паведаміў, што ў найбліжэйшыя пяць гадоў у краіне будуць уведзены новыя энергетычныя магутнасці аб'ёмам як мінімум 14 ГВт. Паводле яго даных, сёлта завершыцца рэканструкцыя першага блока Экібастузскай ДРЭС-1, якая з васьмю рабочымі блокамі стане найбуйнейшай у рэспубліцы. Плюс рэалізоўваецца праект па пашырэнні ДРЭС-2 і ў краіне пачалі ўжо ўзводзіць ДРЭС-3, дадаў кіраўнік дзяржавы.

- Высказание задолженности
- Проведение торгов
- Лицензирование
- Юридические услуги

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ (АУКЦИОНА)

Организатор публичных торгов (аукциона)	ООО «Индустрия Инноваций», г. Минск, Старовилениский тракт, д. 10, пом. 4Н. Сайт в интернете: intorgi.by и in.by
Продавец	ООО «Бобруйский кожаный комбинат», УНП 00068923, 213822, Могилевская обл., Бобруйский р-н, г. Бобруйск, ул. Минская, 142а, пом. 6/н
Публичные торги (аукцион) в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) по делу № 152-6/2023 в экономическом суде Могилевской области	
Предмет публичных торгов (аукциона) – движимое имущество ООО «Бобруйский кожаный комбинат» (оборудование) (лоты 1-81), находящееся по адресу: г. Бобруйск, ул. Минская, 142а	
Полный и подробный перечень имущества (в количестве 81 объекта оборудования (лотов)) размещен на официальных сайтах организатора публичных торгов (аукциона) intorgi.by и in.by .	
Задаток 5 % от начальной цены предмета публичных торгов (аукциона) в белорусских рублях перечисляется на р/с BY48OLMP 30123000945640000933 в ОАО «Белгоспромбанк», БИК OLMRBY2X, УНП 291442411, получатель платежа ООО «Индустрия Инноваций»	
Шаг торгов – 5 % от начальной цены лота (не изменяется в течение всего аукциона)	
Условия участия и порядок проведения публичных торгов (аукциона) размещены в открытом доступе на официальных сайтах организатора публичных торгов (аукциона) intorgi.by и in.by . Подробная информация об имуществе размещена на интернет-сайте bankrot.gov.by	
Срок заключения договора купли-продажи: 10 (десять) календарных дней после подписания протокола о результатах проведения аукциона	
Условия оплаты предмета торгов: 30 (тридцать) календарных дней со дня заключения договора купли-продажи	
Торги проводятся в соответствии с регламентами ООО «Индустрия Инноваций», размещенными по адресам: intorgi.by и in.by	
Победитель публичных торгов (аукциона) либо единственный участник публичных торгов (аукциона), согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 4 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения публичных торгов (аукциона).	
Победитель (единственный участник) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние	
Организатор публичных торгов (аукциона) имеет право снять предмет аукциона с торгов, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты проведения торгов (аукциона)	
Дата и время проведения торгов (аукциона): по лотам 1-51 – 03.10.2023, а именно торгов: 10.00 по адресу: г. Минск, Старовилениский тракт, д. 10, пом. 4Н. По лотам 52-81 – 03.10.2023 на электронной торговой площадке intorgi.by , начало торгов: 10.00, окончание торгов: 16.00, электронные торги продлеваются на 3 минуты с момента поступления последней ставки, если ставка сделана менее чем за 3 минуты до времени окончания торгов	
Дата и время окончания приема заявок	Заявки на участие в публичных торгах (аукционе) принимаются по 02.10.2023 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, Старовилениский тракт, д. 10, пом. 4Н и на сайте intorgi.by
Контактные данные	Тел.: +375 17-300-90-03; +375 (29) 671-83-95; e-mail: e.pinchuk@in.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона/оператор	ООО «ИПМ-Консалт оценок», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by
Продавец	ООО «Тригль Планета», г. Минск, ул. Тимирязева, дом-121/3, помещение 2, кабинет-4
Предмет электронных торгов:	ТОРГОВОЕ ПОМЕЩЕНИЕ, инв. № 500/D-70784916, общ. пл. 244,1 кв. м, по адресу: г. Минск, ул. Тимирязева, 121/3-2
Начальная цена с НДС 20 %	~180 000 долл. США* Шаг торгов – 9 000 долл. США
*Цена продажи	Предмета электронных торгов фиксируется в протоколе о результатах аукциона в сумме в белорусских рублях, эквивалентной цене продажи лота в долл.США по курсу НБРБ на дату проведения торгов
Задаток 1 % от начальной цены предмета электронных торгов	перечисляется в белорусских рублях на счет BY92BELB 30120048350080226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценок», УНП 191224638
Срок подписания договора купли-продажи:	10 (десять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов
Условия оплаты предмета электронных торгов	Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов, установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by	
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 3 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия	
Дата и время начала и окончания электронных торгов:	03.10.2023 г. с 11.00 до 13.00
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов	
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 02.10.2023 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by	
Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: info@ipmtorgi.by

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства 4 октября 2023 года в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. 2-9

№ лота	Наименование объекта	Уполномоченный орган	Начальная цена продажи, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
Наименование подразделения Департамента – Управление Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь по Гомельской области				
1	1/2 доли в праве собственности на капитальное строение с инв. № 340/С-285923 общей площадью 57,0 кв. м, назначение – здание одноквартирного жилого дома; наименование – жилой дом . Адрес: Гомельская обл., Реицкий р-н, г. Василевичи, ул. Николая Островского, 9. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32455030001000507 общей площадью 0,1316 га (право пожизненного наследуемого владения). Местоположение (адрес): Гомельская обл., Реицкий р-н, г. Василевичи, ул. Николая Островского, 9. Целевое назначение земельного участка: для обслуживания жилого дома	ОПИ Реицкого р-на	8 370,00	837,00

Шаг аукциона – 5 %. Участник торгов обязан до начала торгов рассмотреть предмет торгов.

Порядок ознакомления с имуществом (осмотр) осуществляется по контактному тел. в (029) 563-37-33, Тимощенко Анатолий Прохорович.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»; р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BELBY2X, дирекция ОАО «Белгоспромбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № 1, назначенных на 04 октября 2023 г. (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов, в том числе документа, подтверждающего внесение суммы задатка с отметкой банка можно с 04 сентября 2023 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. 2-9 в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 02 октября 2023 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактным телефонам Организатора торгов).

Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Лоты могут быть сняты Организатором по письменному заявлению Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами

Президент Республики Беларусь до объявления его проданным. Победитель аукциона, либо в случае если заявление на участие подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов (далее – Претендент на покупку), но позднее 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по оплате предмета торгов.

Проводится аукцион в соответствии с Положением «О порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства» (Указ Президента РБ от 19.02.2016 г. № 63 в редакции Указа Президента РБ от 07.03.2023 г. № 60).

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-56, 8 (044) 599-18-16.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона/оператор	ООО «ИПМ-Консалт оценок», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by
Продавец	ООО «СанБридж», г. Минск, ул. Мясникова, 32, помещение 2, каб. 30
Предмет электронных торгов: новое оборудование.	Местонахождение: г. Минск, тр-т Старовилениский, 3
Лот № 1	Электрическая фритюрница с двумя резервуарами, торговая марка – Ambach , мод. EF2/45EPL (инв. № 00229); Электрическая индукционная плита, торговая марка – Ambach , мод. IH2/45II в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00232); Электрическая плита со сплошной поверхностью, торговая марка – Ambach , мод. EF90 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00234); Столешница из нерж. стали, ширина 900 мм, торговая марка – Ambach , мод. AT/90-М (инв. № 00237); Столешница из нерж. стали, ширина 450 мм, торговая марка – Ambach , мод. AT/45 в кол-ве 4-х ед. (инв. № 00238); Нейтральная подставка под основное, с открытым шкафом, нержавейка, шириной 1350 мм, торговая марка – Ambach , мод. UBO/135 GN (инв. № 00239); Нейтральная подставка под основное, с открытым шкафом, нержавейка, шириной 900 мм, торговая марка – Ambach , мод. UBO/90 GN (инв. № 00240); Центральная стойка из нержавеющей стали для подвешивания инвентаря, торговая марка – Ambach (инв. № 00279); Нейтральная подставка под основное оборудование, с открытым шкафом, нержавейка, шириной 450 мм, торговая марка – Ambach , мод. UBO/45 GN в кол-ве 5-ти ед. (инв. № 00243); Электрический духовой шкаф, торговая марка – Ambach , мод. UBE/90 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00255); Электрическая опрессовывающая скоростр. торговая марка – Ambach , мод. 9EKB/120 (инв. № 00230); Электрический гриль с рифленой поверхностью, торговая марка – Ambach , мод. EBP/90-R-C (инв. № 00233); Электрический пищевой котел, торговая марка – Ambach , мод. EBD/140E III-AW (инв. № 00231); Панели нерж. стали для обшивки кухонного модуля, торговая марка – Ambach в кол-ве 6-ти ед. (инв. № 00242); Электрическая индукционная плита 2 конфорки, торговая марка – Ambach , мод. BHRT2U/05 (инв. № 00245); Электрическая плита со сплошной поверхностью, торговая марка – Ambach , мод. BEP/UBO (инв. № 00246); Встраиваемая тумба из нерж. стали, с открытой нишей, торговая марка – Ambach , мод. 8ATUBO/40 (инв. № 00247); Электрическая фритюрница с двумя резервуарами, торговая марка – Ambach , мод. A-EF2/45 (инв. № 00248); Электрическая индукционная плита с тумбой, 4 конфорки, торговая марка – Ambach , мод. A-IHF4/90 II в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00249); Электрическая макаронница с набором корзин для варки, торговая марка – Ambach , мод. A-EUK/45 I (инв. № 00250); Столешница из нерж. стали, ширина 600 мм, торговая марка – Ambach , мод. A-AT/60-SYS (инв. № 00251); Столешница из нерж. стали, ширина 450 мм, торговая марка – Ambach , мод. A-AT/45 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00252); Нейтральная стойка из нерж. стали, ширина 200 мм, торговая марка – Ambach , мод. A-AF/20S-II в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00253); Нейтральная подставка под основное оборудование, с открытым шкафом, нерж., ширина 450 мм, торговая марка – Ambach , мод. UBO/45 GN в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00254); Электрический духовой шкаф, торговая марка – Ambach , мод. UBE/90 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00244); Кюветы из нерж. стали охлаждаемые, хладагент R134а, торговая марка – Ambach , мод. GN/1 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00256); Плиточная поверхность для разогрева еды 700 на 500 мм, торговая марка – Ambach , мод. Hotplate 700/500 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00275); Миксер 60 л с чашкой-термокувшинкой, торговая марка – BONGARD , мод. Saturne 3 (инв. № 00213); Тестораздаточная машина в длину, с 3 комплектами вращающихся ножей, торговая марка – BONGARD , мод. SF600LIT (инв. № 00214); Тестокурильщик и тестоделиватель для булочек 30 делений, торговая марка – BONGARD , мод. DB 30/3 (инв. № 00215); Охладитель воды, хладагент R404A, торговая марка – BONGARD , мод. L120 (инв. № 00216); Дозатор-смеситель воды, торговая марка – BONGARD , мод. DOMIX 30 (инв. № 00217); Модульная 4-ручная электрочашка с парогенератором, в комплекте: декоративная выжимка и ручной погрузчик, торговая марка – BONGARD , мод. M4 SOLEO (инв. № 00218); Хлебобулочная конвекционная печь (духовка), торговая марка – BONGARD , мод. Kuzlat 46.9V (инв. № 00219); Шкаф расстойный холодильный компьютерный для замедления процессов приготовления теста методом охлаждения, вид IС1P, размер 600 на 800, хладагент R404A, торговая марка – BONGARD , мод. BFA (инв. № 00220); Пастеризатор яич, торговая марка – Leda Technologies , мод. Polihh 60 (инв. № 00195); Электронная конвекционная с парогенератором Combi Master Plus, торговая марка – RATIONAL , мод. CMP201 (инв. № 00197); Электронная конвекционная с парогенератором Combi Master Plus, торговая марка – RATIONAL , мод. CMP201 (инв. № 00260); Пароконвектомат RATIONAL CMP 61 в кол-ве 2-х ед. и подставка UG 2 для пароконвектоматов RATIONAL (инв. № 00198); Электронная конвекционная с парогенератором Combi Master Plus, торговая марка – RATIONAL , мод. CMP101 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00199); Смеситель с нагревом воды, торговая марка – QUOOKER , мод. PRO7-VAQ в кол-ве 7 ед. (инв. № 00200)
Начальная цена лота № 1 с НДС 20 %	~ 831 960,00 бел. рублей
Лот № 2	Стирально-отжимная машина, торговая марка – Unimas , мод. UX35 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00190); Стирально-отжимная машина, торговая марка – Unimas , мод. UX100 в кол-ве 3-х ед. (инв. № 00191); Барабанные сушилки, торговая марка – Unimas , мод. UU120 в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00192); Барабанные сушилки, торговая марка – Unimas , мод. UU055 (инв. № 00193); Гладильные машины с нагреваемым валом – каландры, торговая марка – Unimas , мод. FU 1664/320 (инв. № 00194); Гладильные машины с нагреваемым валом – каландры, торговая марка – Unimas , мод. FUC 3200/500 (инв. № 00196)
Начальная цена лота № 2 с НДС 20 %	~ 456 000,00 бел. рублей

Лот № 3

Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 2100/1000/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00201); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 2200/1000/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00208); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 1650/1100/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00202); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 2600/1000/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00203); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, G-образная форма, Размер 2600/2400/1200/1000/600 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00204); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали с ультрафиолетовым фильтром и панелью управления, Размер 2600/1400/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream A-UV (инв. № 00205); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали с ультрафиолетовым фильтром и панелью управления, Размер 6300/2600/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream D-90-UV (инв. № 00212); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали с ультрафиолетовым фильтром и панелью управления, Размер 6300/2600/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream D-90-UV в кол-ве 2-х ед. (инв. № 00228); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали с ультрафиолетовым фильтром и панелью управления, Размер 1300/1500/600 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream A-90-UV (инв. № 00207); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали с ультрафиолетовым фильтром и панелью управления, Размер 1300/1300/600 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream A-90-UV (инв. № 00206); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали с ультрафиолетовым фильтром и панелью управления, Размер 2450/1400/650 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream A-90-WW Mistry (инв. № 00209); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали с ультрафиолетовым фильтром и панелью управления, Размер 2400/1300/650 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream E-90-UV (инв. № 00210); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 2000/1400/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream A-90 (инв. № 00211); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 4000/1900/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream A-90 (инв. № 00221); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 3700/1400/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00222); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 990/990/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00223); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 2350/1100/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00224); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали с ультрафиолетовым фильтром и панелью управления, Размер 3400/2400/600 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-Jet Stream E-90-UV (инв. № 00227); Кухонная вытяжка-фильтр из нержавеющей стали, Размер 990/990/500 мм, торговая марка – Vianep , мод. V-ADV (инв. № 00228)	
Начальная цена лота № 3 с НДС 20 %	~ 754 200,00 бел. рублей
Лот № 4	Котел паровой Loos-Universal Type UM-B (1400 кг/ч, 136ат), торговая марка – Bosch , мод. Type UM-B (инв. № 00018); Экономайзер, тип ECO I-встроенный, торговая марка – Bosch (инв. № 00019); Шкаф управления котла LBC, торговая марка – Bosch , мод. LBC (инв. № 00020); Горелка газ-дизель WM-GL 10/4-A ZM-T, торговая марка – Bosch , мод. WM-GL 10/4-A ZM-T (инв. № 00021); Модуль полной термической обработки в комплекте с питательным насосом WSM-VR, торговая марка – Bosch , мод. WSM-VR (инв. № 00022); Автоматика управления котлов, торговая марка – Bosch , мод. Logamatic 400 (инв. № 00027)
Начальная цена лота № 4 с НДС 20 %	~ 346 320,00 бел. рублей
Лот № 5	Ковровое покрытие тканое, тип Wilton для аппаратов тип King (дизайн ME-227-C, состав 80 % шерсть, 20 % нейлон), торговая марка – Alarwood , мод. дизайн ME-227-C, в количестве 3492 кв. м (инв. № 000006316)
Начальная цена лота № 5 с НДС 20 %	~ 230 400,00 бел. рублей
Задаток 5 % от начальной цены предмета электронных торгов	перечисляется в белорусских рублях на счет BY92BELB30120048350080226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X; ОКПО 378531865000, получатель платежа: ООО «ИПМ-Консалт оценок», УНП 191224638
Срок подписания договора купли-продажи:	10 (десять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов
Срок оплаты предмета электронных торгов: 5 (пять) рабочих дней	после заключения договора купли-продажи
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов, установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by	
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение от 3 до 4 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов	
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия	
Дата и время начала и окончания электронных торгов:	03.10.2023 г. с 11.00 до 13.00
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов	
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 02.10.2023 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by	
Контактные данные	Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: info@ipmtorgi.by

Блізка да сэрца

А ДОМА ЎСЁ Ж ТАКІ ЛЕПШІ...

3 дыпламатам гутарым... аб прыродзе

Звычайна тэмамі размоў з дыпламатамі бываюць розныя пытанні сусветнай палітыкі або глабальныя эканамічныя праекты, а вось пра прыроду, любімае хобі і каштоўнасці адпачынку на свежым паветры згадваюць даволі рэдка. Зрэшты, гэта не дзіўна. Спецыфіка работы такая, што вольнага часу ў рабочых камандзіроўках вельмі мала, а калі ён з'яўляецца, то тут ужо кожны сам вырашае, на што яго выдаткаваць. Для дыпламата, начальніка ўпраўлення Расій Міністэрства замежных спраў Рэспублікі Беларусь Алега ІВАНОВА, магчымаць выбрацца на прыроду — сапраўднае свята, якое ён імкнецца ладзіць для сябе заўсёды, як толькі з'яўляецца такі шанец.

— *Алег Мікалаевіч, вам давялося пабываць у многіх краінах, на розных кантынентах. Дзе прыроднае характава ўразаіла больш за ўсё?*

— Падарожнічаў я сапраўды шмат, аднак палюбавацца мясцовымі слаўтаасцамі ўдалася далёка не заўсёды. У час кароткатэрміновых візітаў не да адпачынку. Але ў доўгіх камандзіроўках (на тры і больш месяцы) на выхадныя стараўся выбрацца з гарадской мітусні, каб лепш даведацца пра краіну знаходжання, мясцовыя звычкі, людзей, прыроду. Так, дастаткова працягла час я быў у Вялікабрытаніі, Швейцарыі, ЗША, Японіі, Расіі, Таджыкістане, Афганістане.

Без сумнення найбольш яркімі і запамінальнымі сталі пейзажы з элементамі вады і гор. Гэта ўніверсальная прыгажосць. Вада ў любой правяе валодае асаблівай энергетыкай. Зараджае пазітывам, здымае негатыўныя эмоцыі. Вадаспадзі і шматметровыя марскія хвалі... зачароўваюць. Усюды, дзе вада ў дынаміцы, ёю можна доўга любвацца. Возьмем хоць бы горныя вадаспады — невялікія, як у Таджыкістане, або калі латок падае з вялізнай вышыні ў ф'ёрд, як у скандынаўскіх краінах... У нас падобнага няма, таму ўдваа цява.

Вядома, акіянічныя прыбоі ці адлівы — таксама ўнікальнае відовішча. Неяк на ўсходнім узбярэжжы ЗША мне даялося назіраць за «жывымі» хвалямі. Увосень і ўзімку з прылівам да берага даволі часта падыходзяць вялізныя касякі селядцы. Валы жывога срэбра, якое пераліваецца, набягаюць на бераг, а затым скачваюцца назад у акіян. Уражае.

Гледзячы на горныя пікі, адчуваеш моц прыроды і сам зараджаеш энергіяй. Я бачыў такія горы ў Швейцарыі, Таджыкістане, у Афганістане. Гэта сапраўды прыгожа і велічна.

— *А ёсць мясціны, якія хацелася б яшчэ ўбачыць або куды вярта было б вярнуцца?*

— Ведаецца, пытанне не такое простае, як здаецца. Зразумела, што ў свеце шмат прыгожых і дзіўных мясцін, але калі ўжо няма бачыў, ёсць што ўспомніць і з чым параўнаць, разумееш, дзе якія асабліваці, умовы, няма таго «голаду навізны», што ўласцівы маладосці, то выбіраеш пазездкі па іншых крытэрыях. Многае залежыць ад унутранага настрою і ад таго, які ўражанні хочацца атрымаць. Пачынаеш прыслухоўвацца да гучання струн сваёй душы.

Жадаў бы я вярнуцца туды, дзе ўжо быў? Хутэй, не. Я гэта ўжо бачыў, таму праводзіць там кожны свой вадпуск не буду. У безумоўным прырытэце ў мяне наша Беларусь.

Разумееш, шматлікія сусветныя топаўныя слаўтаасці без сумнення вартыя таго, каб на іх

палюбавацца. Але гэта не паўна-вартасны адпачынак. У ЗША ёсць вельмі прыгожыя месцы, напрыклад, нацыянальны парк «Мядзведжая гара». Невысокія ўзгоркі, зялёныя горы, блакітныя горныя азёры, яркі восенскі лес. Там усюды чыста, акуратна. Аднак ідзеш па лесе паўгадзіны, а ён пусты: напрыклад, побач вада, але не чуваць усплёску, маўчаць жабы, няма назойлівых лягучых казурак. Уся гэтая прыгажосць нейкая мёртва.

Дзіўна, столькі лясоў у Штатах, а грыбоў і ягад, лічы, і няма. Неяк калегам, якія таксама настальгавалі па родных баравіках і падасі-навіках, падказалі адно месца для «ціхага палвання». Вярнуліся з вёдрамі лісічак. Але якікі! Амерыкан сайз — з чайны сподак. Пры гэтым самыя буйныя браць засцерагаліся. На наступную раніцу я ў калег пытаюся: «Як грыбы?» — «Не павырыш, сунчык атрымаўся ярка-фіялетавым. Каштавалі. Усе жывыя. Але да раніцы рэшткі грыбкоў пачарнелі, таму вырышлі лёс не выпрабавваць і вылілі прэч».

Або іншы выпадак: некай далі мне тэлефон адной жанчыны, якая ў тэўжэйшых лічыцца спецыялістам па грыбах, пастаўляе белыя ў рэстараны. Аказалася, вельмі пажылая дама, падобна, польская крыві, адзіная, якая мае ліцэнзію на «грыбныя туры», арганізавала такі бізнес — вадзіць па запаветных месцах. Праграма простая: са сцяжынкі не сыдохідзіць, грыбы пажакуюць, пра іх усё раскажучу. На ўдакладненне «ці можна дадо-му грыбы браць?» адказала, што можна, але навошта? Маўляў, гатаваць жа я іх не ўмею, а гэта ж вельмі складана. Таксама ў тур уваходзіць рыбалка з лугам. Ды і рыбу рэдка каму атрымліваецца здабыць — пад стралу часцей трапляюць жабы, з якіх затым гатуець барбекю. Ну вось не камфортна мне неяк ад такога.

Убачыць блакітны акіян, белы пясок, велічныя горы, вялізныя вадаспады вярта кожнаму, каб не было ўнутраных комплексаў. І я ўжо ўвёўны, што большасць потым будзе інакш глядзець на нашу родную прыроду і шанавачь тое, што ў нас ёсць.

— *Да пачатку дыпламатычнай службы вы былі медыкам і нават абаранілі дысертацыю. Як урач як бы ацанілі важнасць якаснага адпачынку?*

— Яшчэ саветыякі медыкі па-эмпірычнаму вызначылі, што чалавечу неабходна адпачываць два, а лепш тры тыдні запар, таму як раз на такі тэрмін давалі пцуцёкі ў санаторыі. Сёння многія фізіялагі перакананыя, што менавіта эрытрацыты нясуць стрэсавую памяць і для абнаўлення іх пула патрэбна мінімум два тыдні. Гэта значыць, бесперапынна адпачываем мінімум два тыдні, пажадана раз на паўгода і са зменай дзейнасці. Калі пераважае разумовая праца,

то ў адпачынак вярта ўключыць заняці з фізічнымі нагрукамі. І, наадварот, калі ў вас праца фізічная, то ў рэлаксаваным быць інтэлектуальны складнік. Пераход з рабочага камп'ютара на хатні зменнай дзейнасці не лічыцца!

Абавязковая умова паўна-вартаснага адпачынку — эмацыянальны кампанент: візуальны рад, асяроддзе, чаргаванне ўздзеянняў на органы пачуццяў. У гэтым плане незамэнны адпачынак на прыродзе. Чалавек першапачаткова з'яўляецца часткай прыроды. Аднаўленне гармоніі з навакольным светам — неабходны працэс. У нашай геаграфічнай паласе, дзе мы нарадзіліся і да чаго адаптаваны нашы гены, пераважаюць сіні і зялёны колеры. Першы дзейнічае ўлагоджвальна, расслабляе і прыносіць адчуванне лёгкасці, другі супакойвае і настройвае на пазітыў. А вось сталыны шэрыя ці лустраныя каробкі гарадоў, няхай і прыгожыя па форме, не мяняюць успрыманне. Таму так важна выбірацца на рэчку, у лес, у палі.

— *Што для вас з'яўляецца сапраўдным рэлаксам?*

— Рыбалка. Калі я быў маленькі, мяне часта прывозілі ў вёску Слабада на Бярэзіне на выхадныя, ну а ўлетку — на канікулы. Непадалек тры старыцы. Адна ў самім пасёлку, другая на лузе, а трэцяя літаральна каля нашай хаткі. І дзед, і бацька былі заўзятымі рыбаловамі. Вядома, не застаўся аб'якавым і я. Мы хадзілі на ранішні і вячэрняя зоркі, сядзелі каля вогнішча, варылі юшку, зімой круцілі лункі. Там я злавіў свайго першага шчупака, упершыню самастойна ставіў кружкі (прынада для лоўлі шчупакоў). — *Заўв. аўт.*, асвойваў асновы зімовага рыбалкі. Сёння для мяне гэта адзін з самых цёплых успамінаў — рака Бярэзіна, хатка, дзед, маё дзяцінства...

Фізіялагі раець часцей перачытваць кнігі і глядзець фільмы сваёй маладосці, якія зрабілі найбольшае ўражанне. Нібыта ў гэты момант нейроны ў мозгу выстроіваюць тыя ж самыя панцужкі, якія былі гадоў 30—40 таму, і гэта амальдавае арганізм. Я з гэтым згодзен, таму што, калі я прыходжу ў месцы, што асацыіруюцца ў мяне з юнацкім запалам, энтузіязмам, я зараджаюся ўнутранай энергіяй, адпачываю душою і целам. Таму найлепшае баўленне часу для мяне — працісціць з вудай уздоўж ракі, пакідаць спінінг, пасядзець на беразе каля вогнішча.

— *Як вы думаеце, чаму многія любяць падарожнічаць, але, як правіла, з радасцю вяртаюцца дадому?*

— У снежні 1994 года мяне за-прасілі ўзяць удзел у першай Кан-ферэнцыі па біразнастайнасці, якую праводзілі на Багамах. Ба-гама — сімвал раскошы і сінонім зямнога раю: беласнежныя пляжы, празрыстыя воды акіяна, пальмы. Плюс у дадатак да дзелавой пра-грамы арганізавалі рыбную лоўлю ў марскім нацыянальным парку. Уяўляецца, у нас зіма, а там сонца, цеплыня, акіян...

Рыбалка ўдалася. Як клявала! А якая рыба! Яркая, папугайных расфарбовак. На лубі густ і па-мер. Уражанніў — мора. Аднак лі-таральна на другі дзень асноўныя слаўтаасці былі даследаваны (ас-травы невялікія), спякота надакучы-ла, ды і рыбалкі як у акварыуме ўжо не хочацца — разумееш, што дома будзе больш камфортна.

Атрымаць новыя ўражанні — добра і неабходна. Але жыць трэба там, дзе ты нарадзіўся, дзе табе ўсё знаёма, да чаго прывык твой арга-нізм. Да таго ж чалавеку, як пра-віла, падабаецца займацца тым, што ён ведае. А я ведаю, што такое чакаць у нас. Я разумю, што такое мурашнік, што такое рэчка, з за-давальненнем гляджу на страказу. У іншых краінах, асабліва экзатыч-ных, без дасведчанага правадніка можна трапіць у непрыемную сі-туацыю. У выніку ўвесь час пачува-еш сябе там у гасцях, а добра нам толькі дома. Згадаць радкі з песні: «Каб любіць Беларусь нашу мілую, трэба ў розных краях пабываць». На мой погляд, вельмі правільна сказана.

— *Надаўна ў выдавецкім доме «Звязда» выйшаў зборнік вашых апавяданняў і баек «Пра романтику, рыбалку, людзей і норавы». Там шмат пацешных і павучальных гісторый, удзельнікам або сведкам якіх вы былі. Яны паказваюць, што ўсюды ёсць розныя людзі, традыцыі, асновы. У той жа час няма ўвагі ўдзелена і нашай сінявокай Беларусі. Пра нешта пішаце са шкадаваннем, пра нешта — з радасцю, але адчуваецца, што з любоўю да Радзімы і яе прыро-ды. Вось напрыканцы хацелася б спытаць, што ж трэба зрабіць, каб гэтае пачуццё было ў кожнага з нас?*

— Я перакананы: каб выхвацаць чалавека, які шчыра любіць Радзі-му, яе павінны любіць і твае бацькі. Таму што, калі ў сям'і з дзяцінства амяркоўваюць, куды найлепш пераехаць жыць — у Канаду ці ЗША, то дзіцяці будзе складана вырас-ці патрыётам. У мяне і бацька, і дзед імкнуліся прывіць любоўю да прыроды праз цякавецца, праз разу-менне, што гэта тваё, роднае, таму і ставіцца да навакольнага свету трэба як да свайго — бераж-ліва, рупліва.

За мяхой свае падыходы да прыроды. Некаторыя, лічу, ка-рысныя былі б і нам. Напрыклад, у Вялікабрытаніі падтрымліванне традыцыйнага аваязковае для ўсіх слаўё грамадства. Неяк мяне за-прасілі да сябе ў загарадны дом англічанін, які больш за паўста-годдзя быў дылерам і прадаваў трактары «Беларусь». Яго домік размяшчаўся каля бухты, дзе мас-цовыя рачулка упадае ў мора. Да-вады літаральна некалькі метраў. Надшыў вечар, чуо, «б'ецца» ры-ба. Галаўні! Велізарны! Паўнікі чырвоныя, луска блішчыць — цуд!

Я зачаравана пытаюся: «А лавіць тут можна?» — «Не, нельга». — «Забаронена?» — «Не, рэчка гра-мадская, штрафнаў няма, але гэта ж прыгожа — трэба любвацца ві-дамі. А лавіць прынята ў моры, там рыбы на ўсіх хопіць. Інакш у рэчы-да наступнага года нічога не за-станецца».

Дзіўна і нязвыкла для нас ус-прыманне прыгожыя ў Японіі. Гэта проста іншая цывілізацыйная ма-дэль, якая фарміруе зусім іншае мысленне. Я назіраў за японцамі, якія атрымлівалі асадоў ад відаў мандрынаў, якія вісяць на галін-ках. Спытаў, ці ядомыя, суразмоў-чы моцна здзівіліся, маўляў, імі ж любуюцца. І на пытанне, ці быва-юць на сакуры ягады, мясцовыя адказалі, што так, але яны не вель-мі прыгожыя. А ўжо аб тым, каб іх з'есці, нават гаворкі няма.

У 1994 годзе я праходзіў ста-жыроўку ў акадэміі замежнай па-літыкі ў Японіі. Пасля заканчэння арганізавалі выпускнікі. У прызна-чаны дзень нас запрасілі ў залу, дзе квадратам сталі сталы — дзесці 7 x 7 м. На іх былі ўзняты двухметровыя фігуры, высечаныя з лёду, які дэманструець фраг-мент марскога дна. Сярод гэтага характава размясцілі крабаві, гра-бенчыкаў, ласосы, тунца. Гэта бы-лі ўжо прыгатаваныя і нарэзаныя на кавалачкі морапрадукты, але аформленыя як жывыя прадстаў-нікі падводнага царства. Такого больш я нідзе не бачыў — ні да, ні пасля. Пасля афіцыйнай част-кі прыёму нам прапанавалі па-хадзіць вакол, палюбавацца ля-довай кампазіцыяй. Пасля чаго японцы — гаспадары прыёму — раскланялі і пакінулі залу. Мы здзівіліся, маўляў, цэлы дзень га-лодныя, а перакус адмянцэўка? Але не, мы, еўрапейцы, можам прыступаць да трапезы, а вось японцы есці такую прыгажосць не могуць. Вядома, іншы менталітэт, іншыя традыцыі, але ўсё ж такое трапяткое стаўленне да прыгожа-га, да прыроды дзіўна.

На мой погляд, у нас пакуль яшчэ моцныя спажывецкія трады-цыі да прыродных багаццяў. Гэта вытлумачальна і заканамерна. За кошт лясоў, вадамаў цэлыя па-каленні жылі. Крытычны пік нагрукі на прыроду супадае з крызісамі ў грамадстве. Як толькі паліпшаецца дабрабыт, змянша-ецца і ціск на флору і фаўну. Мож-на згадаць многія краіны Заходняй Еўропы, тую ж Чэхію, Германію, дзе жывёльны свет выбывае за мінімум, але потым, з паліяпшэн-нем эканомікі, дастаткова хутка біразнастайнасць аднаўлялі.

Таксама вялікую ролю іграе культуры і адукацыйны ўзровень насельніцтва. Адукаваныя людзі, якія аб'ектыўна ацэньваюць пра-цыю, што адбываецца ў нава-кольным асяроддзі, могуць рацы-янальна планаваць выкарыстанне прыродных рэсурсаў і не кідацца з крайнасці ў крайнасці. Правіль-ныя традыцыі і іх культываванне спрыяюць выхаванню пакалення, якое будзе ведаць і шанавачь на-вакольнае асяроддзе. Я перака-наны, што павышэнне дабрабыту і культурнага ўзроўню без форс-мажорных узрушэнняў вядуча да прагрэсу. А любоўю да Радзімы ў ге-нах, трэба толькі ўмець разумець і адчуваць унутраны свет.

Гутарку вёў Андрэй КАРАБЕЛЬНИКАЎ.

Ігар БУЗОЎСКІ:

«МЫ БАЧЫМ ВЫНІКІ АД СВАЁЙ ПРАЦЫ, ТАМУ БУДЗЕМ ПРАЦЯГВАЦЬ»

Дзень беларускага пісьменства — свята, якое кожны раз дазваляе нам зноў вяртацца да сваіх вытокаў. Праз любоў да роднай мовы і літаратуры, праз раскрыццё новага ў беларускай культуры. І юбілейнае свята зноў дасць нагоду зноў гасцям і наведвальнікам адчуць, чым жывуць сёння ў рэгіёнах, як там захоўваюць набыткі мінулага і што робяць для прымянення сваіх здабыткаў. Напярэдадні ХХХ Дня беларускага пісьменства мы распыталі ў намесніка міністра інфармацыі Ігара Бузоўскага пра тое, чым будзе адметны культурны форум, як сарыентавацца ў добрай літаратуры альбо зарэкамендаваць там сябе, а таксама чаму мерапрыемства да сёння не страчвае сваёй актуальнасці.

ЗРАБІЦЬ МОВУ АБЯРЭГАМ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ

— Ігар Іванавіч, штогод Дзень беларускага пісьменства для выдаўцоў, літаратараў, прадстаўнікоў кнігагандлёвай сферы — заўсёды магчымаць і падвесці пэўныя вынікі, і прадэманстраваць дасягненні за апошні час. З якімі вынікамі сустракае кнігавыдавецкая галіна чарговае юбілейнае свята?

— Прыемна, што мы маем якая вынікі, якія дазваляюць нам казаць пра паспяховае ў тым фармаце, які для нас важны. Сёння мы маем літаратуру, што адпавядае павявам часу. І няхай для некага тое прагучыць як дзяржаўная палітыка, але для нас гэта трапінае падданне ў тых тэмах, якія хвалююць насельніцтва, грамадскасць. Мы атрымалі кніжныя праекты, якія купляюцца і выклікаюць інтарэс. Я часам прыхожу прыклад з псіхалогіі, што ў выхавальным працэсе самае страшнае — не захваліць дзіця альбо выходзіць яго дэспатычна, а найгоршае, што прыводзіць да незваротных працэсаў, — быць да яго абьякавым. Таму і для нас у працы з кнігай актуальна, каб да яе не было абьякавага стаўлення. Мы атрымалі дастаткова сур'ёзны вынік па такіх праектах, як «Генацыд беларускага народа», «Сімвалы беларускай вечанасці», «Гісторыя сімвалаў беларускай дзяржаўнасці» Ігара Марзалюка, «Прысмак каралёвых рэвалюцый» Сяргея Мусіенкі, многіх іншых кнігах, якія адпавядаюць актуальным і тым працэсам, што многіх з нас сёння хвалююць, прымушаюць разважаць, думаць. І усё тое вынік нашай сумеснай працы, дзе і падтрымка аўтараў, і праца рэдакцыі, пошук думкі, якая сёння запатрабавана ў грамадстве, а яшчэ магчымаць атрымання альтэрнатыўнай інфармацыі. Менавіта таму для нас былі вельмі важными кніжныя выстаўкі-кірмашы, круглыя сталы, сімпозіумы, у тым ліку і ў рамках Дня беларускага

пісьменства. Там гучалі не проста разважанні пра літаратуру, мы заахвочвалі да размоў пра грамадска-палітычныя працэсы, пра ролю пісьменніка і кнігі, думкі ў лёсе грамадства. І гэта, лічу, адно са знакавых нашых дасягненняў.

Вядома, ёсць і колькасны вынік. Сёння мы ведаем суветную тэндэнцыю, калі зніжаюцца папярковыя тыражы кніг. Разам з тым мы назіраем і іншую тэндэнцыю, калі электронная кніга пачынае таксама губляць свае пазіцыі. Усё тое мы назіраем і ў кантэксце развіцця кнігавыдавецкай галіны ў Беларусі. Аднак, нягледзячы на гэта, мы назіраем, што за паўгода ў краіне (у параўнанні з такім жа перыядам мінулага года) колькасць выданых кніг і брашураў не зменшылася, наадварот, яна павялічылася на 8%. І гэта рэальна радасць і перамога, бо выдавец адчувае, што кніга прадаецца. І няхай няпросты ў нас з пошукам аўтараў, тэм, эканамічная сітуацыя накладвае свой адбітак, але мы маем здаровае тэндэнцыю, якая сведчыць, што кніга сёння запатрабаваная грамадствам.

— Калі мы гаворым пра літаратуру, то што сёння найбольш запатрабаванае? І якія праблемы ўсё яшчэ ёсць у кнігавыдавецкай сферы?

— Нават улічваючы зробленае, мы не можам адпачываць на лаўрах і казаць, што ў нас усё добра. Павінна вестца паскоранымі тэмпамі і агульнымі намаганнямі работа па пошуку новых ініцыятыў, людзей, якія сёння закліканы працаваць з кнігай. Неабходны агульныя намагання ў самых розных галінах. Датычыцца тое і фінансавання, і тым працэсам, што многіх з нас сёння хвалююць, прымушаюць разважаць, думаць. І усё тое вынік нашай сумеснай працы, дзе і падтрымка аўтараў, і праца рэдакцыі, пошук думкі, якая сёння запатрабавана ў грамадстве, а яшчэ магчымаць атрымання альтэрнатыўнай інфармацыі. Менавіта таму для нас былі вельмі важными кніжныя выстаўкі-кірмашы, круглыя сталы, сімпозіумы, у тым ліку і ў рамках Дня беларускага

той вынік, на які разлічвалі, але ж ідзе падтрымка, ідзе пошук людзей, думак. У іншых краінах падтрымка здзяйсняецца праз выкуп тыражоў, што таксама добры стымул. А ў нас такая работа вядзецца ў сваім фармаце вось ужо на працягу 30 гадоў, і Дзень беларускага пісьменства — не проста свята, а дэманстрацыйны актэнт на тое, што мае для краіны прыярытэтнае значэнне. Кнізе ўвага надаецца кіраўніком дзяржавы і ў выданні сацыяльна значнай літаратуры, і праз падтрымку бібліятэк, прычым робіцца тое не на словах, а справамі.

Яшчэ мы павінны разумець, што кніга непарўна звязана з паняццем думкі, сэнсу, мэты і задач, якія маюць дачыненне да культуры і фарміравання нашых моўных традыцый. Таму беларуская мова, яе папулярнасць і выданне кніг на ёй — таксама важная для нас задача. Як зрабіць так, каб мова была не проста культуралагічнай асаблівасцю, а нашай пастаяннай жыццёвай неабходнасцю і пэўным аб'ягам нашай незалежнасці. Гэта пытанне ў тым ліку і кнігі. І сабе мы ставім задачу падтрымаць выданне беларускамоўнай літаратуры. Хоць летас тэндэнцыя падзення агульнага тыражу, на жаль, закрунула і гэты сегмент, што было абумоўлена адгалоскамі пандэміі, эканамічнай сітуацыяй і іншымі прычынамі. Але мы спадзяемся, што сітуацыя зменіцца ў лепшы бок, і Міністэрства інфармацыі будзе і надалей падтрымліваць выданні беларускіх класікаў і беларускай мовы як неад'ёмнай часткі

СМІ. Мы спрабуем звяртацца і да нязвыклых форм у папулярнасці беларускай мовы. Напрыклад, спрабуем ісці ад зваротнага, выдаючы кнігі беларускіх аўтараў у перакладзе на рускую мову. Каб моладзь, людзі за мяжой ведалі нашых літаратараў і, зацікавіўшыся творам, захацелі прачытаць яго ў арыгінале. Словам, спрабуем рознымі варыянтамі. Што, дарчы, працуе ў пэўным сэнсе і на імпарта-азамышчэнне ў культуралагічнай сферы, а таксама спрыяе фарміраванню ментальнага поля і тых ведаў, думак, патрэбных незалежнай краіне, якая імкнецца развівацца.

— Ці можна ўвогуле сказаць, што прапанава выданню і пісьменніку і запітчыта сёння ў гармоніі, калі разглядаць сітуацыю ў жанрава-тэматычным разрэзе?

— Што датычыцца жанраў і тэм, то традыцыйна ў нас не хапае кніг, якія не проста будучы прадавацца, а стануць выданнямі ад тых аўтараў, што здольныя набыць вагу ў інфармацыйным полі. Таму што вобраз той жа класік фарміруецца і праз падтрымку аўтара, і тыража, і ўсіх тых, хто пасля выхату кнігі садзейнічае стварэнню з яе і аўтараўтарытэту ці, наадварот, іх нівеліраванню ў грамадстве. Таму нам важна як знайсці новае імя, так і зрабіць яму годную раскрутку. І прэтэндэнты для гэтага ў нас ёсць. Яшчэ хацелася б атрымаць больш літаратуры, якая будзе разлічана на маладзёжную аўдыторыю. Такіх твораў нам катастрофічна не хапае. Але, відаць, з улікам таго, што

моладзь у большасці сваёй сышла ў інтэрнэт, то і інтэрэс да дадзенай аўдыторыі з боку аўтараў таксама нізкі. А добрая кніга, якая дазволіць спрыяць фарміраванню думак моладзі па важных для сённяшняга дня тэмах, вельмі патрэбная. У рамках Нацыянальнай літаратурнай прэміі ў нас штогод узнікаюць сітуацыі, калі намінацыя застаецца «голай». І якраз у гэтым кантэксце шмат пытанняў па драматургіі, бо не назіраем да яе інтарэсу. Хоць нават Міністэрства культуры неаднойчы казала пра тое, што гэтая літаратура нават больш прыбытковая, чым іншыя жанры, бо ў перспектыве можа трапіць у пастапоўку тэатра. Але чамусьці ў аўтараў тое не выклікае інтарэсу.

Увогуле, раўнавага паміж запытам і прапанаваў у нас захоўваецца. Аднак, калі мы гаворым пра прыярытэты, то важна разумець, што запыты ў грамадства могуць быць самыя розныя, і не ўсе іх мы можам ведаць. Таму, разглядаючы сітуацыю з пазіцыі камерцыі, мы атрымаем адну гісторыю. А калі кажам пра запіт грамадства, то гісторыя зусім іншая. І наша задача — задаволіць абодва бакі. Парытэт тут знайсці складана. Гэта выклік часу, дзе мы шукаем новыя імяны, формы ўзаемадзеяння з аўдыторыяй па прасоўванні і рэалізацыі кніг.

УСВЯДОМІЦЬ КАШТОВАНАСЦЬ КНІГІ

— Канстанцін Вераніцын, калі пісаў сваю пазму «Тарас на Парнасе», быў зусім юным, гэты шэдэўр беларускай літаратуры нараджаўся ў асяродку студэнцкай моладзі. Як падтрымліваецца сёння маладая літаратурная таленты ў нашай краіне?

— Пошук новых форм працы, новых аўтараў, прасоўвання кніг стурхае нас да таго, каб гэтыя формы былі не проста апрабаваныя, а мелі нейкі вынік. У прыватнасці, на нядаўніх кніжных выстаўках-кірмашах мы ставілі сабе задачу звярнуць на нашу пляцоўку ўвагу маладзёжнай аўдыторыі. Каб людзі прыйшлі, паглядзелі і, магчыма, хтосьці, калі спрабуе пісаць, падумаць: а што я магу зрабіць, каб мяне пачулі і пачулі? Пры гэтым, каб маладыя людзі ўбачылі сваіх аднагодкаў. Некаторыя паўдзельнічалі ў нашым стартапе «ЛітUP». Такім чынам, у нас атрымалася завабіць гэтую

аўдыторыю, а таксама адшукаць сродкі іх новыя імяны, аўтараў, якімі зацікавіліся нашы выдавецтвы. Літаратурны старт дазваляе паспрабаваць сябе і свае сілы ў літаратуры. Да нас ідуць, а значыць, і ўсведамляюць каштоўнасць таго, што арганізатары робяць для моладзі. Яны бачаць, якая ўвага ўдзяляецца кнізе і тым, хто ўмее працаваць са словамі. Мы разумеем, што рухаемся ў правільным напрамку. Конкурс нам нават даў сёлета такі вынік, што наш пераможца атрымаў найвышэйшую ацэнку і ад незалежнага журы Нацыянальнай літаратурнай прэміі ў намінацыі «Дэбют». Мы бачым вынікі ад сваёй працы, таму будзем працягваць сваю дзейнасць.

— Ці спрыяе Дзень беларускага пісьменства таму, што самі беларусы сталі больш ведаць і любіць сваю літаратуру?

— У пярэ-тэхналогія існуе такое паняцце, як «вобраз прысутнасці». І, на маю думку, кніга павінна быць усюды. Прычым не проста ў якасці падручніка ў навучальных установах ці ў людзей, якія любяць чытаць. Трэба сфарміраваць разуменне, што кніга — неад'ёмная частка жыцця нашага грамадства. Гэта носьбіт інфармацыі, веды і культуры, які дазваляе развівацца як асобнаму чалавеку, так і грамадству ў цэлым. А значыць, трэба знайсці спосаб забяспечыць прысутнасць кнігі паўсюль. І праз такога роду мерапрыемствы, як Дзень беларускага пісьменства, мы маем магчымаць інтэгравацца на тэлебачанне, у паняцце культурнага баўлення чакі, яшчэ і карыскава. Такім чынам адбываецца папулярнасць. А таксама дэманструецца стаўленне нашай краіны да кнігавыдання, да пісьменнікаў. У сваю чаргу такі працэс стымулюе выдавецтвы, аўтараў прыйсці да свята з сур'ёзнымі вынікамі. Атрымліваем мы дапамогу і з боку мясцовых улад. Атрымліваецца такі вялікі актэнт на кнігу, які ў Беларусі робіцца вось ужо на працягу 30 гадоў, што спрыяе рабоце па напісанні, выданні і прасоўванні і папулярнасці кніг.

АДЧУЦЬ УСЕ ТАНАЛІСАЦІ СВЯТА

— Дзень беларускага пісьменства мае адной са сваіх мэт — прапаганда найлепшых традыцый нацыянальнай культуры. Ці атрымаюць магчымаць тэма, што не падае на свята, усё ж такі далучыцца да падзей, хоць і віртуальна?

— На тэлеканале СТБ 3 верасня абудзецца трансляцыя фіналу Рэспубліканскага конкурсу юных чытальнікаў «Жывая класіка». І гэтае мерапрыемства збярэ каля тэлеэкранаў, дуама, і бацькоў, і настаўнікаў, і проста знаёмых фіналістаў конкурсу, хто не дабрэцца ў Гарадок. І паглядзецца мерапрыемства вярта, таму што яно будзе відэаінтэрвію, тым больш калі памножыць тое на талент выступоўцаў і творы, якія нікога не пакінуць абякавым. Таксама магчыма прычыніцца да падзей свята і прасякнута яго атмасферай забяспечыць сваёй аўдыторыі Белтэлерадыёкампанія і тэлеканал АНТ. Свята знойдзе сваё адлюстраванне як у выпусках навін, так і ў шэрагу спецыяльных праграм і рэпартажаў тэлеканала «Беларусь 3», які аказвае нам вялікую інфармацыйную падтрымку. І ў комплексе гэта дазволіць глядачам атрымаць карціну падзей і палітру ўражанняў. Аднак шчыра спадзяюся, што тое не стане зямлячэннем, бо лепш за ўсё наведваць свята ўжывую і адчуць усе яго танальнасці.

— **Якое месца на Дні беларускага пісьменства адводзіцца тэме гістарычнай памяці і патрыятычнага выхавання, якія адмысловыя мерапрыемствы па гэтай тэматыцы чакаюць нас у Гародку?**

— Год міру і стваральнай працы дае нам шырокае поле для дзейнасці, таму традыцыяна гэта знойдзе сваё адлюстраванне ў мерапрыемствах праграмы і ў канцэртных нумарах, на калекцыйных пляцоўках. Таксама мы зрабілі адну з галоўных пляцовак месцам прэзентацыі праекта «Бацькаўшчына. У пошуках страчанага», які ў наступным годзе адзначыць 20-годдзе існавання. Гэта знакавы праект як для Міністэрства інфармацыі, так і для Міністэрства культуры (якое з'яўляецца ўдзельнікам многіх лакальных мерапрыемстваў у рамках праекта). І мы паставілі сабе мэту сабраць і паказаць гасцям і ўдзельнікам форуму, што было зроблена за два дзесяці гадоў. За гэты час праект вырас у 50 кніг, якія ўяўляюць сабой вялікі масіў інфармацыі, на аснове якога можна рабіць новыя этнаграфічныя і культуралагічныя даследаванні па самых розных тэмах, а таксама зразумець, што мы захоўваем. Завітаўшы ў паліцэнтр праекта, кожны зможа не толькі знайсці ўсе кнігі разам, бо нідзе больш тое немагчыма (паколькі яны раскуплены), а таксама ўбачыць вечны календар, ціка-

выя арт-аб'екты, зробленыя з частак друкарскіх машын, набыць гарбату «Бацькаўшчына» з беларускіх зёлкаў. На памяць кожны атрымае сучаснае «Рака часу Бацькаўшчыны», якая ўпрыгожана традыцыйнымі ўзорамі беларускага арнаменту і зроблена ў колерах беларускага сцяга. Яна стане гістарычным сімвалам, які яднае мінулае, сучаснасць і будучыню нашай краіны. У перспектыве ўсю сувенірную прадукцыю можна будзе знайсці таксама ў сетцы «Белкніга».

Яшчэ сіламі мясцовых улад на святочным маршруце Дня беларускага пісьменства можна будзе трапіць на рэканструктаваны старажытны кірмаш і тым самым перанесці ў мінулае. Цікавай плануюцца прэзентацыя Вераніцкага сквера, дзе стаіць «Тарас на Парнасе», з'явіліся скульптуры маладых аўтараў і з'явіцца яшчэ і «Буквар». Мясцовыя краязнаўчы музей рыхтуе выставку ў цікавым фармаце. Праграма Дня беларускага пісьменства вельмі насычаная, упэўнены, кожны знойдзе штосьці на свой густ.

— **Ігар Іванавіч, на ваш погляд, якімі тэндэнцыямі характарызуецца Дзень беларускага пісьменства за 30-годдзе свайго існавання: наколькі свята набывае аўтарытэт і папулярнасць, стала пазнавальным? Ці можна яго назваць адным з брэндаў культурнай Беларусі?**

— Гэтае свята па праве можна лічыць брэндам пісьменніцкай, кніжнай і выдавецкай сферы. Вельмі сур'ёзнае культуралагічнага блока. У нас маладая дзяржава, а Дню беларускага пісьменства 30 гадоў. Нават тое, што ён столькі існуе — ужо дасягненне. Да таго ж, свята традыцыйна дазваляе зрабіць пэўны аналіз таго, што ёсць у нас і над чым працуе наша сфера. Прычым тое ўсё будзе адлюстравана не толькі на самім мерапрыемстве, але і падчас падрыхтоўкі да яго. І дасягненнем з'яўляецца і Нацыянальная літаратурная прэмія — наша падтрымка літаратараў, у тым ліку і ў фінансавым плане. І само па сабе дасягненне, што нам удаецца зрабіць такі вялікі і значны акцэнт з боку культурных галін, СМІ, выканаўчых улад на кнігі. І плану к гэтым мы трымаем на працягу 30 гадоў. Бо разумеем, што такія мерапрыемствы, які Дзень беларускага пісьменства, кансалідуюць грамадства, дазваляюць нам быць аднадушнымі, адзіным народам, які плённа працуе на роднай зямлі.

Алена ДРАПКО.

АДЧУВАЦЬ АДКАЗНАСЦЬ ПЕРАД СЛОВАМ

Адна з самых яркіх і ўжо традыцыйных падзей Дня беларускага пісьменства — уручэнне Нацыянальнай літаратурнай прэміі. Як правіла, інтрыга трымаецца да апошняга, і толькі падчас свята мы даведваемся імяны чарговых лаўрэатаў. Восі і ў гэтым годзе, калі сталіцай Дня беларускага пісьменства стаў Гарадок, лаўрэатаў абвешчаць падчас адкрыцця свята, увечары 2 верасня. Напярэдадні ўрачыстай цырымоніі ўзнагароджання мы пагаварылі са старшынёй журы, вядомым пэзітам і пісьменнікам, дырэктарам выдавецтва «Мастацкая літаратура» Алесем БАДАКОМ пра галоўны літаратурны конкурс краіны і чым яго правядзенне было адметнае.

— **Сёлета вы з'яўляецеся старшынёй журы Нацыянальнай літаратурнай прэміі. Ці шмат аказалася прэтэндэнтаў, у якіх намінацыйных конкурсах быў большы, у якіх — меншы? Ці адрознівалася гэта ад папярэдніх гадоў?**

— Не сакрэт, што гэта прэмія з'яўляецца адной з самых прэстыжных у галіне літаратуры, таму і прэтэндэнтаў на званне лаўрэатаў кожны год шмат. Сёлета ў фінал трапілі 46 кніг з 68, паколькі перад фінальным экспертным саветам вельмі строга вывучае пададзеныя заяўкі на прадмет іх адпаведнасці ўмовам конкурсу. Па традыцыі больш за ўсё заявак падаецца ў намінацыю «Найлепшы твор для дзяцей і юнацтва», на што ёсць некалькі прычын. Па-першае, дзіцячая літаратура — найбольш запатрабаваны жанр, і не толькі ў Беларусі. А там, дзе ёсць попыт, непазбежна ўнікае і прапанова, гэта адзін з законаў, у тым ліку і кніжнага рынку. Па-другое, дзіцячыя кнігі, асабліва для маленькіх, пішуча хутчэй, чым, напрыклад, раманы. Я, калі заходжу ў кнігарню, часам бачу на паліцы адразу некалькі (тры, чатыры) кніг аднаго і таго ж аўтара, якія выйшлі ў адзін год. Ну, выйшлі — і дзякуй богу, мяне асабіста гэта не здзіўляе.

Праблемнай жа часам бывае сітуацыя з драматургіяй, творы якой не кожны год трапляюць у фінал. Сёлета, напрыклад, таксама. Але і гэтым ёсць тлумачэнне. Успомніце савецкі час: ці часта вы бачылі кнігі нашых драматургаў у кнігарнях? Вядома, не. І не таму, што іх хутка раскупілі, а таму, што гэты жанр сярод чытачоў далёка не самы запатрабаваны. Калі мы даведваемся, што папулярны драматург N напісаў новую п'есу, то, як правіла, цікавімся не тым, калі яна ў якім-ліку кніжным фармаце, а калі і ў якім тэатры будзе стаўлена. Ды і выдаць кнігу — гэта яшчэ паўсправа, паколькі сярод крытэрыяў, якія сведчаць аб грамадскім прызнанні драматургічных твораў, ёсць і паказы спектакляў, пастаноўленыя на іх.

— **Якімі крытэрыямі кіруецца журы, хто ўваходзіць у склад? Як вырашаюцца спрэчкі?**

— У склад журы ўваходзяць прадстаўнікі Міністэрства інфармацыі, Інстытута літаратуразнаўства Акадэміі навук, вядомыя пісьменнікі, лаўрэаты прэстыжных прэміяў, якія карыстаюцца павагай як сярод калег, так і сярод чытачоў. Што датычыцца крытэрыяў — іх некалькі. Па-першае, разумела, асабіста ацэнка вартасці той ці іншай кнігі. Па-другое, аналіз таго, які рэзананс мела кніга

ў друку, у чытацкіх колах. Гэта таксама важна, таму што арыенцір толькі на ўласныя прыярытэты быў бы няправільным. Бывае, што можа ўлічвацца і агульны ўклад намінантаў ў літаратуру, але гэта толькі ў тых выпадках, калі, напрыклад, лідзіруюць дзве кнігі, і аддаць перавагу адной з іх ну вельмі цяжка. А ўвогуле, ісціна нараджаецца ў спрэчках, часам вельмі гарачых, а ўсё вырашае галасаванне — тайнае ці адкрытае, як ужо вырашыць журы на сваім пасяджэнні, палажэнне дазваляе і той, і другі варыянт галасавання.

— **Здаецца, праблематычнай з'яўляецца і намінацыя «Дэбют», таму што не кожны год аб'яўляліся лаўрэаты. З чым гэта звязана — недахоп маладых літаратурных талентаў ці, можа, недастаткова папулярнасць прэміі сярод гэтага кантынгенту? Ці можае згадаць маладога аўтара, якому прэмія дала асабліва штуршок для творчага росту?**

— За маю памяць прэмію ў намінацыі «Дэбют» не ўручалі ўсяго раз ці два. Кніжак маладых выходзіць шмат, і праблема не ў гэтым. Мы часта сутыкаемся з сітуацыяй, што статус Нацыянальнай літаратурнай прэміі сам па сабе вельмі высокі, і пераможцы — як стальцы, так і маладыя — павінны адпавядаць яму, а пры разглядзе кніг дэбютантаў аказваецца, што адпаведнасці гэтай пакуль няма, бо планка на іх шляху да перамогі вельмі высокая. Тым не менш мы кожны раз схіляемся да думкі, што маладых трэба падтрымліваць, трэба даваць ім, самым таленавітым і перспектывным, магчымасць адчуваць сваю далучанасць да сур'ёзнай літаратуры — і далучанасць не колькасцю лайкаў у сацыяльных сетках, а нечым значна большым і важным.

Дарэчы, калі мы гаворым пра маладую літаратуру, то часцей за ўсё звязваем гэта з пазізіяй. Так, усе маладыя, які правіла, пачынаюць з вершаў. Але асабіста мне вельмі прыемна, што летася прэмію ў намінацыі «Дэбют» атрымала малады публіцыст «Звязды» Валерыя Сцяцко за кнігу «Нязломны. Аляксей Талай». Падтрымліваць маладых, што працуюць у гэтым няпростым жанры, таксама вельмі важна.

— **Конкурс у намінацыі «Дзіцячая літаратура» сёлета быў надзвычай вялікі. Як на вашу думку, ці адэкватна ў ёй канкуруюць**

кнігі, прызначаныя для самых маленькіх і для падлеткаў?

— Мне здаецца, што ў кнігах для маленькіх і для падлеткаў больш агульнага, чым таго, што іх адрознівае. Арыгінальная па сваёй задуме, таленавіта напісаная кніга заўсёды выдзяляецца сярод астатніх, незалежна ад таго, у якіх узроставых межах сваіх адрасатаў яна знаходзіцца. Можна сказаць і па-іншаму. Вядома, калі б давялося выбіраць паміж «Вавёрчым горама» Віткі і «Палескімі рабінзонамі» Маўра, гэта была б вельмі складаная задача. Але не менш і не больш складаная, калі б давялося выбіраць паміж «Палескімі рабінзонамі» і «Міколкам-паравозам».

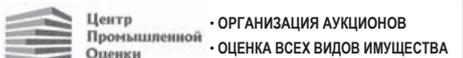
— **Ці ўплывае Нацыянальная літаратурная прэмія на лёс кніг-лаўрэатаў і якім чынам?**

— Думаю, што, безумоўна, уплывае. Але ёсць, скажам так, знешні ўплыў, а ёсць унутраны. Знешні, калі пра пісьменніка пачынаюць больш гаварыць, пісаць, часцей браць у яго інтэрв'ю, запрашаць на сустрэчы — адным словам, цікавіцца яго творчасцю. Унутраны ўплыў схаваны ад старонняга вока. Гэта калі ты, атрымаўшы прэстыжную прэмію, пачынаеш адчуваць большую адказнасць перад словам, перад тым, што з'явіцца ў выніку тваёй далейшай творчай працы. Абодва ўплывы раўназначныя і вельмі важныя. Таму я спадзяюся, што Нацыянальная літаратурная прэмія будзе яшчэ доўга існаваць, гэтым самым спрыяючы развіццю айчынага прыгожага пісьменства.

— **Як стаць прэтэндэнтам на Нацыянальную літаратурную прэмію? Якія захады для гэтага трэба зрабіць?**

— Ёсць спецыяльнае палажэнне аб парадку правядзення Рэспубліканскага конкурсу «Нацыянальная літаратурная прэмія», зацверджанае ўрадам нашай краіны. Я не буду пераказваць усе яго пункты, паколькі яно знаходзіцца ў адкрытым доступе ў інтэрнэце. Толькі нагадаю, што заяўкі прымаюцца Міністэрствам інфармацыі да 1 красавіка года, у яким праводзіцца конкурс, — як ад аўтараў твораў або іх афіцыйных прадстаўнікоў, так і ад творчых саюзаў, выдавецтваў, рэдакцый СМІ і гэтак далей. Увогуле, працэдура па ўдзеле ў конкурсе даволі простая. Ну, а далей усё вырашае талент.

Гутарыла Людміла ІВАНОВА.

• ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ
• ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703

Продавец: ОАО «Завод «Легмаш», Витебская обл., г. Орша, Восточный переулок, 17

Оператор ЭТП: ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оп. 46. Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов:

Лот № 1 – комплекс недвижимого имущества, реализуемый одним лотом,
адрес: Минская обл., г. Слуцк, ул. Комсомольская, 14, 14/1, 14/2, 14/3, 14/4, 14/5, 14/6, 14/8, 14/9, 14/10, 14/11, 14/13, 14/14, 14/15, 14/16, общ. пл. всех строений: 17 854 кв. м.

Состав лота: 1. Административное здание, инв. № 640/C-27076. 2. Крытая эстакада склада готовой продукции (инв. № 0243), инв. № 640/C-111025. 3. Благоустроенная территория, инв. № 640/C-111026. 4. Здание гаража, инв. № 640/C-27083. 5. Гараж и пристройка, инв. № 640/C-27078. 6. Здание механического участка, инв. № 640/C-27081. 7. Котельная, инв. № 640/C-27100. 8. Эмальщик с ПРУ, инв. № 640/C-27105. 9. Здание материального склада, инв. № 640/C-27095. 10. Здание проходной, инв. № 640/C-27091. 11. Здание электроцеха, инв. № 640/C-27088. 12. Пожарное депо, инв. № 640/C-27086. 13. Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, инв. № 640/C-27085. 14. Здание специализированное иного назначения, инв. № 640/C-27092. 15. Здание компрессорной, инв. № 640/C-27103. 16. Здание гаража, инв. № 640/C-27084. 17. Здание литейного цеха, инв. № 640/C-27102. 18. Канализация от з-да к горток. (инв. № 0307), инв. № 640/C-111025. 19. Канализация внутрицеха (инв. № 0308), инв. № 640/C-113728. 20. Высокоточная кабельная трасса, инв. № по бух. учету 325. 21. Пожарный резервуар, инв. № 640/C-85673. 22. Эстакада шихтового двора (инв. № 0221), инв. № 640/C-111024. 23. Эстакада (инв. № 0223,022), инв. № 640/C-111020. 24. Сооружение н/сети насос (инв. № 0318), инв. № 640/C-111018. 25. Эстакада литейного цеха (инв. № 0246), инв. № 640/C-111019. 26. Градирня, инв. № 640/C-85674. 27. Эстакада мостового крана с бункерами накопительными, инв. № 640/C-85671.

Земельный участок общ. пл. 2,9774 га предоставлен на праве постоянного пользования для содержания и обслуживания зданий и сооружений производственной базы.

Начальная цена с НДС 20 %: 94 221,89 бел. руб.

Шаг аукциона: 5 % от текущей цены

Лот № 2 – магазин встроенный (административно-торговое помещение), общ. пл. 368 кв. м, инв. № 240/D-36384, адрес: Витебская обл., г. Орша, ул. Ивана Яковлевского, 75 – 137.

Начальная цена с НДС 20 %: 107 605,38 бел. руб.

Шаг торгов: 5 % от текущей цены

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BY47BELB30120028500030226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Минск, ул. Мясникова, 32, БИК BELBY2X, УНП 19101390, получатель платежа: ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 30 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона: если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 календарных дней после заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом торговой площадки «ИПМ-Торги»: www.ipmtorgi.by. Ответственность участника аукциона, его права и обязанности, штрафные санкции прописаны в соглашении о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов и продавцу затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору торгов в размере 4 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предшествующее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звезда» от 17.08.2023

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 15.09.2023 с 11.00 до 13.00.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата, место и время окончания приема документов: заявки на участие в электронных торгах принимаются до 14.09.2023 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные данные: Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» информирует о проведении открытого аукциона по продаже имущества, находящегося в хозяйственном ведении у «Белгосстраха»

Аукцион состоится 03.10.2023 в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352 (офис Могилевского филиала РУП «Институт недвижимости и оценки»)

Лот № 1: изолированное помещение с инвентарным номером 721/D-655 – административное помещение площадью 67,2 кв. м, назначение – административное помещение.

Адрес: Могилевская обл., Дрибинский р-н, г. п. Дрибин, ул. Зеленая, 5-7.

Металлические конструкции на окна (инв. № 302). Пожарное оборудование для охраны в отделе Дрибин (инв. № 261).

Отдельный земельный участок для обслуживания лота № 1 не выделен.

Начальная цена продажи: 55 699,60 бел. руб. с учетом НДС 20 % в размере 14,29 бел. руб.

Извещение о проведении аукциона размещено на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь и на сайте Организатора аукциона ino.by.

Организатор аукциона: Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, Mogilev@ino.by.

Доп. информация можно получить по тел.: +375222-72-41-14, +37529-624-26-25, на сайте ino.by

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY. Продавец: ОАО «Буда-Кошелевский КБО» (УНН 400035136), 247355, Гомельская обл., г. Буда-Кошелево, ул. Головачева, 10. Тел./факс: +375 232 31-59-72 / 25-26-63, тел. +375 29 135-78-72. Публичные торги в электронной форме будут проведены: 13 сентября 2023 г. 09.00–16.00 на электронной торговой площадке BELTORGI.BY.

ПРЕДМЕТ ТОРГОВ – ИМУЩЕСТВЕННЫЙ КОМПЛЕКС:

- Изолированное помещение с инв. № 321/D-5300 общей площадью 28,1 кв. м, наименование: изолированное помещение № 10, назначение: помещение бытового обслуживания населения, расположенное по адресу: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Головачева П.Я., 10-10.
- Изолированное помещение с инв. № 321/D-5301 общей площадью 84,2 кв. м, наименование: изолированное помещение № 11, назначение: помещение бытового обслуживания населения, расположенное по адресу: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Головачева П.Я., 10-11.
- Изолированное помещение с инв. № 321/D-5302 общей площадью 71,3 кв. м, наименование: изолированное помещение № 12, назначение: помещение бытового обслуживания населения, расположенное по адресу: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Головачева П.Я., 10-12.
- Изолированное помещение с инв. № 321/D-5300 общей площадью 403,5 кв. м, наименование: изолированное помещение № 13, назначение: помещение бытового обслуживания населения, расположенное по адресу: Гомельская обл., Буда-Кошелевский р-н, г. Буда-Кошелево, ул. Головачева П.Я., 10-13.
- Забор металлический с калиткой, инв. № б/н.
- Водопровод, инв. № б/н.
- Тепловая сеть, инв. № б/н.

Телефон для ознакомления и осмотра тел. +375 29 135-78-72.

Для участия в торгах необходимо в срок с 03.09.2023 г. 09.00 по 12.09.2023 г. 16.00:

- зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY,
- перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBVB2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказать от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты

торгов оформляются в виде протокола. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и оплатить аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 15.08.2023 г.

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ООО «ГудФрут-Экспресс плюс» (продавец) извещает о проведении 3 октября 2023 года открытого аукциона по продаже имущества в 12.00 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

Лот № 1: автомобиль FUSO FE 85 D CANTER 57777, год выпуска не определен, рег. № AM3679-3, кузов (рама) № XUL577779A0000035Z8VFE85DGA000190, расположенный по адресу: г. Гомель, ул. 8-я Техническая, 2А

Начальная цена продажи без НДС – 15 900,00 бел. руб. без НДС. Задаток – 159,00 бел. руб.

Продавец: ООО «ГудФрут-Экспресс плюс», Гомельская область, аг. Бобовичи, ул. Садовая, 1В, комн. № 6/н. Контакт. тел. +375 29324-25-97.

Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота в фиксированной сумме.

Для участия в аукционе необходимо:
1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора аукциона ООО «Деловая оценка»: р/с BY60BELB3012322650030226000 в филиале ОАО «Банк БелБЭЗ», г. Гомель, пр-т Ленина, 10, БИК BELBY2X, УНП 49087026.
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с 10.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 от даты опубликования настоящего извещения.
Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 02.10.2023 г. в 17.00. Порядок участия и проведения аукциона с перечнем необходимых документов опубликован на сайте www.delocena.by.
Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. Единственный участник имеет право приобрести лот с шагом 5 %.

Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем торгов, обязано: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней с момента подписания протокола; стоимость, сформированная в результате аукциона, должна быть выплачена продавцу в течение 10 (десяти) рабочих дней с момента подписания договора купли-продажи. Возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем, будет учтен в счет окончательной стоимости предмета оценки. Указанный объект никому другому не продан, не заложен, под запретом не состоит, судебного спора о нем не имеется, других владельцев нет. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Конт. тел. организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ

Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП» 12 сентября 2023 в 14.00 проводит повторные торги по продаже следующих объектов

ЛОТ № 1: КОМПЛЕКС ИМУЩЕСТВА В СОСТАВЕ:

№ п/п	Наименование	Наименование основных средств	Инвентарный номер	Дата ввода в эксплуатацию
1	Недвижимое улучшение: капитальное строение с инвентарным номером 730/C-184, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – здание заводоуправления с пристройкой, общей площадью 2571,55 кв. м, расположенное по адресу: Могилевская обл., Кричевский район, г. Кричев, ул. Зеленая. В том числе	Здание заводоуправления, инв. № кап. стр. 730/C-184, г. Кричев, ул. Зеленая	00110077	Декабрь 1948 года
2	Пристройка к зданию заводоуправления	Пристройка к зданию заводоуправления, инв. № кап. стр. 730/C-184, г. Кричев	00110088	Март 1986 года
3	Насаждения ограниченного пользования, расположенные по адресу: Могилевская обл., Кричевский район, г. Кричев, ул. Зеленая. (Зеленые насаждения (туи, кустарники, деревья))	Насаждения ограниченного пользования	00970243	Июль 2010 года

Начальная цена продажи лота № 1 снижена на 90 % и с учетом НДС 20 % составляет: 29 568,00 (двадцать девять тысяч пятьсот шестьдесят восемь белорусских рублей 00 копеек), задаток 2 956,80 (две тысячи девятьсот пятьдесят шесть белорусских рублей 80 копеек).

Собственник имущества: открытое акционерное общество «Кричевементостроитель», 213493, Республика Беларусь, Могилевская область, Кричевский р-н, Краснобудский с/с, 2, АБК в районе месторождения «Каменка», тел. +375224120914, тел. для осмотра объектов продажи +375224120914.

Организатор торгов: унитарное предприятие по оказанию услуг «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты», г. Могилев, ул. Циолковского, 1.

Место проведения торгов: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Лот № 1 продается без условий на торгах в форме открытого аукциона с применением метода повышения начальной цены, с шагом 5 (пять) процентов от предыдущей названной аукционистом цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену. К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, представившие организатору торгов в сроки, указанные в извещении, следующие документы: заявление на участие в торгах; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для индивидуальных предпринимателей); доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения торгов; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов (в двух экземплярах); копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком. Задаток перечисляется на расчетный счет унитарного предприятия «Могилев-

ское отделение БелТПП» р/с № BY55PJCБ3012301857100000933 в «Приорбанк» ОАО, ЦЕУ 300, г. Могилев, БИК: PJCBBY2X, УНП 700016628; физическим лицам – предъявить паспорт; иные документы в соответствии с Положением о порядке организации и проведения торгов по продаже объектов, находящихся в собственности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь, организующих унитарным предприятием «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты».

Условия регистрации, участия в торгах размещены на интернет-сайте продавца по адресу: www.mogilev.co.by.

Срок заключения договора купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) – в течение 10 календарных дней после проведения торгов.

Срок оплаты предметов торгов на условиях заключенного договора купли-продажи.

Торги состоятся 12 сентября 2023 г. в 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Срок подачи заявления: с момента выхода публикации настоящего извещения в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, 1, к. 112. Последний срок подачи заявления – 11 сентября 2023 г. до 12.00.

Регистрация участников торгов 12 сентября 2023 г. с 13.00 до 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Циолковского, к. 112, унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Телефоны для справок: (0222) 778032, +375 33 607 08 05 – Жилина Ольга Александровна.

Дополнительная информация размещена на сайте организатора. Извещение о предыдущих торгах по объектам было размещено в газете «Звезда» от 25.05.2022, 21.07.2022, 13.09.2022, 18.10.2022, 11.03.2023, 15.06.2023.

«ЗРАБІЦЬ ДЛЯ СЯБЕ ЧАРЦЁЖ УСЯГО БУДУЧАГА ЖЫЦЦЯ»

Незвычайныя ўрокі на старонках беларускіх твораў

Вось і пачынаецца чарговы навучальны год... На працягу яго настаўнікі будуць шукаць шляхі да розуму і сэрцаў вучняў, і найлепшым з іх гэта ўдасца. Кожны з нас можа ўспомніць свайго настаўніка, які нечаканым педагагічным прыёмам дапамог па-новаму зірнуць на жыццё, абраць улюбёную справу, кіравацца пэўнымі прынцыпамі...

Так, часта настаўнікам даводзіцца прыдумваць штосьці арыгінальнае, каб дастукацца да вучняў. Давайце пагартаем старонкі кніг беларускіх пісьменнікаў і ўспомнім, якімі незвычайнымі педагагічнымі прыёмамі карысталіся там настаўнікі.

ПАСАДЗІЦЬ РАЗАМ ДРЭВЫ

Малады настаўнік Лабановіч, правобразам якога ў апавяданні «На ростанях» быў сам аўтар, трапіў выкладаць на Палессе. Ён разумее, што сялянскім дзеткам, якія гадуюцца ў суладдзі з прыродай, цяжка абмежаваць сябе школьнымі сценамі.

«— Вось што, дзеці, — сказаў раз вучням настаўнік, — сёння па абедзе прыходзьце з рыдлёўкамі. Будзем капаць ямки, а заўтра ўсе пойдзем у лес, прынесём маладых дрэўцаў і абсадзім нашу школу.

Дзеці адзіны перад другім спыталіся запэўніць настаўніка, што яны прынясуць рыдлёўкі, і з вясёлым дзіцячым гоманам, як пчолак з вулля, высыпаў з школы на вуліцу, напаяўнычы яе звонкімі, шчаслівымі галасамі».

Шацыр па лесе Лабановіч выкарыстоўвае таксама, каб даць дзецям урок:

«Настаўнік спыніўся з вучнямі на сухім месцы ў лесе і вёў з імі размову аб тым, што бачылі перад сабою і аб значэнні тае справы, дзеся якой яны прыйшлі».

А калі дрэўцы былі пасаджаныя, дзеці атрымалі яшчэ адзін урок — справу трэба даводзіць да канца, клапаціцца пра яе плён:

«На кожнае дрэва вызначыў ён вучняў, даручыўшы ім догляд за выхаванцамі».

ДАЦЬ ПРЫКЛАД МУЖНАСЦІ

Уражвальная балада Янкі Сіпакова «Урок» прысвечана рэальнаму здарэнню: сербскі настаўнік Мілае Паўловіч адмовіўся супрацоўнічаць з фашысцкімі акупантамі і быў расстраляны разам са сваімі вучнямі. Яго апошнімі словамі былі — «Страляйце, я і зараз вяду ўрок».

«Дзеці, супакойцеся, Мы правядзем сягоння з вамі Апошні свой урок... Па-першае,

давайце мы паўторым Мінулае.
Хто ведае, скажыце мне,
Што значыць радасць, воля,
смех, Радзіма?
О, столькі рук —
Засвоілі вы добра ўрок мінулы.
А цяпер давайце запішам тэму новага ўрока.
Прабачце, не запішам,
а запомнім.
Увага, Глішыч!
Не глядзі спалохана

На аўтаматы...
Не круціся...
Значыць, тэма:
«Звяры дваццатага стагоддзя».
Мэта:
Вас навучыць хачу я ненавідзець

Такіх звяроў...
Страляйце ж, крывасмокі!
Чакаеце...
Ну што ж, тады прадоўжым
Урок наш, дзеці...

Перад вамі экспанаты,
Не выкапнёвыя —
жывыя экспанаты
І жорсткасі,
і трусасці звярынай:
Яны ж баяцца нават вас,

малечы, —
Безабаронных,
Вяснушчатых,
Кволях,
Хоць кулачкі адны —
уся ваша зброя...
Цішэй, не шморгай носам,
Івановіч!

Баяцца...
А таму, зірніце, абчапляўшыся
Гранатамі,
Нахамі,
Кулямётамі,
З дзямілі ваююць смела,
неданоскі...

Не чысіць, Крсціч,
у фашыста боты —
На іх дыміцца кроў
тваіх бацькоў...
Страляйце ж, ваўкаў!»

ПАСТАВІЦЬ ЗА СТЫРНО КАРАБЛЯ

Герой апавесці Івана Сяркова «Мы — хлопцы жывучыя» ўпершыню пасля вайны ідуць у школу. Тры гады нямецкай акупацыі «ў шлоце сталі чужыя салдаты, тут учынялі г'янкі паліцыі, нават нямецкія коні стаялі, а пасля явалі ў класах сумёты і разгульваў па калідорах вецер».

У вучняў няма добрай адзежы і абутку, не хапае падручнікаў, шыфты зробленыя са шпалераў... Але настаўнікі стараюцца, каб урокі праходзілі цікава. Напрыклад, галоўны герой Іван Сырцоў вельмі любіць урокі геаграфіі Дар'і Мікалаеўна, на якіх адбываюцца... водныя падарожжы, на якіх патанае ўвесь клас. Настаўніца кожны занятак пачынае з таго, што прапаноўвае якому-небудзь вучню правесці карабель водным маршрутам паміж двума пунктамі.

«Калі карабель тоне, гэта значыць, што тонеш і ты, і ніхто цябе не выратуе, пакуль усё як след не вывучыш. Дар'я Мікалаеўна — жанчына строгая, з ёю жарты дрэнныя. Мы ўсе яе крыху пабойваемся. А мне такія вандраванні падабаюцца. Я не вяду ўказкай па абшарпанай, тысяччу разоў падклеенай мучным клейстарам карце; я заусёды плыву на караблі пад ветразямі, бачу халодныя хвалі і камністыя берагі, гарады, як на тых паштоўках з Еўропы, тыграў, сланоў, тубыльцяў і яшчэ шмат тагога, што мне хацелася б пабачыць насамроч. А знайсці дарогу — невялікая хітрасць».

Праўда, пачалі караблі тануць і ў галоўнага героя... А усё чаму? З-за каханна.

«А я хіба вінаваты? Мой карабель шчасліва выйшаў з Мурманска, са спадарожным ветрам без прыгод даліў да Англіі, нягледзячы на густую смугу удала абмінуў

праліў Ла-Манш, і тут у мяне за спінай хтосьці хіхікнуў. Гэта мяне крыху збянтэжыла. Можа, не туды заехаў? Азіраюся — Каця прыжмурыла адно вока і чагосьці хітра ўсміхаецца. Пакуль я пакутліва думаў, чаго гэтае канаплянае насенне спачатку разбірае смех, а потым кідае ў фарбу, мой карабель нейкім чынам вылез на бераг і спакойна падаўся па гарачых пясках Сахары ўпоперак Афрыкі. У іншы раз з-за той жа канфатай чартоўкі забраўся я са сваім крэйсерам прама ў Альпы. Вёў-вёў указкай па вадзе, мінуў самае небяспечнае месца, дзе ні мора, ні зямлі, а толькі выглядае з-пад паперы рудая марля, а потым азірнуўся — і на табе: апынуўся ў гарах.

— Твой карабель разбіўся аб скалы! — абвясціла Дар'я Мікалаеўна і грозна паабяцала: — Заўтра зноў спытаю».

ДАЦЬ ПАЧЫТАЦЬ КНИГУ КУПАЛЫ

Маленькі герой апавесці Янкі Брыля «Сірочы хлеб» Данік жыве ў Заходняй Беларусі, якая апынулася пад уладай панскай Польшчы. Пайшоў ён у школу, а там усё па-польску, змушаюць дзяцей чужую мову вучыць. Чытае бедны хлопчык лемантар, чытае, нічога не разумее, у старэйшых сяброў пытаецца... Што, напрыклад, за «храпка» такая ў вершы? І тыя рады даць не могуць.

«Данік глядзёў на Міколу. Сябар яго ўстаў, падшоў да паліцы і зняў з яе нейкую кнігу.
— Гэта Купала, — сказаў ён. — Той самы, што і пра Машку напісаў. Памятаеш? — падмаргнуў ён Даніку...
— І пра мяне ён напісаў, — гартаў кнігу Мікола. — Глядзі вось, верш: «Я шавец-маладзец». І пра цябе напісаў. Пра цябе і пра маму тваю. Вось паглядзім. Ага! Ну, слухай.

Гэта была размова беднай маці-сялянкі з хлопцам сваім, які пасвіў чужыя каровы. У хлопца было тое, чаго ў Даніка ніколі не было — бацька і браты. Было і тое, чаго ў Даніка яшчэ няма, — служба ў чужых людзей. Было, аднак, і галоўнае, што радзіла Сівага з тым пастушком, — горкая доля.

Мікола чытаў, стоячы сярод хаты:
Як у служкі сходзяць леты —
У пастуха,
Пытай, маці, пушкі гэтай —
Канюха.
Запытайся гэтай хмары —
Гэтых слёз;
Гэтай кветкі на папары —
Гэтых лоз;
Гэтай грушцы сярод поля
І балот:
Яны ўсе аб маёй долі
Вядуць шчот.
Ну і галоўнае, што ты, браце Даніла, запамятай назаўсёды:
Не плач, маці, і не злуйся
На жыццё,
Як я ў сіпачку ўбаруся,
Змагу ўсё.

Вось так, брат, і запісана. Зра-зумела?

У адказ Данік змог вымавіць толькі сваё «ыгы». За яго адказала маці.
— Як жа хораша, божачка, — уздыхнула яна. — Чула, Алена, га? — спытала ў Мікалавай маці, якая таксама не прала, а слухала.

— Ну, што, Данік, — сказаў Мікола, — хочаш вось так навучыцца чытаць?

— Ыгы!
— Калі «ыгы», дык ідзі цяпер і вучы сваю храпку, а ўвечары прыходзь.

І вось быў вечар, у які яшчэ адзін заходнебеларускі пастушок з мужыцкай прагнасцю на усё жыццё запамінаў трыццаць дзве літары ўжо не чужога граматы. І была пасля вечара ноч, у якую ў староў, занесенай снегам хаціне доўга не мог заснуць маленькі чалавек».

ЧЫТАЦЬ АВДІЗІА І ВУЧЫЦЬ ЛЮБОВІ ДА РАДЗІМЫ

Герой апавядання Івана Навуменкі «Настаўнік чарчэння» — Апалінары Феактыставіч, які да рэвалюцыі выкладаў у гімназіі лаціну, а ў савецкай школе — чарчэнне. Яго вучні хуценька разабраліся, што адцягнуць увагу выкладчыка можна, папрасіўшы штось распавесці аб той мёртвай мове:

«Стары настаўнік адрываў свой позірк ад класнага журнала, і на твары яго паўяўлялася ўсмішка. Ён, вядома, здагадаўся, што не прагай ведаць новае лацінскае слова гарыць яго яшчэ не сталы апанент. Але пераадолеў спакусу і не адказаў на пытанне Апалінары Феактыставіч не мог...

— Словам свабода, кніга і дзеці на лацінскай мове маюць блізкае гучанне, — натхняўся стары настаўнік, — лібэрас, лібэра, лібры... Гэта ж так лёгка запомніць...»

Нягледзячы на такія хітрыкі, дзеці шчыра паважалі настаўніка: «Гэтую павагу класа адчуваў і сам настаўнік, хоць знешне, здавалася, яна не праўяўлялася ні ў чым. Пасля ўдалага чарчэня, зробленага кім-небудзь з дзесяцікласнікаў, Апалінары Феактыставіч ставіў умяшчэнне пяцірэку, закрываў журнал і, строгі, сур'ёзны, падымаўся над класам.

— Вам трэба думаць не толькі пра гэтыя чарчэжы, — заяўляў ён. — Пара ўжо кожнаму з вас зрабіць для сябе чарчэж усяго будучага жыцця. Але ў гэтым вам лепш за мяне дапаможа Авідзія... Апалінары Феактыставіч пачынаў чытаць Авідзія. Голас у яго быў слабы, прыглушаны, ён дрыжаў і зрываўся, але старога настаўніка слухалі з затоечным дыханнем. Ніхто не разумееў слоў лацінскага верша, які перажыў многія стагоддзі, але ўсе, здаецца, адчувалі магутнае, узнёслае паучэнне, схаванае ў далёкіх, урачыстых метрах.

— Авідзія любіў сваю зямлю, як можа яе любіць вялікі сын сваёй Айчыны, — натхняўся стары настаўнік. — Таму яго слова будзе жыць да таго часу, пакуль будзе ўладарыць чалавек на зямлі.
...Зрэдку класу ўдалася ўцягнуць Апалінарыя Феактыставіча ў размову, далёкую ад яго любімай латыні. Ён быў не вялікі майстар адказваць на пытанні юнакоў і дзяўчат, якія праз некалькі месяцаў збіраліся пайсці ў новы, невядомы і цікавы для іх свет.

— Мы з вамі, маладыя сябры, людзі розных эпох, — звычайна заяўляў стары настаўнік. — Мае жыццёвыя прынцыпы не падыдуць для вас. У вас ёсць нешта новае,
— Мы з вамі, маладыя сябры, людзі розных эпох, — звычайна заяўляў стары настаўнік. — Мае жыццёвыя прынцыпы не падыдуць для вас. У вас ёсць нешта новае,

чаго не ведала маё пакаленне. Мне ўжо цяжка дагнаць вас і нават цяжка вас добра разумець. Але ў нас з вамі ёсць адна такая рэч, якую нельга адабраць ні ад вас, ні ад мяне. Гэта наша Радзіма. Беражыце яе чэсць, нясіце яе славу наперад...»

Аднойчы Апалінары Феактыставіч падказаў, што напісаць на срэбнай табакерцы, якую аднакласнік хацеў падараваць Косцю, які паступаў у лётную вучальню: «Patriam nostram amare et defendere debemus...» — «Радзіму нашу любім і абараняць яе павінны».

Калі Беларусь апынулася пад нямецкай акупацыяй, Апалінары Феактыставіч назваў салдат, што рабавалі мірных жыхароў, грабежнікамі і нават на допыце ў афіцэра заявіў: «Ёсць добрая лацінскага пагаворка, якая ўзнікла да таго, як варвары разбурылі Рым, «Aquila non captat muscas...» — «Арлы не ловяць мух». У вашых салдат на шапках арлы, але яны падобныя да злых гіен».

Настаўніка расстралялі. А ягоны былы вучань Косця, які стаў баявым лётчыкам і ніколі не забыўся ўрок старога настаўніка пра тое, што трэба любіць і бараніць Радзіму, дапамагаў вызваляць роднае мястэчка.

РАЗЫГРАЦЬ СЦЭНУ З ГІСТОРЫІ

Бедны князьчы Аляксандр Загорскі з караткевічаўскіх «Каласоў пад сярпом тваім!» Забраў яго з дзядзькавання, ад мужыкоў, якім аддалі на часовае выхаванне, і даваў паскоранымі тэмпамі вяртаць дзіцяці арыстакратычныя манеры і адукацыю. Цэлая плейма настаўнікаў займалася з юным Алесем, кожны прыдумляў свой спосаб. Monsieur Jannot даваў урокі рыторыкі, прыгожага пісьменства і танцаў і дэманстравалі вытанчаныя манеры, англічанін містар Крэбс, які займаўся з Алесем верховай язды, наадварот, не саромеўся ў выразах. А вось немец Людвіг Арнольдвіч, які біўся з Алесем над нямецкай і латынскай матэматыка і гісторыя, разыграў перад выхаванцамі сцэны з гісторыі:

«Гувернёр стаяў перад сакратэрам у позе Граха на форуме: рука выцягнута дагары далонню, вялікі палец адстаўлен убок. Твар ганарысты. Брушка наперад. Гэта ён трамій бязбожных рымлян, што задалі такой шкоды нямецкай айчыне».

Стары князь Даніла Вежа таксама ведаў, што дзіця трэба найперш зацікавіць. А паколькі пакрыўджаны ім унук не жадае наведваць прыдворны тэатр, Вежа падае рэпертуар так: «На наступны вечар павінен ісці «Дубіна, палескі разбойнік, або Дзівосы закінутага млына», потым «Сід», «Рычард Трэці», або Гісторыя аб тым, як зладзеі кароль утаніў брата ў бочцы з мільвазіяй і забіў... Ну, словам, доўга. Яшчэ пляць піэс.

Князь нездарок прыбавіў да назвы славуцкай трагедыі доўгую тыраду, каб было цікавей».

Ці трэба казаць, што Аляксэ застаўся паглядзець спектаклі?

***

Няхай жа ўрокі ў гэтым навучальным годзе пройдуць плённа, незвычайна і з карысцю не толькі для розуму, але і для душы.

Людміла РЫБЕЦКАЯ.

Пошук не спыняецца

Сігнал з 41 года

Як па ваенных фотаздымках шукалі загінулых байцоў

Гісторыя ў некаторай ступені містычная. Ва ўсялякім разе для кіраўніка пошукавага атрада «Бацькаўшчына» **Аляксандра ДУДАРОНКА**. Яму трапілі ў рукі нямецкія фотаздымкі першых тыдняў вайны.

Беларускія пошукавікі знайшлі фотаздымкі на архіўным інтэрнэт-аукцыёне. За кожны прыйшлося заплаціць парадку 30 еўра. На адным відаць, што савецкі салдаты ляжаць на адроне каля царквы, побач стаяць згарэлыя машыны. На іншым — яма, куды палонныя чырвонаармейцы нясуць на плашч-палатках целы сваіх загінулых таварышаў.

Пад адным з тых здымкаў стаяў падпіс: «Дарога ад станцыі Азярніца да вёскі Азярніца пасля начной атакі рускіх» і дата 2.7.41. Гэту лічбу Аляксандр Дударонак назваў знакавай, бо роўна праз 82 гады, 2.7.23, да яго трапілі тыя нямецкія здымкі. Пошукавікі прызнаўся, што не верыць у выпадковы супадзенні, і стаў уважліва вывучаць на мясцовасці той ваенны ландшафт.

— Мы знайшлі дарогу, дзе было відаць на фотаздымку целы забітых салдат, зрабілі лакаючы і правялі інструментальную разведку. Калі ёсць сігнал, гэту мясцовасць правяраем і пры знаходжанні астанкаў работу спыняем, афармляем інфармацыйны ліст у райвыканкам, ваенкамат і далей адпрацоўваем пункт, — расказвае аб алгарытме дзейнасці кіраўнік пошукавай групы «Бацькаўшчына».

Вось такая незвычайная гісторыя стала нагодай для пачатку раскопак на тэрыторыі Зэльвенскага і Слонімскага раёнаў Гродзеншчыны. Сёлета «Вахта памяці» набыла міжнародны статус, бо аб'яднала ваеннаслужачых 52-га асобнага спецыялізаванага пошукавага батальёна Узброеных Сіл Беларусі, групу «Бацькаўшчына» пад кіраўніцтвам Аляксандра Дударонка, а таксама членаў грамадскага аб'яднання «Айчына» з Татарстана і Архангельскага абласнога аб'яднання імя Валерыя Кычыва Расійскай Федэрацыі.

Работа вялася на працягу тыдня, і кожны дзень зямля выдавала новых ахвяр нямецкай агрэсіі. У вёсцы Азярніца Слонімскага раёна падняты астанкі 43 чалавек. Меркавана, яны загінулі пры прарыве падчас акружэння ў чэрвені-ліпені 1941 года. На некаторых знойдзены смяротныя медальёны, але значная частка ўкладшышаў сатлела. Ёсць верагоднасць знайсці рэшткі асабістых дакументаў. Менавіта па іх удалося ўстанавіць асобу Данііла Канстанцінавіча Зюзева з вёскі Касы Брод Свядрдоўскай вобласці.

З фрагментаў знойдзеных у кішэні дакументаў атрымалася сабраць кавалак квітэнцаў на здачу асабістай маёмасці чырвонаармейца Івана Новікава. Але прозвішча на бацьку было сцёртым, удалося разабраць толькі дзве літа-

ры — «Ст». Дакладна ўстанавіць асобу дапамог чыгуначны білет па маршруце Шліпава — Сухінічы Маскоўска-Кіеўскай чыгункі.

Справа ў тым, што ў Сухінічкім раёне лічыліся зніклымі без вестак у чэрвені-ліпені 1941 года Новікаў Іван Сцяпанавіч (па руску — Степанович) 1920 года нараджэння з вёскі Міхалевічы і Новікаў Іван Стэфанавіч 1921 года нараджэння з вёскі Валодзіна.

— Высветлілася, што станцыя Шліпава, якая пазначана на білеце, знаходзіцца ўсяго за 5,5 кіламетра ад вёскі Валодзіна, а вёска Міхалевічы знаходзіцца побач з Сухінічамі. Карацей кажучы, у Міхалевічы працэі трапіць з Сухініч. Таму, як відаць, гэтым воінам можа быць Іван Стэфанавіч Новікаў, які прызваны 2 мая 1941 года. На правільнасць

гэтага выбару ўказвае і аналіз прывызу мая 1941 года па Сухінічкім раённым ваенкаматце. Аказалася, што вялікая колькасць майскіх прывызнікаў была накіравана на службу ў Беластоцкую вобласць. А ў Азярніцы мы якраз і падымалі хлопцы, якія загінулі пры прарыве з акружэння пад Беластокам, — расказаў Аляксандр Дударонак.

Рэчаў з уласнымі імёнамі знаходзіцца нямала. Але часам складана даведацца, каму яны належалі. Напрыклад, пры падняцці дзевяці воінаў і двух мірных грамадзян знойдзены грэбень з надпісамі «Лёня» і «Барадзенкаў Аляксея», а таксама лыжка, пазначаная літарамі «Б. Ж.» Іншыя носьбітаў інфармацыі, якія дазволілі б устанавіць асоб загінулых, не аказалася. У наступны раз пры даследаванні яшчэ 10 астанкаў была

знойдзена толькі бяспечная брытва з выдраным надпісам LODZ і «Я. Ляўковіч».

Але сустракаюцца рэчы, па якіх удаецца даведацца аб тых, каму яны належалі. Так, на астанках аднаго з чырвонаармейцаў знойдзены медаль ВДНГ 1939 года «Перадавік сацыялістычнай сельскай гаспадаркі» за нумарам 13 203. Гэта дазволіла ўстанавіць яе ўладальніка — Івана Пятровіча Астахава, яфрэйтара, 1919 года нараджэння, з Кізлярскага раёна, вёскі Тушылаўка. У Расійскай Федэрацыі ўдалося знайсці і яго родных.

Па медальёне ўстаноўлена асоба Васілія Цімафеевіча Пяркова, 1921 года нараджэння, радавога, з Краснадарскага краю. Яго родныя цяпер ведаюць, дзе загінуў член іх сям'і, якога лічылі прапаўшым без вестак.

Таксама пошукавы батальён у вёсцы Азярніца выявіў астанкі пяці грамадзянскіх асоб — дзвюх дарослых і траіх дзяцей, загінулых ад рук нямецкіх захопнікаў. Астанкі забраныя пракуратурай і следчым камітэтам у рамках расследавання справы аб генацыдзе грамадзян Беларусі нямецкімі захопнікамі.

У Зэльвенскім раёне за два дні знойдзена сем астанкаў. Мяркуюцца, што ўсе яны загінулі ад рук фашысцкіх захопнікаў пры спробах прарвацца з акружэння ў чэрвені-ліпені 1941 года. Таю выснову зрабілі пошукавікі ў адпаведнасці з амуніцыйнай салдат каскі «халхінголка», рыштунак, фрагменты абутку.

— У сярэдзіне верасня адбудзецца ўрачыстая цырымонія перапахавання астанкаў сямі чырвонаармейцаў. На жаль, ніводзін з іх не ўстаноўлены. Вядома толькі прозвішча Голуб, а хто ён такі — невядома. Магчыма, будзе весціся работа з базай даных «Мемарыял». Бо ёсць некалькі варыянтаў, якія трэба адпрацаваць, — паведамаў начальнік аддзела ідэалагічнай работы і па справах моладзі Зэльвенскага райвыканкама **Іна ТАЛЕРЧЫК**.

Паводле іх слоў, астанкі будуць перапахаваны ў Чырвоным сьле, бо тут знаходзіцца сямья блізкая ад раскопак воінскай могілкі. Гэта будзе маштабнае мерапрыемства, прымеркаванае да Дня народнага адзінства.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
Фота zelwa.by і з архіва Аляксандра ДУДАРОНКА.

Пакутная і апечаная вогненнымі дажджамі беларуская зямля дагэтуль аддае прадметы — сведкі Вялікай Айчыннай вайны. Яны з'яўляюцца для пошукавікаў тымі тонкімі ніткамі, якія могуць дапамагчы разблытаць клубок з безадказным «знік без вестак». Дзякуючы рэгу ваенных падзей — імённай лыжцы і медальёну — энтузіястам Віцебскага гісторыка-патрыятычнага клуба «Польмя» ўдалося вярнуць з небыцця імя яшчэ аднаго героя, які аддаў жыццё пры вызваленні Гарадоцкага раёна.

Віцебскі гісторыка-патрыятычны клуб «Польмя» існуе шосты год, сёння ён аб'ядноўвае каля 20 нераўнадушных людзей розных прафесій з Гарадоцкага, Віцебскага, Полацкага, Аршанскага раёнаў. Ініцыятарам стварэння клуба ў 2017 годзе стаў намеснік начальніка аддзела землеўпарадкавання Гарадоцкага райвыканкама **Максім ЛЫХАЛАТ**, якога да пошукавай дзейнасці прывёў абавязак перад сваімі продкамі. У аднаго з яго дзядоў з той далёкай вайны не вярнуліся дзевяць братоў, у другога — чатыры. Максім змог знайсці месца апошняга прытулку дваіх продкаў. У аднаго з яго дзядоў з той далёкай вайны не вярнуліся дзевяць братоў, у другога — чатыры. Максім змог знайсці месца апошняга прытулку дваіх продкаў. У аднаго з яго дзядоў з той далёкай вайны не вярнуліся дзевяць братоў, у другога — чатыры. Максім змог знайсці месца апошняга прытулку дваіх продкаў.

Штогод па дзевяць дзён у маі і жніўні пошукавікі выпраўляюцца на Вахту памяці. І гэтыя дзевяць дзён — напружаная фізічная работа незалежна ад надвор'я сумесна з 52 асобным спецыялізаваным пошукавым батальёнам. А да гэтага цэлы год ініцыятыўная група «Пальміянаў» пад кіраўніцтвам Лыхалата займаюцца зборам інфармацыі аб месцах баёў і мажлівых брацкіх пахаваннях, набываюць аэрафотаздымкі нямецкай разведкі 40-х гадоў у архівах даных «Мемарыял». Бо ёсць некалькі варыянтаў, якія трэба адпрацаваць, — паведамаў начальнік аддзела ідэалагічнай работы і па справах моладзі Зэльвенскага райвыканкама **Іна ТАЛЕРЧЫК**.

Паводле іх слоў, астанкі будуць перапахаваны ў Чырвоным сьле, бо тут знаходзіцца сямья блізкая ад раскопак воінскай могілкі. Гэта будзе маштабнае мерапрыемства, прымеркаванае да Дня народнага адзінства.

без якой няма будучыні. Патрыятызм на палях мінулых баёў адчуваецца больш, чым з кніг. І нам, сталым пошукавікам, будзе радасна, калі падрастаючае пакаленне працягне гэту дзейнасць», — расказвае Максім.

Сёлета месцам жывёньскіх палявых работ былі абраныя вёскі Кошкіна, Пятрова і Гуркі Гарадоцкага раёна. Па словах мясцовых старажылаў, тут вялікі баі, пра якія памятаюць людзі і дагэтуль. Аэрафотаздымкі, накладзеныя на сучасную карту мясцовасці, купамі яркіх агеньчыкаў на паперы пацвярджалі аповеды. Так, за 10 дзён «пальміяны» паднялі астанкі 21 байца

каля Кошкіна, шасці — у Пятрове, трох — у Гурках. А разам з імі зямля аддала тры імённыя салдацкія лыжкі, кацялок і медальён, які і стаў галоўнай зачэпкай на шляху да вяртання салдату імя. Спецыялісты расчыталі, што медальён належаў Паўлу Васільевічу Ільну 1903 года нараджэння, ураджэнцу Яраслаўскай вобласці. Архіўныя дакументы сведчылі, што ён загінуў у наступальных баях на Гарадоцкім 16 снежня 1943 года, пахаваны там жа, але... Яго імя было занесена на мемарыяле ў вёсцы Мехавое — адкуль выбыў, туды і занеслі. Аказалася, што баец не адно дзесяцігоддзе ляжаў за пяць кіламетраў ад Мехавога, у вёсцы Пятрова, без магілы. На шасце, — а гэта і ёсць галоўная мэта кожнага пошукавіка — хутка ўдалося знайсці блізкіх байца. Яго праўнучка жыве ў горадзе Мышкін Яраслаўскай вобласці, яна і расказала, што ў Паўла Васільевіча лета 1944-га пад Мінскам загінуў сын Сяргей, і паабяцала даслаць фотаздымак прадзеда, каб ён заняў пачэснае месца на пантэоне памяці Гарадоцкіх. У гэтым годзе кіраўніцтва раёна будзе праводзіць перапахаванне астанкаў байцоў па выніках дзвюх вахтаў памяці на цэнтральным брацкім мемарыяле горада, і адзін з вызваліцеляў гэтай мясцовасці нарэшце адправіцца ў апошні шлях з воінскімі ўшаванымі пад сваім імем.

Яшчэ дзве знойдзеныя салдацкія лыжкі з'яўляюцца зусім тонкімі зачэпкамі, бо на адной з іх значыцца прозвішча Ціханаў, а такіх у кнізе Памяці раёна шмат. Увогуле, аб тым, якія вялікія страты панесла Гарадоцкія ў Вялікай Айчыннай, сведчыць колькасць паднятых байцоў — толькі за апошнія два гады спіс павялічыўся на 250 чалавек, і гэта далёка не канец. Вядома, устанавіць імя загінулага салдата — родкая ўдача, аднак падняць з зямлі яго магіла больш герояў і перапахавань іх у брацкіх магілах, да якіх прыйдуць удзячныя нашчадкі, — можна і трэба. І гэтым нястомна, нягледзячы на асабістыя справы і выдаткі, займаюцца пошукавікі.

«Не шкадуецца, што калісьці ўзялі на сябе гэты абавязак?» — пытаюся ў **Максіма Лыхалата**. «Яны не шкадавалі сябе пад кулямётным агнём за тысячы кіламетраў ад радзімы. Яны ведалі, што нямногія вярнуцца дадому. Таму гэта найменшае, што мы сёння можам зрабіць дзеля светлай памяці герояў».

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА.
Фота з архіва клуба «Польмя».

У ГОСЦІ ДА БУЛГАКАЎ

**Адноўлены Жыліцкі гістарычны комплекс-музей
рыхтуецца да адкрыцця**

Сёлета Жыліцкі палац вядомага магнацкага роду Булгакаў адзначае сваё 200-годдзе. Летась рэстаўрацыя гэтага шыкоўнага гістарычнага аб'екта, што знаходзіцца на тэрыторыі Кіраўскага раёна, была завершана. Яго пакоі ўжо набылі колішні бляск, упрыгожыліся карцінамі, антыкварыятам і мэбляй у стылі часоў свайго стварэння. Хутка ў палацы зноў, як калісьці, загучыць музыка і ў віхуры бальнага танца закружацца пары.

Карэспандэнт «Звязды» загадзя наведала аб'ект, каб крышачку апырэдзіць падзеі і прасякнучца прадчуваннем прыгожага дзейства.

А будзе яшчэ і парк з каскадам азёр

Ад Кіраўска да аграгарадка Жылічы з яго маёнткам пачатку XIX стагоддзя «Добасна» (у гонар тутэйшай ракі) каля 25 кіламетраў. На месца едзе разам з намеснікам старшын Кіраўскага райвыканкама Тацянай Бяляўскай.

Першыя крокі па рэстаўрацыі палаца былі зроблены ў 2009 годзе, затым пазатпама ўводзіліся аб'екты першай і наступных чэргаў будаўніцтва, — расказвае яна па дарозе. — Тут атрымала прапіску дзіцячая школа мастацтваў. Сама атмасфера садзейнічае таму, каб выхоўваць пераможцаў абласных, рэспубліканскіх і нават міжнародных конкурсаў.

Па словах суразмоўніцы, з красавіка палац працуе ў тэставым рэжыме і актыўна прымае тургрупы і індывідуальных наведвальнікаў. У выхадныя дні сюды прыязджае прыкладна 600-700 чалавек, у будні — 150-200. Самыя ахвотныя маршруты, па якіх перамяшчаецца паток турыстаў, — Магілёў, Мінск, Бабруйск, Гомель. Кожныя паўгадзіны з наведвальнікаў, якія прыязджаюць самастойна, фарміруюцца групы, каб адправіць па залах з экскурсавадом. Шмат ахвотных пагуляць па залах самастойна. Для іх размешчаны інфармацыйныя таблічкі.

Палацава-паркавы ансамбль у Жылічах знаходзіцца на асаблівым кантралі ў кіраўніка дзяржавы, фінансаванне аднаўленчых работ вялося па інвестпраграме «Культура Беларусі». У аб'ект укладзены не адзін дзясятка мільёнаў рублёў. Фінансаванне працягваецца. Наступная чарга — адраджэнне парку.

Плануецца аднавіць таксама гаспадарчыя пабудовы і парк з яго кароўнымі алеямі і каскадам азёр, — адзначае Тацяна Бяляўская. — У рамках чацвёртай чаргі ўжо праведзены значныя работы па распрацоўцы праектна-каштарыснай дакументацыі. У хуткім часе работы па аднаўленні гэтай часткі палацава-паркавага комплексу пачнуцца.

Не горш, чым у Радзівілаў

Вялічныя пабудовы з бэлымі калонамі ўраджаюць здань. Цяпер можна любаварца гэтым характэрна будаўнічым лясцоў. Імі палац быў акружаны 14 апошніх гадоў. Цалкам яны зніклі летась у снежні, калі аб'ект быў здадзены. Першапа-

чаткова палац будаваўся як асноўная рэзідэнцыя Ігнація Булгака, тут жыў ён сам, яго першая, а потым і другая жонка, раслі іх дзеці.

— Булгакі былі вельмі славалюбнымі людзьмі, — расказвае дырэктар Жыліцкага гістарычнага комплексу-музея Уладзіслаў КУЛАКЕВІЧ. — Калі Ігнаці будаваў гэты палац, ён імкнуўся заславіць славу магнацкіх радоў Радзівілаў і Сапегу, якія ў XIX стагоддзі ўжо не маглі дазволіць сабе былой раскошы. Булгакі ж, наадварот, разбагацелі і хацелі ўсім свой поспех прадаманстваваць.

Жылыя пакоі, на жаль, не захаваліся, засталіся толькі парадныя. Іх рэканструкцыя

(ку). Карціны і гравюры, якія ўпрыгожваюць сцены, на жаль, не родныя. Яны перададзены на часовае харыстанне з Нацыянальнага мастацкага музея. Сярод іх — пейзажы Фёдора Мацуева, наюрморты Івана Хруцкага. Мэбля таксама не ацалела. Набывалі характэрнае для той эпохі. У бальнай зале, напрыклад, стайць антыкварны раяль 1911 года выпуску, прычым у рабочым стане. Гэта падрунак «Белаграпрамбанка». Шмат што з мэблі адноўлена па фотаздымках таго часу, якіх, на шчасце, было зроб-

фота або звесткі. Фота, якімі мы карыстаемся, зроблены Янам Булгакам, адным з вядомых фатографу, плянерам мастацкай фатографіі на тэрыторыі Польшчы і Літвы. На жаль, яго фотаархіў падчас вайны згарэў, але захаваліся яго здымкі ў прыватных калекцыях і тыя, што былі ўжо апублікаваныя.

Яшчэ ў адным гасцявым пакоі бачым партрэтэў жонкі Ігнація Булгака — Тэрэзы — і яго старэйшай дачкі Сафіі. Ёсць копіі з выявамі іншых членаў сямейства, сваякоў.

— Сям'я была вялікая, але партрэтаў захавалася не так многа, як таго хацелася б, — уздыхае Уладзіслаў Кулакевіч. — Усе карціны

Булгакі хацелі заславіць багачствам усё, што да іх было. І мелі грошы для гэтага.

Кесонныя столі ў бальнай і банкетнай залах — аўтэнтычныя, але не арыгінальныя ў адрозненне ад усіх астатніх пакояў. І з імі было больш за ўсё работы. Іх як мазаіку спачатку здымалі, мянялі пад імі перакрыцці і збіралі нанова. На гэта сыходзіла прыкладна паўтара года.

Пад кесоннымі столямі спецыялісты знайшлі сляды савецкай рэстаўрацыі і аўтэнтычнай тынкоўкі. Арыгінальны гіпс, які выкарыстоўваўся ў XIX стагоддзі, меў жаўтаваты колер з-за рачнога пяску, які ў яго дадаваўся. Савецкія майстры выкарыстоўвалі шэры алебастр. Сённяшнія рэстаўратары разбавілі гаму беласнежным гіпсам. «Калі работы былі скончаны, можна было па колерах пераканацца, што працэнтаў на 80 тынкоўка засталася арыгінальнай», — усміхаецца Уладзіслаў.

Работа ў палацы праведзена ювелірная.

— Каб даведацца, якія з самага пачатку выкарыстоўваліся колеры і матэрыялы, кожны слой літаральна здымаўся скальпелам, — кажа суразмоўнік. — Былі знойдзены нават некалькі аўтарскіх слаёў. Па кожнай зале, кожным элеменце збіраўся экспертны савет, і вырашалася, які слой пакінуць. Праводзіўся хімічны аналіз кожнага элемента, дзе-нідзе засталіся ўчасткі, каб наведвальнікі маглі бачаць, што рэстаўрацыя была аўтэнтычная. Выкарыстоўваліся тыя колеры і тыя матэрыялы, што пры ўладальніках. Там, дзе было золата, клалі золата, дзе срэбра — срэбра, колер вяртаўся, які быў, аднаўляліся печы, каміны.

Сцены пад столямі шодра ўпрыгожаны ляпняй. Кручу галавой і здзіўляюся, чаго толкі там няма: і славянскія багі, і біблейскія Кайн з Авелам, і батальныя сцэны з грэчаскай міфалогіі, а паміж усім гэтым — разнастайныя афелі.

— Інтэр'еры XIX стагоддзя не падпарадкоўваюцца якому-небудзь стылю або модзе, яны падпарадкоўваюцца выключна густу ўладальніка, — тлумачыць дырэктар музея. — Гэта называецца гістарычным эклектызм. У XIX стагоддзі была цікавасць да гісторыі, і Булгакі па сваім інтарэсе ўпрыгожвалі залы. Старажытнагрэчаская гісторыя, антычнасць — яны шмат падражнічалі па тых мясцінах, прывозілі адтуль калекцыі. Хутчэй за ўсё гэтыя вобра-

зы, барэльефы яны бачылі на сценах антычных храмаў, а потым рабілі ў сабе.

Усёвідучае вока, тайныя лесвіцы і гісторыя з саркафагам

Гасцей Булгакі сустракалі музыкай, але яна гучала зверху, і ніхто не бачыў саміх музыкантаў. Уладзіслаў Кулакевіч вядзе мяне да адной з вінтавых лесвіц, якія хаваюцца за параднымі заламі.

— Яны прызначаліся для прыслугі, якая па іх падымалася, каб непрыкметна перадаць лакеям стравы, — расказвае ён. — Гэтымі ж лесвіцамі карысталіся і музыканты, якія былі прыгоннымі, і ім таксама нельга было трапляць гасцям на вочы. Яны сядзелі наверх у сваіх аркестравых нішах, і ніхто не бачыў.

Не менш таямнічае ў палацы месца — дамавая капліца. Яе можна апазнаць з вуліцы па знаку «Усёвідучае вока».

— Я чула, што Булгакі былі масонамі? — цікавіцца ў дырэктара музея.

— Усёвідучае вока яшчэ не азначае прыналежнасць да масонаў, — заўважае ён. — Гэта старадаўні сімвал, вядомы яшчэ з часоў старажытнага Егіпта як вока Гора. У раннім хрысціянстве яно, заклучанае ў трохкутнік, сімвалізавала Тройцу, а масоны ў XVIII стагоддзі гэты знак запавычылі. Але гэта не мае дачынення да нашага выпадку. Булгакі былі не проста набожныя людзі — яны былі фанатычныя католікі. Выбудалі сабе каплічку спецыяльную, у іх быў свой сьвятар. А калі ён адсутнічаў, ехалі ў Бабруйск у касцёл. Па ўсіх пытаннях раіліся з ксяндзамі.

На шараговае пытанне аб прывідзе замка дырэктар музея расказвае адну з блізкіх да гэтай тэмы гісторыю. Прадстаўнікі роду Булгакаў былі вядомымі калекцыянерамі антычных рэчаў. Аднойчы плямённік Эмануіл прывёз свайму дзядзьку Эдгару з падарожжа па Грэцыі мармуровы саркафаг. Дзядзька пакрыўдзіўся, падумаў, што плямённік хутчэй хоча пазбавіцца ад яго, каб завалоўдаць спадчынай, і доўгі час не размаўляў з ім. Наколькі праўдападобная гэтая гісторыя, дакладна невядома. Але саркафаг, які сапраўды належыць сямейству, сёння захоўваецца ў адным з варшаўскіх музеяў.

Нэлi ЗiГУЛЯ,
фота аўтара.
а. г. Жылічы.

шла з 2013 да 2023 года. Палацу пашчасціла, ён лічыцца адным з найлепшых па захаванасці на тэрыторыі Беларусі. Тут увесь савецкі час былі нейкія гаспадары. І нават праводзілася, хай не такая глабальная, але ж рэканструкцыя.

Сёння на першым паверсе ўсходняй часткі палаца знаходзіцца адміністрацыйныя памяшканні і бібліятэка, на другім — парадныя залы.

На падлозе — паркет з каштоўных парод дрэў, прычым малюнак ідэнтычны таму, што быў у XIX стагоддзі. Апрамаем музейныя тапачкі і падымаемся на другі паверх.

На сцяне гасціннага пакоя, з якога пачынаем агляд, — партрэт гаспадароў. На тым, што злева, — Эдгар Булгак, малодшы з 9 дзяцей першага ўладальніка маёнтка — Ігнаці. Справа — унук Ігнаці Мечыслаў-Эмануіл (Эдгар прадаў маёнтка плямённі-

лена шмат, у тым ліку і саміх залаў. У некаторых пакоях расстаноўка мэблі паўтара на з максімальнай дакладнасцю.

— Гаспадары маглі адначасова прымаць да 100 гасцей, — расказвае Уладзіслаў Кулакевіч. — Дамы і іх кавалеры танцавалі на балі, потым разыходзіліся па розных салонах. У палацы было зроблена ўсё, каб ім было камфортна.

Бальная зала палаца ў савецкія гады была цалкам пераплапанаваная, таму аднаўлялася па фотаздымках. Калі нешта нельга было дакладна ўстанавіць, пакідалася як ёсць.

— Зверху на карнізах паміж анбэлчакмі, якія насамрэч называюцца пуці, былі яшчэ нейкія барэльефы, але на фота іх немагчыма разглядаць, — арыентуе на месцы суразмоўнік. — Таму вырашана пакуль нічога там не рабіць. Магчыма, з часам знойдуцца больш якасныя

і партрэтэў на пачатак Першай сусветнай вайны былі эвакуіраваны ў Арол, а пасля нацыяналізацыі распраданы. Нешта трапіла ў заходнія калекцыі.

Золата са столі звісае кавалкамі

Рамонты ў палацы праходзілі часта — і ў XIX, і ў XX стагоддзі. Сёння мы бачым палац такім, якім ён быў на момант апошняга яго рамонта Булгакамі — канец XIX — пачатак XX стагоддзя.

Вялікая і пампезная банкетная зала захавалася, напрыклад, на 90%. І першае, чым яна выдзяляецца, гэта багатае залачэнне на столгах.

— Калі ў нас быў у гасцях былы кіраўнік Нацыянальнага мастацкага музея Уладзімір Пракашчук, ён казаў, што золата тут кавалкамі звисае, — усміхаецца мой гід. — Па багаці, складанасці і разнастайнасці дэкарацыі гэта ўнікальныя столі, такіх у Беларусі болей няма.

Извещение о проведении 3 октября 2023 года торгов № 10-РН на право размещения средств наружной рекламы на государственном недвижимом имуществе в г. Минске

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20%, бел. руб.	Задаток бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
91	1. Метал. рам. анкер 10*182, 10 шт.; 2. Счетчик электрический энергий CE 303 BV S31 543 JAVYZ; 3. Лампа накалив В 230-60 Вт, 40 шт.; 4. Вибро-наконечник 51; 5. Набор ключей комбинированный 20пр.; 6. Анкерный болт с гайкой 12*200, 10 шт.; 7. Вилка 025 0P+PE, 5 шт.; 8. Штукатурка цементная (25 кг), 8 шт.	169,50	16,95	8,47
92	1. Ноутбук HP ProBook W0848EA 4520s i333M 15.6 3GB/320GB BLK PC; 2. Ноутбук HP ProBook 4710s V0C436EA; 3. Микроволновая печь Samsung	255,36	25,54	12,77
93	1. Лестница высотн. тел. VHR H37; 2. Трансформатор HTC 380/42,5 кВт; 3. Трансформатор HTC 2,5	158,76	15,88	7,94
94	1. Микроволновая печь Horizont 20M700-1479BHV; 2. Печь микроволновая VT-1699 SR; 3. Печь СВЧ МШ-600	173,88	17,39	8,69
95	1. ТРАНСФОРМАТОР ТДМ-303 У2 380 в; 2. Сварочный аппарат V-1455 CE PACK; 3. Сварочный аппарат К 12035-1; 4. Сварочный аппарат V-145 S CE PACK	281,40	28,14	14,07
96	1. Принтер лазерный CANON I-SENSYS LBP 112; 2. Многофункциональное устройство CANON i-Sensys MF 232 W 1418C043 (5395); 3. ПЭВМ DELTA I / GA H110M / Intel G3930 2.9 / DDR4 4Gb2400 / SSD 120GB / Win 10 / Матрица 4000x3000 / USB / MS / USB / 4. ПЭВМ DELTA I / (i3860) / Intel 15-8500 / DDR4 8GB 2400 / SSD Samsung 860EVO 250GB / QUADRO P600 Монитор LG24MP); 5. Компьютер в сборе ПЭВМ DELTA I / ASUS PRIME-A320M / RYZEN 3 2200G	685,44	68,54	34,27
97	1. Пластиковый контейнер на 1000 л б/у, 3шт.; 2. Емкость пластиковая 1000 л, 1шт.; 3. Емкость пластиковая 1000 л, 2 шт.; 4. Емкость пластиковая 1000 л, 2 шт.	52,80	5,28	2,64

В отношении лотов №№ 1-4, 97 проводятся десятки повторные торги. **Стоимость снижена на 90%**. Ранее публикация размещалась в газете «Звезда» № 252 (29874) от 23.12.2022, стр. 15, № 23 (29903) от 04.02.2023, стр. 14, № 40 (29920) от 01.03.2023, стр. 14, № 53 (29933) от 21.03.2023, стр. 14, № 75 (29955) от 20.04.2023, стр. 11, № 88 (29968) от 11.05.2023, стр. 10, № 103 (29983) от 01.06.2023, стр. 10, № 117 (29997) от 21.06.2023, стр. 13, № 135 (30015) от 15.07.2023, стр. 10, № 153 (30033) от 10.08.2023, стр. 10, 11.

В отношении лотов №№ 5-14 проводятся шесть повторные торги. **Стоимость снижена на 80%**. Публикация размещалась в газете «Звезда» № 46 (29826) от 10.03.2023, стр. 14, № 79 (29959) от 27.04.2023, стр. 11, № 103 (29983) от 01.06.2023, стр. 10, № 117 (29997) от 21.06.2023, стр. 13, № 135 (30015) от 15.07.2023, стр. 10, № 153 (30033) от 10.08.2023, стр. 10, 11.

В отношении лотов №№ 15-61 проводятся пятые повторные торги. **Стоимость снижена на 50%**. Публикация ранее размещалась в газете «Звезда» № 77 (29957) от 22.04.2023, стр. 9, № 103 (29983) от 01.06.2023, стр. 10, № 117 (29997) от 21.06.2023, стр. 13, № 135 (30015) от 15.07.2023, стр. 10, № 153 (30033) от 10.08.2023, стр. 10, 11.

В отношении лотов №№ 62-97 проводятся третьи повторные торги. **Стоимость снижена на 30%**. Ранее публикация размещалась в газете «Звезда» № 107 (29987) от 07.06.2023, стр. 15, № 135 (30015) от 15.07.2023, стр. 15, № 153 (30033) от 10.08.2023, стр. 10, 11.

Местонахождение лотов №№ 1-4, 55, 64, 66, 67, 93, 97: Минская обл., Минский р-н, пос. Боровляны, ул. 40 лет Победы, 19; №№ 5-14: Минская обл., Минский р-н, пос. Боровляны, ул. 40 лет Победы, 19; №№ 15-61: Минская обл., Боровлянский с/с, пос. Опытный, ул. Лагерная 20; **лота №№ 15-54, 56-63, 65, 67-72, 74-95:** Минская обл., Минский р-н, Боровлянский с/с, пос. Опытный, ул. Лагерная 20; **лота № 96:** г. Минск, Шадарянская д. 11, пом. 64

Дата и время проведения торгов	15 сентября 2023 года в 14.30 (регистрация с 14.00 до 14.25) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127
Срок приема заявок и внесения залога	С 10.04 сентября 2023 года до 16.00 13 сентября 2023 года

Условия для участия в торгах: 1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с ВУ36ALFA30122215570040270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: **ОТНН 49091**. Задаток для участия в торгах по Лоту «...», ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ», проводимых 15.09.2023.

2. Заявление на участие (на каждый лот отдельное) и необходимые документы (согласие по правам и обязанностям сторон в 2 экземплярах (на каждый лот отдельное), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31-33, действующая прописка); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или личной подачей. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроки подачи заявления являются дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов). По вопросу подготовки необходимых документов для участия в аукционе обращаться по телефонам: +375293082897, +375293058650.

3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанные сроки в извещении о проведении торгов заявление с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом на день проведения торгов.

4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.

5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации и газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. **Вознаграждение аукциониста – 7%** от комиссии предмета торгов.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 10 (десяти) календарных дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенных предметов торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 15 (пятнадцати) календарных дней со дня проведения торгов.

6. Подробные сведения о проведении торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте <https://orgtorq.by/lot>.
7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. Контактное лицо для осмотра предмета торгов – Андрей, +375293042560. 8. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм Положения «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.

9. Все мероприятия, связанные со снятием имущества с учета в уполномоченном государственном органе, осуществляет покупатель собственными силами и за свой счет на основании выданной доверенности.

Информация о продавце	ОАО «МИНСКВОДСТРОЙ» в лице ликвидатора – ООО «Партнер-Консультант», тел.: +375173515452, +375293396845, e-mail: pc-bel@tut.by (220090, г. Минск, улица Широкая, д. 4, УНП 600013209)
Организатор аукциона	ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; ☎ 8 (029) 308 28 97 * e-mail: info.torg@orgtorq.by * сайт https://orgtorq.by * telegram https://t.me/orgtorq

№ пред-мета торгов	Место размещения средства наружной рекламы (согласно схеме)	Размер рекламного поля, м	Площадь рекламного поля, кв. м	Количество рекламных полей, ед.	Общая площадь, кв. м	Вид средства наружной рекламы	Начальная цена, руб.
1	Часть подземного пешеходного перехода (г. Минск, площадь Я. Коласа), место № 16	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
2	Часть подземного пешеходного перехода (г. Минск, площадь Я. Коласа), место № 17	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
3	Часть подземного пешеходного перехода (г. Минск, площадь Я. Коласа), место № 26	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
4	Часть подземного пешеходного перехода (г. Минск, площадь Я. Коласа), место № 27	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
5	Помещение неустановленного назначения № 10 (станция метро «Автозаводская», пешеходный переход у вестибюля № 2) (ББ-2), место 2-10	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
6	Помещение неустановленного назначения № 10 (станция метро «Автозаводская», пешеходный переход у вестибюля № 2) (ББ-2), место 2-12	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
7	Помещение неустановленного назначения № 10 (станция метро «Автозаводская», пешеходный переход у вестибюля № 2) (ББ-2), место 2-13	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
8	Помещение неустановленного назначения № 10 (станция метро «Автозаводская», пешеходный переход у вестибюля № 2) (ББ-2), место 2-14	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
9	Помещение неустановленного назначения № 2 (станция метро «Партизанская») (ББ-1), место 1-9	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
10	Помещение неустановленного назначения № 2 (станция метро «Партизанская») (ББ-1), место 1-10	2,50x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
11	Подземный пешеходный переход у вестибюля № 2 станции метро «Малиновка» (ББ-2), место 2-10	1,0x1,275	1,275	1	1,275	лайтпостер	47,18
12	Подземный пешеходный переход Пушкина – Притыцкого станции метро «Пушиkinsкая» (ББ-2), место 2-2-1	2,5x1,25	3,125	1	3,125	лайтпостер	115,63
13	Подземный пешеходный переход Пушкина – Притыцкого станции метро «Пушиkinsкая» (ББ-2), место 2-3-1	0,89x1,24	1,104	1	1,104	лайтпостер	40,85

Срок, на который заключается договор на размещение (распространение) наружной рекламы, **составляет 5 лет**

Необходимые условия при размещении рекламных конструкций:
- рекламные конструкции в подземных пешеходных переходах к станциям метрополитена должны быть размещены в соответствии со схемами, определенными дизайн-проектами;
- внешний вид конструкций и их размеры должны соответствовать дизайн-проектам.

Необходимые условия по предметам торгов № 1-4:
- для подключения тонких световых панелей «лайтпостер» необходимо предоставить в адрес государственного предприятия «Оравотомст» проектно-техническую документацию для получения технических условий, актов разграничений и подписания договоров на снабжение электрической энергией;
- монтаж рекламных конструкций должен осуществляться без нарушения целостности покрытия стен.
Необходимые условия по предметам торгов № 5-13:
- материал изготовления средств рекламы: алюминиевый профиль

Форма проведения торгов – аукцион.
Организатор торгов – коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10, тел. 8 (017) 365 48-36.
Торги проводятся в соответствии с Положением «О порядке проведения торгов на право размещения средств рекламы на недвижимом имуществе», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 07.07.2021 № 395 «О мерах по реализации Закона Республики Беларусь «Об изменении законов по вопросам рекламы»».

Аукционные торги проводятся 3 октября 2023 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7.
Документы на участие в аукционных торгах принимаются с 04.09.2023 по 27.09.2023 включительно с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Документы, поданные по истечении указанного срока, не рассматриваются. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представленных для участия в торгах, несет лицо их подавшее.

Порядок оформления участия в торгах:
к участию в аукционных торгах допускаются лица, прошедшие заключительную регистрацию, которые в срок, установленный для приема документов на участие в аукционных торгах, внесли задаток (задатки) и заключили с организатором торгов соглашение установленной формы о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов по соответствующему их предмету (далее – соглашение), а также представили организатору торгов следующие документы:
- заявление на участие в торгах;
- заверенную банковскую копию платежного документа о внесении суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет организатора торгов (в случае участия в торгах в отношении нескольких предметов торгов задаток вносится по каждому из предметов торгов);
- копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, желающего принять участие в торгах;
- экземпляр средства наружной рекламы, выполненный в цвете на индивидуальном носителе в формате А4 или электронном носителе.

Сумма задатка (сумма задатка) соответствует начальной цене предмета торгов)
должна быть внесена по соответствующему предмету торгов не позднее окончания срока и времени, установленного для приема документов, на расчетный счет организатора торгов BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBBY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, кодификатор назначения платежа 40901 (назначение платежа – задаток для участия в торгах № 10-РН на право размещения средств наружной рекламы по предмету торгов №...)
Участнику, не ставшему победителем торгов (лицом, приравненным к победителю торгов), внесенный задаток (задатки) возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов.
При подаче организатору торгов документов для участия в торгах и заключении соглашения представляются:
- физическим лицом, в том числе индивидуальным предпринимателем, – документ, удостоверяющий личность;
- представителем физического лица, индивидуальным предпринимателем, юридическим лицом – оригинал документа, подтверждающего его полномочия, и документ, удостоверяющий личность.
После регистрации организатором торгов документов для участия в торгах лицо, желающее принять участие в торгах (его представитель), расписывается в журнале регистрации, после чего такое лицо считается допущенным к участию в торгах. До начала аукциона его участником проходит регистрацию.

Порядок определения победителя торгов:
торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Не допускается продажа предмета торгов по начальной цене. Торги проводит аукционист, определяющий организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона, который определяется аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей названной аукционистом цены предмета аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник приобретает победителем торгов, наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов. Если заявление на участие в торгах подано только одним участником, либо для участия в нем явился только один участник, предмет торгов продается это-

му участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, а такой участник признается лицом, приравненным к победителю торгов.
Иные условия торгов:
победитель торгов (приравненное к нему лицо) обязан:
- в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов возместить государственному предприятию «МГЦН» затраты на организацию и проведение торгов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для их проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом торгов под подписью;
- в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов перечислить на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в протоколе о результатах торгов, сумму средств, за которую продан предмет торгов, за вычетом внесенной им суммы задатка;
- в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов заключить договор на размещение средства наружной рекламы с государственным предприятием «Минский городской центр инжиниринговых услуг», при условии оплаты суммы средств, за которую продан предмет торгов и оплаты расходов на организацию и проведение торгов.
За оформление паспорта средства наружной рекламы взимается плата в соответствии с тарифами, утвержденными государственным предприятием «Минский городской центр инжиниринговых услуг». Размер платы за оформление паспорта средства наружной рекламы составляет 581,21 бел. руб. с учетом НДС.

Размер штрафа, установленного участником торгов (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 99 (девяносто девять) базовых величин на дату проведения торгов.
Телефоны для справок: отдел аукционов – (017) 365-42-22, (017) 365-48-36, государственное предприятие «Минский городской центр инжиниринговых услуг» – (017) 219-85-44.
Извещение о проведении торгов размещено на сайтах: организатора торгов – www.mgfon.by (раздел «АУКЦИОНЫ/Рекламные конструкции»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by (раздел «Объявления – Аукционы»).

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА УНП 600181577

Логойским сельским исполнительным комитетом (организатор аукциона) по продаже гражданам Республики Беларусь земельных участков в частную собственность для ведения личного подсобного хозяйства

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (га)	Начальная цена (бел. рублей)	Размер задатка (бел. рублей)	Затраты на организацию и проведение аукциона (бел. рублей)
1	д. Заозерье, ул. Центральная, 60В, кадастровый номер 623284602101000209	0,6590	45 810,00	4581,00	2491,91 + расходы за размещение объявления

Дата, время и место проведения аукциона: 4 октября 2023 в 10.00 по адресу: Логойский район, г. Логойск, ул. Тимчука, д. 6, Логойский сельский исполнительный комитет, контактные тел.: (801774) 28473, (8029) 1779511. Прием документов по 28.09.2023 включительно.

Извещение о проведении аукциона размещены на сайтах: Государственного комитета по имуществу: <https://au.na.by>, Минский областной исполнительный комитет: <http://minsk-region.gov.by/ekonomika-i-finansy/zemelnye-uchastki-01/> Логойский районный исполнительный комитет: <http://www.logoyisk.gov.by/>

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Пастарайцеся не падавацца на спакусы і правакацыі. Хай вас не засмучае крытыка і негатыў: і гэта міне... Не бойцеся папрасіць дапамогі, калі самастойна справіцца з велізарным аб'ёмам працы будзе не пад сілу. У пятніцу магчымы добрыя навіны, перспектыўныя прапановы. У выхадныя вас могуць пераследваць розныя непаразуменні. Так што пастарайцеся быць больш уважлівымі.

ЦЯЛЕЦ. Даўнія праблемы адыдуць на задні план, а вашыя нечаканыя рашэнні прыносяць цудоўны вынік. Калі паставіце перад сабой мэту дабіцца кар'ернага росту, паспрабуйце не ўпусціць каштоўны час, аднак, зразумела, не за кошт калег па працы. У сераду можаце атрымаць бліскучую перамогу над канкурэнтамі. Але не варта дзяліцца сваімі эмоцыямі з навакольнымі. У выхадныя ўвагі запатрабуе сям'я, добра было б заняцца бытавымі пытаннямі.

БЛІЗНЯТЫ. Цяпер вы поўныя сіл і энергіі, а інтуіцыя паказвае выключна дакладныя рашэнні. Гэты тыдзень будзе спрыяльны для вырашэння прафесійных, творчых і асабістых задач. Праявіце мэтанакіраванасць і ўпэўненасць у дасягненні намечаных мэт. Вашыя таленты, у тым ліку дыпламатычныя, дапамогуць атрымаць неабходную інфармацыю і дамовіцца з патрэбнымі людзьмі. Пазездкі і вандраванні будуць вельмі паспяхова і прыемныя.

РАК. Тыдзень, падобна, досыць спакойны і размераны. Пашырце круг зносінаў, верагодныя дзелавыя і асабістыя сустрэчы, якія адкрываюць цікавыя перспектывы. На працы спатрэбяцца такія якасці, як пунктуальнасць і вытрыманасць. Канец тыдня — удалы перыяд для паездкі і камандзіровак. У пятніцу паспрабуйце захоўваць раўнавагу ў любой сітуацыі. У вас хопіць сілы справіцца з цяжкасцямі, якія ўзнікаюць, праводзьце больш часу з блізкімі. Выхадныя прысвятце адпачынку.

ЛЕЎ. На гэтым тыдні прадстаўца магчымасць здабыць углявовых знаёмых, здольных унесці прыемныя змены ў ваша жыццё. Праца пагражае паглынуць большую частку часу і ўвагі. Неабходна дзейнічаць актыўна, а не сумнявацца і хвалывацца. У сераду магчымая пэўная няўзгодненасць у вашых поглядах і поглядах навакольных. Пятніца пройдзе даволі расслаблена і стане цудоўным пачаткам выхадных.

ДЗЕВА. Паспрабуйце быць больш шчырымі ў адносінах са спадарожнікам жыцця, тайны аддаляць вас адзін ад аднаго. Тыдзень поўны падзей і разнастайных прыгод, толькі ўсё ж пажадана своечасова спыніцца і пазбегнуць спакусы. Верагодна, дзядзёца адмовіцца ад часткі намечанага, але гэта не падстава для засмучэння. У аўторак і пятніцу эксперыменты могуць быць не так успрыняты, таму пажадана выкарыстоўваць традыцыйныя метады. Калі няма ўпэўненасці, лепш не брацца за новую справу. Адзін з галоўных прынцыпаў на гэты тыдзень — не сядзець склаўшы рукі.

ШАЛІ. Для свайго ж спакою ў любых справах выключце стаўку «на авось». Спатрэбяцца такія якасці, як прычыповасць і цвярозасць меркаванняў, а калі вы дадасце яшчэ і тактоўнасць, а таксама ўменне паспачуваць, то зможаце ўзяць рванні і дамагчыся поспеху. Надайдце належную ўвагу дробязям і не забывайце пра пунктуальнасць. У асабістым жыцці вас чакаюць яркія і разнастайныя падзеі. Выхадныя паспрабуйце правесці з сям'ёй.

СКАРПІЁН. Зможаце паспець усё: і выдатна прапрацаваць, і арганізаваць спатканне, і атрымаць задавальненне. Пражываць гэты тыдзень, знаходзячыся ў прыўзнятым настроі. Зможаце вырашыць на сваю карысць пытанні кар'еры. Не бойцеся рэзкіх змен, усплёску эмоцый пры чарговым разборы палётаў дома. Вы маеце права расставіць усё кропкі над «i». Цяпер удалы час для візітаў, сустрэч і арганізацыйных свят.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні, каб зрабіць тое, што вы намецілі, спатрэбяцца пэўныя намаганні і ўпэўненасць ва ўласных сілах, засяродзіцеся на самым галоўным. Непажадана звязвацца з якімі-небудзь сумнеўнымі праектамі, тым больш што ў вас і так не будзе недахопу ў працы і падпрацоўцы. Паездкі і перагаворы акажуцца ўдалымі. Пятніца парадзе зносінамі з сябрамі. Кароткачасовае падарожжа ў выхадныя дні абячае выдатны адпачынак у прыемным грамадстве.

КАЗЯРОГ. На гэтым тыдні скажыце рашуча «не» ляноце, выкарыстоўваючы ўсюкую магчымасць пусціць у ход свае веды і навікі. Калегі і начальства будуць гатовы падтрымаць вас і дапамагчы пераадолець цяжкасці. У асабістай сферы прыкрае непаразуменне пагражае перайсці ў канфлікт, але прадухліць яго будзе ў вашых сілах. У другой палове тыдня зможаце дабіцца ўсяго, чаго пажадаеце, за кошт ветлівасці і тактоўнасці, больш слухайце, чым гаварыце. У суботу вас могуць наведваць цікавыя ідэі.

ВАДАЛІЎ. Неабходна ставіць перад сабой рэальныя мэты, а не лунаць у аблаках. Навучыцеся даваць блізім людзям, прымаць іх дапамогу. Пры ўсёй шырыні вашай натуры і пачуцці абавязку паспрабуйце захаваць заробленыя грошы для асабістых патрэб. Добра было б не затрымлівацца на працы ў будні, а выхадныя правесці з сям'ёй, пажадана за горадам.

РЫБЫ. Тыдзень можа прынесці перамены. Але перш, чым рашуча дзейнічаць, спачатку ўсё добра прадумайце. Пастаўцеся з увагай да нюансаў і іншых дробязяў. Пажадана не паказваць калегам на працы нецярпімасць і негатыў, інакш усе справы пойдуча напераксяк. У сярэдзіне тыдня ўпэўненасць у сваіх сілах узрасце, і вы зможаце выканаць складаную і адказную працу. Да выхадных можа назапасіцца стомленасць.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	6.19	19.59	13.40
Віцебск	6.06	19.51	13.45
Магілёў	6.09	19.49	13.40
Гомель	6.08	19.43	13.35
Гродна	6.34	20.13	13.39
Брэст	6.38	20.11	13.33

Месяц

Поўна 31 жніўня.
Месяц у сузор'і Авена.

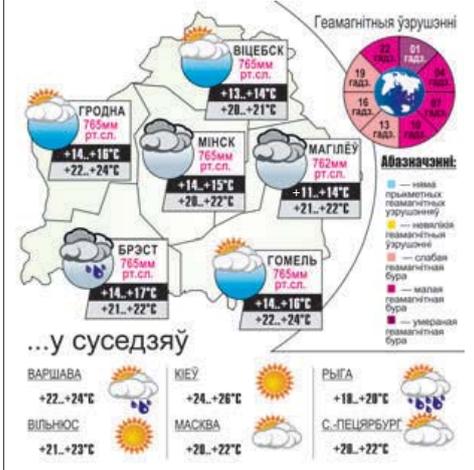
Імяніны

Пр. Самуіла.
К. Саламона, Сцяпана, Юльяна.

Фота Юліяна ПІСЦЕКАГА

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

2 ВЕРАСНЯ

1893 год — нарадзіўся Іосіф Іванавіч Рыжыкаў, партыйны і дзяржаўны дзеяч БССР, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў партызанскага руху ў Вялікую Айчынную вайну.

У гэты ж год беларускі этнограф, фолькларыст і археолаг Еўдакім Раманаў і гісторык Аляксей Сяпуноў заснавалі віцебскі царкоўна-археалагічны музей. Першыя экспанаты былі сабраны ў Віцебску. Папаянныя знойдзенымі прадметамі і матэрыяламі археалагічных раскопак. Найбольш каштоўнымі экспанатамі былі рукапісныя кнігі і дакументы Полацкай епархіі, а таксама ўнікальныя калекцыі твораў беларускіх мастакоў XVII—XVIII стагоддзяў, узоры народнай разьбы па косці і дрэве, царкоўныя рэчы. Існаваў да 1919-га. Большасць экспанатаў была перададзена Віцебскаму губернскаму музею. Цяпер гэта Віцебскі абласны краязнаўчы музей.

1946 год — нарадзіўся Уладзімір Аляксандравіч Дамарцавіч, беларускі кампазітар. У 1979—1982 гг. — дырыжор сімфанічнага аркестра Беларускага тэлебачання і радыё. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1996).

1843 год — у Вялікабрытаніі ў перададзены першы нумар лонданскага часопіса The Economist.

1853 год — нарадзіўся Вільгельм Фрыдрых Оствальд, расійскі і нямецкі фізіка-хімік, філосаф, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па хіміі (1909).

1918 год — быў створаны Рэвалюцыйны ваенны савет — вышэйшы калегіяльны орган ваеннай улады і палітычнага кіравання арміі, флантоў, флатоў Узброеных Сіл РСФСР і СССР у 1918—1934 гадах. Першым старшынёй Рэўваенсавета быў прызначаны Леў Троцкі.

1928 год — нарадзіўся Хорас Сільвер, амерыканскі джазавы піяніст і кампазітар.

1940 год — Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР быў уведзены знак адрознення для маршалаў Савецкага Саюза — «Маршальская Зорка».

1953 год — нарадзілася Алена Ігараўна Проклава, расійская актрыса, заслужаная артыстка РСФСР, лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола (1977).

1958 год — упершыню выйшла ў эфір Цэнтральнае тэлебачанне Кітая.

1963 год — нарадзіўся Станіслаў Саламавіч Чарэцаў, расійскі футбаліст, трэнер.

МАРЫЯ ФОН ЭБНЕР-ЭШНБАХ:

«Шлюбы ствараюцца на нябёсах, але там не клапоцяцца, каб яны былі ўдалымі».

УСМІХНЕМСЯ

— Ну і куды цяпер труп дзнем?

— Ты можаш проста, без жартаў пакалсіць кuryцы ў маразільнік?

Мая бабуля вельмі любіць пераглядаць мае дзіцячыя фотаздымкі. Пры гэтым ціха

шэпча сабе пад нос: «Дзе ж мы цябе, падлюка, недаглядзелі?..»

Ну што ж, першы крок да пахудзення зроблены — я патаўсцела.

Мая жонка не размаўляе са мной ужо шэсць дзён.

Што яшчэ лепш, яна думае, што гэта пакаранне.

— Раскажыце пра сябе ў трох словах.

— Я гуманітарый.

Халасцяк — гэта калі ты кожны вечар купляеш у краме замарожаныя пельмені. Жанаты — калі тое робіць жонка.

— А памятаеш, у школе ты сядзеў заду і калюў мяне ў спіну шпілкай?